

MIEJSCE (8968) sb n

miejсце (7086), **miestce** (460), **mieście** (446), **miesce** (367), **miejstce** (104), **miejście** (37), **mieście** (1), **[mniesce]**, **mieście a. miesce** (461), **miejście a. miejsc** (6); **miestce** *ForCnR*, *BielŻywGlab*, *KłosAlg* (3), *WróbŻółtGlab* (3), *LudWiś*, *RejJóz* (9); **mieście** *MurzHist* (12), *KlonŻal* (4), *WerGośc* (12), *WerKaz* (7); **miesce** *HistJóz* (11), *March*², *Prot* (4), *ProtStoj*, *KochMon* (3), *KochEpit*, *JanNkarGórn*; **mieście a. miesce** *BierRaj*, *March*¹ (2), *OpecŻyw* (60), *OpecŻywPrzedm*, *OpecŻywSandR*, *PatKaz I* (3), *PatKaz II* (4), *PatKaz III* (7), *BartBydg* (6), *TarDuch*, *SeklWyzn* (8), *RejKupSekl* (2), *WyprKr* (13), *Goski*; **miejście : miestce : mieście : miesce : miejscce : miejscie : mieście :** **mieście a. miesce : miejscce a. miejscie ZapWar** (5 : - : - : - : - : - : - : - : - : 6), *MetrKor* (3 : - : - : - : - : - : 15), *BierEz* (16 : - : - : 3), *Murm* (2 : - : - : 2 : 2), *FalZioł* (4 : 274 : - : - : 1 : - : - : 121), *BielŻyw* (1 : 9 : - : - : 1 : - : - : 5), *GlabGad* (- : 27 : - : - : 1 : - : - : 3), *MiechGlab* (3 : 20 : - : - : - : - : - : 1), *BierRozm* (1 : - : - : 1), *LibLeg* (2 : - : - : - : - : - : - : 68), *WróbŻółt* (1 : 11 : - : - : - : - : - : 1), *RejPs* (3 : 1 : - : - : 49), *LibMal* (9 : - : - : - : - : - : - : 1), *RejRozpr* (- : 2 : - : - : - : - : - : - : 1), *ConPiotr* (5 : - : - : - : - : - : - : 2), *SeklKat* (5 : - : - : - : - : - : - : 7), *RejKup* (1 : - : - : - : - : - : - : 22), *HistAl* (44 : 10 : - : - : 2), *KromRozm I* (6 : - : - : 7) *MurzNT* (- : - : 18 : 3), *KromRozm III* (46 : - : - : 4), *Diar* (10 : - : - : 9), *DiarDop* (8 : - : - : 1), *GliczKsiąż* (14 : - : - : - : - : - : 15), *LubPs* (76 : - : - : 4), *GroicPorz* (11 : - : - : - : 76), *KrowObr* (161 : - : - : 1), *Leop* (60; - : - : 148 : 3), *UstPraw* (41 : - : - : - : 1), *BibRadz* (288 : - : 1 : 48), *OrzRozm* (11 : - : - : - : - : - : 1), *BielKron* (883 : - : - : 1), *GrzegRóżn* (32 : - : - : 1), *KochSat* (- : - : 2 : 1), *KwiatKsiąż* (10 : - : - : - : - : - : 1), *Mącz* (489 : - : - : 11 : - : 5), *OrzQuin* (15 : - : - : - : 1), *SienLek* (15 : 88 : - : 1 : 18), *LeopPrzep* (11 : - : 4), *GórnDworz* (71 : - : - : 15), *HistRzym* (32 : - : - : 1), *BiałKat* (5 : - : 41 : - : - : 1), *KuczBKat* (57 : - : 9), *RejZwierc* (85 : - : - : 1), *BielSpr* (156 : - : - : 1), *WujJud* (31 : - : 80 : 2), *WujJudConf* (5 : - : 22 : - : - : 1 : 1), *BudBib* (183 : - : - : 3), *Strum* (28 : - : 2), *BiałKaz* (9 : - : 1 : 1), *BudNT* (93 : - : - : 5 : - : 1), *CzechRozm* (241 : - : - : 1), *ZapMaz* (8 : - : - : 1), *ModrzBaz* (184 : - : 2 : 5), *SkarJedn* (105 : - : - : 3), *Oczko* (54 : - : 3 : - : - : 1), *MWilKHist* (10 : - : 2), *ZapKościer* (8 : - : - : - : - : - : 2), *StryjKron* (84 : - : - : 4), *KochFr* (2 : - : 5 : 1), *PaprUp* (11 : - : - : - : - : - : - : 1), *ActReg* (28 : - : - : - : - : - : - : 2), *Calep* (52 : - : - : - : - : - : - : 78), *GostGospSieb* (3 : - : - : 1), *GrabowSet* (5 : - : 19 : 1), *OrzJan* (9 : - : - : - : - : 1), *LatHar* (5 : - : 110 : - : - : 1), *WujNT* (457 : - : 67 : 3), *JanNkar* (15 : - : - : 2), *JanNkarKoch* (1 : - : 2), *SarnStat* (603 : - : 1 : 2 : - : 22 : - : - : 6), *PowodPr* (36 : - : 1), *SkarKaz* (130 : - : 14), *GosłCast* (6 : - : - : - : - : 2). [Za postaci wątpliwe uznano zapisy z tekstów nie oznaczających ś oraz zapis S; G pl mieść z tekstów, w których występuje poza tym tylko postać miejsc, podciągnięto do tej postaci].

Oba e jasne (w tym w pierwszym 3 r., w drugim 2 r. błędne znakowanie).

sg N miejsc (834). ◇ G miejsca (1333). ◇ D miejscu (82). ◇ A miejsce (2453). ◇ N a. A miejsce (8). ◇ I miejscem (87); -em (7), -(e)m (80). ◇ L miejsca (2020). ◇ V miejsce (1). ◇ pl N miejsca (179). ◇ G miejsc (378), mieść, mieść, mieść, mieść, miestć (11), **miejście a. mieść** (2); -ć *Murm*, *KochCz*; -c : -ć *FalZioł* (15 : 1), *Leop* (7 : 1), *BielKron* (20 : 1), *Mącz* (20 : 1), *GórnDworz* (3 : 1), *RejPosWstaw* (1 : 1), *NiemObr* (6 : 1), *SarnStat* (98 : 2). ◇ D miejscom (14), miejscam (12); -om *KromRozm II*, *GroicPorz*, *KwiatKsiąż*, *ReszList*, *LatHar* (3), *SarnStat* (2); -am *LibLeg* (2), *RejPs*, *BibRadz*, *SarnUzn*,

RejPos, *Oczko*, *PowodPr* (2); -om : -ãm *CzechRozm* (2 : 1), *WujNT* (3 : 2); ~ -om (1), -óm (1) *SarnStat* (1 : 1), -(o)m (12); ~ -ãm (9), -(a)m (3). ◇ *A* miejsca (636). ◇ *N a. A.* miejsca (1). ◇ *I* miejscy (30), miejscami (11), miejscmi (2); -y *HistAl* (2), *BielKom*, *WyprKr* (12), *RejAp*, *BiałKaz*, *CzechRozm* (2), *SkarŻyw* (3), *KochFr*, *Paprup*, *SkarKaz*, *SkarKazSej*; -ami *MurzNT*, *KrowObr*, *Leop*, *WujNT* (4); -mi *WróbŻółt*, *KromRozm III*; -y : -ami *BibRadz* (1 : 1), *BielKron* (2 : 2), *Mącz* (1 : 1). ◇ *L* miejscach (854), miejsc(o)ch (17); -ach : -(o)ch *FalZioł* (31 : 8), *RejPs* (8 : 1), *LubPs* (3 : 1), *BielKron* (59 : 1), *SienLek* (1 : 2), *RejPos* (58 : 2), *RejZwierc* (7 : 2); ~ -ach (572), -äch (197), -(a)ch (85); -ach *MurzNT* (2), *UstPraw* (3), *GrzegRóżn* (3), *OrzQuin*, *SienLek*, *LeopPrzep* (5), *HistRzym*, *KuczbKat* (4), *BielSpr* (7), *WujJud* (21), *WujJudConf* (4), *Strum* (2), *ModrzBaz* (23), *MWilKHist*, *CzechEpPOrz*, *NiemObr* (6), *ReszPrz* (13), *WerGość* (2), *WisznTr*, *ArtKanc*, *GórnRozm* (3), *GrabowSet*, *KochFragJan*, *LatHar* (22), *RybGęśli*, *WujNT* (62), *WysKaz* (3), *KmitaSpit*, *PowodPr* (4), *SkarKaz* (9), *VotSzl* (2), *CiekPotr*, *CzahTr* (7), *GostCast*, *PaxLiz*, też *HistAl* (2), *KwiatKsiąż*; -äch *KromRozm I* (2), *KromRozm II* (6), *RejWiz*, *RejZwierc* (2), *SarnUzn* (3), *GórnDworz* (3), *RejPosWiecz*³, *GrzegŚm* (2), *RejZwierc* (7), *RejPosRozpr* (3), *RejPosWstaw* (3), *BiałKaz* (2), *StryjWjaz*, *KochJez*, *Phil*, *OrzJan* (2); -ach : -äch *KromRozm III* (2 : 7), *LubPs* (1 : 2), *GroicPorz* (11 : 2), *KrowObr* (10 : 8), *Leop* (7 : 6), *BibRadz* (20 : 1), *BielKron* (40 : 19), *Mącz* (17 : 1), *RejAp* (1 : 25), *RejPos* (3 : 55), *BiałKat* (4 : 1), *BudBib* (6 : 6), *BudNT* (6 : 2), *CzechRozm* (45 : 1), *SkarJedn* (3 : 1), *Oczko* (7 : 1), *SkarŻyw* (14 : 1), *StryjKron* (6 : 4), *CzechEp* (31 : 1), *GostGosp* (7 : 1), *SarnStat* (107 : 72). ◇ *du L (cum nm)* miejscu (3) *KromRozm III H*, *Mącz* 509d, *KochJez* B3v.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Ogólne pojęcie przestrzeni* (16) : *Nawiętźze* z bytnoŃci mieŃtŃze, gdyż wŃzicko w fię zabiera. *BielŻyw* 3; *bog duch yelt/ ktory ćyáá nye ma/ á żadne myeyŃce go nye ogarnya. KromRozm II n; KuczbKat* 380 [2 r.]; *Przed wŃzytkim Bog był Ńam/ on Ńam łobie Ńwiátem y mieyŃcem y wŃzytkim. CzechEp* 254, 184 [2 r.], 194, 195, 231 [2 r.], 309, 310 *marg*; *WujNT* 386, 425.

W charakterystycznych poŃlączeniach: nawiętźsze miejsce; miejscem (nie)ogarniony (10); *miejsca nie mieć; miejscem zamierzyć; miejsce ogarnia*,

Szereg: »ani czas, ani miejsce« (1): *Ale Pan Bog náŃz/ iáko áni czáŃu ták też áni mieyŃcá nie ma. SarnUzn* C.

2. *Cześć przestrzeni, określona powierzchnia, na której się coś znajduje albo dzieje (lub może się znajdować albo dziać), teren, punkt, wycinek czegoś; locus* *Murm*, *BartBydġ*, *Miech*, *Vulg*, *HistAl*, *PolAnt*, *Mącz*, *Modrz*, *Calep*, *JanStat*, *JanPrzyw*, *Cn*; *spatium* *HistAl*, *Mącz*, *Cn*; *sedes* *Vulg*, *Mącz*; *campus* *HistAl*, *Modrz*; *statio* *Modrz*, *JanSiat* (5535) : *MetrKor* 34/134v, 57/115v, 59/273; *BierEz* G2 [2 r.], O3; *Iezus mily [...]* *Widzátz téze mieŃtza ony gdzie miál bytz ięť ij zwiázán/ vbit ij vkrzyżowaⁿ/ plakál bez przeŃtánku* *OpecŻyw* 88v, 11v, 24, 146v, 159, 164v (10); *PatKaz II* 23; *PatKaz III* 128v, 142, 146; *Murm* 19; *HistJóz* B [2 r.], Bv, E2v [2 r.]; *BartBydġ* 3b; *RoŃcie tho ziele na mieŃczach kamiennych/ opoczyŃtych FalZioł I* 36b; *NapeŃnić Ńklenicę kwieciem wonnem [...]/ potym poŃtawić na mieŃtze wilgotne á obŃypáć piáŃkkiem FalZioł II* 2a; *Abowiem żadny Człowiek niewidiał obyczáiu á mieŃtza iako á gdzieby roŃlo tho Drzewo Aloes FalZioł III* 2d; *PrzetoŃz zdrowie człowiecze ięť przemieŃzkawać w powietrzu Ńwiebodnem/ [...] y tefz bęđącz daleko od mieŃt*

łmrodliwych wodniŃtych/ bagnitych/ Ieziornych/ moczydlnych *FalZioł* V 62, I 26d, 36a, 37d, 39c, 41b (37); *BielŻyw* 95, 109, 163; *GlabGad* D5, D5v, E3 [2 r.], H6v; *MiechGlab* 71; *BierRozm* 23; *WróbŻołt* O7, 103/8, 106/33; prze dalekosc mieŃcza kv tim pretkym odmiennosciam rzeczy rada. zadna ystha. a potrzebna wczas bicz przyniesyona niemoze *LibLeg* 11/41, 7/99v, 10/72, 11/28, 58, 131v [2 r.], 157v, 174v; *RejPs* 24v, 25v, 97v, 133, 178v, 201v; *ComCrac* 13; *ConPiotr* 32; *LibMal* 1545/96v, 1554/185; Nalezlichmy to mieŃtche/ gdzie go zwierzę ziadło *RejJóz* B5, M5, M8v; *SeklKat* G3; *HistAl* D5v, E3, F3v, G6v, H4, [I3], K8; Wiérzcie mi żeć to barzo flifkié mieŃcie/ a przepaŃ tudziełz/ dziwnie głęboká *MurzHist* Q2, C4, D2; *MurzNT Matth* 13/20, k. 128v marg; *KromRozm III* F7; *ZapWar* 1553 nr 2685; *Diar* 70; *MrowPieŃ* A3v; *BielKom* D3v; *GliczKsiąż* H5, M; WyfokoŃ gor y pagorkow y wŃzytkich pol niŃkoŃci/ ToŃ wedle mieŃyc vfundował w twoiey BoŃkiey moŃnoŃci *LubPs* X5v, Ev, H2, Kv, O5v, X4v (10); *GroicPorz* z3v, 11v, 112; *KrowObr* 11, 29, 48v, 93 [2 r.], 108 (10); Náley Więc trochę wody gdzye ná rowne mieŃyce/ VŃrzyłz o [lege: a] onáć dáley roŃchodzić Ńie nie chce. *RejWiz* 146, 7v, 56, 116, 116v, 146 (15); WŃfelkie mieŃce po ktorym iedno Ńtápi nogá wáłłá/ będzie wáłłe. *Leop Deut* 11/24; y pobili ie vćiekáiące doliŃtymi mieŃcámi [per prona]. *Leop Ios* 7/5, *Gen* 22/4, 47/6, *Deut* 1/24, 33, 12/2 (22); łá theŃz mieŃcá niektore ná ktorych máło drzewá *UstPraw* E4v, D2, F, Iv, K3; *RejFig* Bb8; *RejZwierz* 10, 27v; DayŃe im mieŃzkánie gdzie w nalepŃzem mieŃycu [in optimo terrae]/ niechayŃe mieŃzkáią w Ńiemni Gefen. *BibRadz Gen* 47/6; VŃmierzyłz nieŃnaŃki niepoboŃnych iáko gorácoŃ ná mieŃycu fuchem *BibRadz Is* 25/5, *Gen* 1/9, 10, I 2a marg, *Gen* 21/16, 22/3 (32); ciágná z ludem/ nie wodá [...]/ ále zyemiá mieŃycy trudnemi *BielKron* 28; Chçac teŃ Romulus ławę koronie y Rzymowi vcŃzynić/ zbudował koŃcioł poŃpolity w ciemnym mieŃycu *BielKron* 99v; Gdy przyiechał do Pełztu/ nálaŃz mieŃcá ofádzone Ńtrzelbá *BielKron* 397, 13 [3 r.], 14v [2 r.], 16, 32v, 35 (87); *KochSat* B4; Diaulos, [...] mieŃyce dwie Ńtáyi w łobie máyác. *Mącz* 85a; In sicco, Ná łufzy/ ná łuchym mieŃycu. *Mącz* 391b, 1d, 2d, 4a, 9c, 13a (129); *SarnUzn* E8; *SienLek* 2v [3 r.], 3, 52, 80, 159; *LeovPrzep* A2, A3; *RejAp* 12v, 24v [2 r.], 26v, 106, 149, 192 [2 r.]; *GórnDworz* G2v, I4v, Ee7v; *GrzepGeom* C4, E2v, I4; *HistRzym* 37v, 56, 71, 128; *RejPos* 24, 26, 53 [2 r.], 57, [77] (25); *RejPosWiecz*³ 98v; *BielSat* N3v [2 r.]; *GrzegŃm* 22; *KuczbKat* 20, 265, 270, 360; Zadne mieŃyce przed Ńmierciá nie zákryie. *RejZwierz* 167 marg, A5v, 17v [2 r.], 18, 101, 104, [121]v, Bbb3; łácnio obaczy çzęŃ zwycięŃtwá/ ktorey Ńtronie ma przyŃŃ/ bo to y po mieŃycu obaczyłz. *BielSpr* 15; IeŃt teŃz wypifánie obráćania y mieŃyc iáko dáleko vŃŃ od vŃŃu *BielSpr* 31v, 4v, 5, 7 [3 r.], 7v, 9 (48); *WujJud* 71v; *WujJudConf* 185, 255v, 256; *RejPosWstaw* [143²]v; OfŃrzegayŃeŃię ábyŃ nie przynoił całopaleni twoich ná łádá mieŃycu/ ktore vyrzyłz. *BudBib Deut* 12/13; I zálzedł Dawid ná drugá Ńtronę/ y Ńtánał ná wierzchu gory zdáleká (przes) niemáły plac (marg) Wł. mieŃyce (–) od nich. *BudBib* 1.Reg 26/13, *Gen* 22/9, *Ex* 3/5, *Lev* 10/14, *Num* 10/29, 14/40 (18); *HistHel* B3v; *MycPrz* II A; *Strum* A3, B3v, Cv, D2, Ev (11); *BudNT Mar* 15/6, *Act* 7/33, *Hebr* 11/13[8], 2. *Petr* 1/19; *CzechRozm* 32; *PaprPan* T3v; przedŃie roŃkazał/ áby miáŃto/ ktoreby nahliŃey było onego mieŃcá gdzie trupá náleŃzono/ zábiło ćieliceŃ/ dla vbłágania Bogá. *ModrzBaz* 79; A tym Skárbnym godŃiloby Ńie mieć dom przy tem mieŃycu/ w ktoremby Ńkarb chowano. *ModrzBaz* 123v, [16], 22, 83v, 103v [2 r.], 106v (16); *SkarJedn* 24, 32, 131, 310; *Oczko* A4, 3 [3 r.], 4, 6v, 7v (12); *KochPs* 27, 42, 98 [2 r.]; y nálaŃwŃzy/ rydle mieŃcá nieŃkopáne w ogrodzie kopáli *SkarŻyw* 324; y łzedł káŃdy wmiáŃto wolnie

tym mieýłcem przeciw ktoremu ítał. *SkarŻyw* 502, 50 [2 r.], 70, 121, 132, 135 (49); *MWilcHist* H, Hv; *StrykKron* 250, 622; *CzechEp* 84, 115, 125, 249, 408; *KochJez* B; Gdyż nie mieýłce człówieká poświąca/ ále człówiek świétym będąc mieýłce ochędożyć może. *NiemObr* 157, 157, 173; *KochFr* 66; *KlonŻal* Dv; *KochBr* 153; *KochSz* A3v; *ReszPrz* 86; *WerKaz* 283; *WisznTr* 3, 4 [2 r.]; *BielSjem* 40 [2 r.]; *KochPam* 83; *KochPieś* 29; *PudłFr* 13, 64; *ArtKanc* D8v, F2v, F15v, I10v, N11; *GórnRozm* G4v, K4; *ActReg* 98, 128; Septicollis – Miełcze ofiedmi gorach. *Calep* 970b, 84b, 88b, 130b, 132a, 143b (40); *GostGosp* 40, 84, 88, 98, 136; *GostGospSieb* +4; *Phil* C [2 r.], H4, R4 [2 r.]; Włkok fie zá to im/ żebyś mieýłce wymyślił/ Gdziebyś ten biédny íczátek domu vtáił. *GórnTroas* 34, 23, 37, 50, 61; *KochCz* B2v; *GrabowSet* B4, C2v, D2, F2, Y2; *OrzJan* 45, 132; *WyprPl* B4; *LatHar* 125, 140, 170, 328, 348 (15); CZYSCIEC to íeft mieýłce gdzie fie czyłzczá dułże *WujNT* Yyyyy2, *Matth* 2/9, s. 11, 39, *Matth* 12/43, 13/5 (35); Przeto musí być trzećie gđzieś íákíe mieýłce/ gđzie Bog w przýśłým żywoćie grzechy odpufłzcza. *WysKaz* 37, 20, 31, 34, 37 [2 r.]; y wolá miełzkác íákoby ná wełółym mieýłcu w mieśćie/ á níżeli w leśie *SarnStat* 1306, 12, 18, 54, 87 [2 r.], 88 (28); *SiebRozmysł* Lv; *PowodPr* 31, 41; Ziemiłkie mieýłcá dáry íwemi vczćił P. Bog. *SkarKaz* 41b marg, 41a [3 r.], b [2 r.], 119b, 386a, 489b, 520a; *VotSzl* B3v; *CiekPotr* 11, 67 [2 r.]; *CzahTr* Fv, H, H2, I2v; *SkarKazSej* 679a, 680b; *KlonWor* 19; Mieýłcá gđzieby fie podzieć vbodzy ízukáią. *PudłDydo* A3; *SzarzRyt* C.

miejsce czego [= *gdzie coś jest (było, będzie) lub gdzie coś się dzieje (działo, będzie działo)*] (103): *BierRaj* 21; Delfowie íuż fie íchodzili/ Aby Ezopá ítrácił: Y wywiodłzy go z więźienía/ Pátrzáłi mieýłcá zepchnienía. *BierEz* G4v; *OpecŻyw* 138; *ZapWar* [1526] nr 2454; *KłosAlg* F3; *WróbŻółt* 43/20, 118/54; *RejPs* 117, 206v; *LibLeg* 11/75; *ComCrac* 17; *MurzNT* *Luc* 16/28; *LubPs* X5; *Leop* *Deut* 6/16, *Ps* 118/54, *Is* 18/7, 66/1, *Ez* 16/39, *Act* 7/49; *UstPraw* D2v, I [2 r.], I2; *BibRadz* 3.Reg 8/43, *Is* 18/7, 66/1; *BielKron* 78v, 306v, 421v; *Mącz* 326d, 374d, 378d; *LeovPrzep* A3; *GórnDworz* Bb7; *RejPos* 22v, [105], 139v, 161v, 225 (10); *BiałKat* 93v; *GrzegŚm* 30; *RejZwierc* 185v; *BielSpr* 12v, 41; wysłuchayże z mieýłcá miełzkánía twego/ to íeft z niebá *BudBib* 2.Par 6/21, 3.Reg 8/30, 39, 2.Par 6/30, 33; *BudNT* *Matth* 27/33, *Luc* 16/28; *ModrzBaz* 79; *Oczko* 1, 3; *SkarŻyw* 121, 398 [2 r.], 537; *StrykKron* 597; *CzechEp* 83, 120; *ArtKanc* D11v, T14v; *GórnRozm* Av, K2v; Foruli – Pulpit albo miełcze łózenią kłziąg. *Calep* 429b; *GrabowSet* D2; *LatHar* 275, 498, 655; *WujNT* 71, *Luc* 16/28, s. 263, *Act* 7/49, s. 836, *Apoc* 18/18; Włzákże ten/ który co wyłtápi á ná mieýłcu wyłtępku będzie záłtan: tedy ten który z nim ítánowił/ o świéżé ítánowienié ná mieýłcu ítánowienía może z nim czynić *SarnStat* 1100, 145, 362 marg, 463, 473, 532 (16); *SiebRozmysł* K2; *SkarKaz* 383b; *KlonFlis* G4v. Cf »miejsce nieprześpieczności«, »miejsce rozkoszy«.

miejsce czego [= *będące częścią czego*] (19): *LibLeg* 11/134v; Samłon był wodzem ich/ bo wlyfłthki miełtcá krainy oney bárzo dobrze wiedziál. *HistAl* B8; ále fie nie thułay po dułgich mieýłcách ziemie *HistAl* L3v, B4v, E8v; *Leop* *Ez* 43/21, *Ps* 64/13; *BibRadz* *Is* 41/9, *Eccli* 9/7; *BielKron* 263, 265 [2 r.]; Ktorzy ie będą widzieć ná tym mieýłcu niebá/ ná kthorym Słóńce bywa dwie gódzinie álbo mniefy trochę po południu *LeovPrzep* E; *BudBib* *Eccli* 9/7; *ModrzBaz* 110v; *StrykKron* 250; *WujNT* *Luc* 4/37; *SarnStat* 134, 916.

miejsce czego [= *co*] (14): *OpecŻyw* 133v, 136v; *WróbŻółt* 22/2; A gdy íe wywiodł Moizełz w drogę przeciwko Pánu Bogu z miełcá obozu [= z obozu] íthánęłi przy íámeý gorze *Leop* *Ex* 19/17;

BibRadz Zach 14/10; BielKron 39v; y wnet koń iákoby go wrył/ tuż nád mieýcem przepási [= nad przepásią] Ítánał. SkarŻyw 508, 399; LatHar 734; póki przerzeczona połowicá Wiłły niedotknie íe mieýcá gránic SarnStat 1070, 447, 463, 471, 841.

miejsce dla czego (6): ale niełá Íacramenta albo Íwiátołcy/ ale Íwiétich kofcy/ y dla tich íełt mieýcze przikołciele nie naoltarzu/ ale wkołniczy SeklKat Z; ModrzBaz 128v; SkarJedn 91; WujNT 684; tedy my mamy zá oznaymieniem páná PodÍkárbiégo ínfzé mieýce dla odbiéránia pieniędzy náznáczyć. SarnStat 365. Cf »miejsce słuszne«.

miejsce do czego [w tym: naznaczone, (nie)bezpieczne, przykre do czego itp. (12)] (18): Ale náwiécey trzebá wiedzíeć mieýcá ábo do toczenia obozu/ ábo do Ízykowánia woýłká. ModrzBaz 112, 103v, 115; Oczko 26v; SkarŻyw 501, 508; ReszHoz 130; Calep 537a, 829b, 1027b; przekłádáiąc zátym potrzebę widzenia íe z nim/ do czego czás y mieýce byłó náznáczone. Phil H2; SarnStat 127; SkarKaz 386a [2 r.]; KlonWor 62. Cf »miejsce słuszne«.

miejsce komu, czemu (21): LibLeg 11/58; RejPs 125; LubPs dd2v; Ná kthorey drodze Íwátłosc mieýłka/ y ktore íełth íciemnościam mieýce. Leop Iob 38/19, Zach 10/10; KochSat Cv; BudBib b2; SkarŻyw 168, 283, 301, 470, 472; StryjKron 411; KochSz A2; SarnStat 527 źp; Muší tedy być inne mieýce ludzkim duřzom/ to íełt odchłáń oycow Íwiétých. SkarKaz 119b; CiekPotr 4; KlonWor 21. Cf »miejsce nie jest znalezione«, »miejsce Íwiéte, poÍwiécone«.

miejsce k(u) czemu [w tym: słuszne, naznaczone, sposobne itp. k(u) czemu (30); „k temu” (11)] (66): MetrKor 26/62v; FalZioł IV 26b; MiechGlab 37; LibLeg 11/77v; ConPiotr 33; LubPs dd2v; GroicPorz 12; Leop Num 32/30, Iudic 6/2; BibRadz Ier 7/7, Ez 45/4; á Krol Fráncułki ołobnego Íkofsztowánia žádał z Celárzem Íam á Íam czynić/ y žádał czáłu y mieýcá od niego wiedzíeć ktey Ípráwie BielKron 205, 12v, 24, 59v, 192, 194 (15); Loca capere, Vbyeżec mieýcá ku połóženiu obozu. Mqcz 34d, 49b, 107c, 392c, 412b; HistRzym 124v; BielSpr 15, 22, 31v; BudBib Deut 12/5, 21; MycPrz I B4v, II B[3]v; ModrzBaz 63; SkarŻyw 47; PaprUp A4v; GostGosp 82; SarnStat 127, 128, 232 [2 r.], 302, 362, 1217. Cf »miejsce słuszne«.

miejsce po czemu [zawsze: po temu\ (4): BielKron 406; A nie żáłuy [...], Ítawku poÍypác/ y nowy gdzie moželz íełli po temu mieýce małz vkopác RejZwierc 108v; BielSpr 20; Strum N3v.

miejsce na co [w tym: zgotowane, naznaczone, snadne itp. na co (6); „na to” (6)] (26): bo yełt ten Turczin poÍlan ogleadowacz mieýcza na zamky LibLeg 11/62; Leop 2.Par 7/12; RejZwierz 10; BielKron 73v, 99v, 371; RejAp 150 [2 r.]; BielSpr 54; BudBib Deut 16/16; ModrzBaz 126v; y nábráwłzy drew ná ołłá/ Ízedł z nimi wdrogę tám gdzie mu P. Bog vkázác mieýce miał/ ná onę dziwná ofiarę. SkarŻyw 286, 50, 231, 291, 567; GrochKal 22; GórnTroas 72; LatHar 664; WujNT 130 marg, 208; SarnStat 535, 864; SkarKaz 453a, 608a. Cf »miejsce słuszne«.

miejsce czyje [= należące do kogoś] [w tym: G sb i pron (8), pron poss (1)] (9): RejPs 109v; BibRadz Iob 20/26, Ez 45/4, Dan 11/7, 10; Ale iákoś tu Íłyłzał Írogie przegrořzki [...]/ íż chce do gruntu wywroćić y mieýce káżdego/ y íego Íámego. RejAp 20v; RejPos 201, 319; SkarKazSej 677a marg.

miejsce czyje [= gdzie ktoś a. coś jest lub był(o)] [w tym: pron poss (116), G sb i pron (108), ai poss (6)] (230): OpecŻyw 143v; FalZioł I 108c; RejPs 37v, 105v; RejKup Sekl a8; MurzNT Matth 27/33; LubPs C3, F3v, M2, Z2v marg, dd4, hh6v; Mieýcá Apółtholłkie káżdego roku [...] będe

nawiedzał *KrowObr* 127v, 79, 128v, 131v *marg*, [251]v; A ołtarz łepak Miedziány który był przed Pánem/ wynioł zkościółá Pánłkiego/ y z miełcá ołtarzowego: y połtáwił go ná łtronie pułnocney od ołtarzá. *Leop* 4.*Reg* 16/14, *Gen* 26/31, *Ex* 3/8, *Num* 32/17, *Ios* 24/12, *Iudic* 15/14 (13); *OrzList* b4, e2v; A ná mieyłcu ołtarzá który táł był przedtym vczynił/ wzywał imieniá Pánłkiego. *BibRadz Gen* 13/4, I 136a *marg*, 2.*Par* 24/11, 2.*Esdr* 2/3, *Iob* 27/22[23], 40/7, *Is* 54/2, *Ier* 7/12; Ierycho miáłto bliłko Ráiu Bożego/ mieyłcá Adamá y Ewy *BielKron* 266v, 73v, 202v, 244, 319, 466; *KwiatKsiąż* I3v; *SarnUzn* E5; *LeovPrzep* Av, A3v; iákie to miáłto miáło być w obyczáioch twoich/ y gdzie mieyłce iego/ bo ie wypifuie ná łiedmi gorach. *RejAp* 110; iáko mamy poznác to krolełthwo Krolá tego/ á gdzie iełt prawdziwa łtolicá á mieyłce iego. *RejPos* 312v, 41, 52v, 53, 53v, 54 (19); *GrzegŚm* 15 [2 r.]; *KuczKat* 40, 140, 390; *RejZwierc* 2, 47v, 188v; *WujJud* 219; *BudBib Gen* 29/3, *Ex* 3/8, 1.*Reg* 2/20, 4.*Reg* 23/14, 2.*Esdr* 13/11 (11); *PapPan* H2v; przydźielz Ná mieyłce iego/ iuz go nie nádyidźielz. *KochPs* 53; *SkarŻyw* 258, 353, 396, 397; *KochSz* B; *BielSjem* 31; *LatHar* 314, 606, 655, 700, 712, 725; Bo któryż kiedy z Biłkupow ábo káplánow/ ná mieyłcách cíáł łwiętych łtoiac v ołtarzá/ mowił *WujNT* 456, *Matth* 27/33, s. 124, *Mar* 15/22, *Luc* 23/33, *Ioann* 19/17; *SarnStat* 537, 938, 1098; *SkarKaz* 384a, 639b. Cf »miejsce nie jest znalezione«, »nie zostanie miejsca«, »miejsce zetrzeć«, »miejsce Abraamowe«, »miejsce swe«.

miejsce czyje [= *właściwe, wyznaczone komuś a. czemuś*] [*w tym: pron poss (94), G sb i pron (26), ai poss (1)*] (121): *RejPs* 152; *Leop Ez* 42/20, 43/7 [2 r.]; *BielKron* 371 *marg*; *RejPos* 110, 128, 213v, 341v; *GrzegŚm* 26; *RejZwierc* 114, 270v; przeydźmy profim (cię) ziemiá twoiá/ áż ná mieyłce moię. *BudBib Iudic* 11/19; *BudNT Matth* 26/52; *ModrzBaz* 119, 123; *SkarŻyw* 56; *CzechEp* 363; *ReszList* 176; *LatHar* 694; *WujNT Matth* 26/52, s. 404; O roźnych teź mieyłcách dułz ludzkich łtąd łię wiadomość bierze/ iż nie tylo łá dwie/ Niebo á piekło/ ále inłze roźne. *SkarKaz* 119a, 117a, 119a *marg*, 386a, 634b, Oooob. Cf »miejsce (jest)«, »swe miejsce«.

miejsce gdzie (124): *MetrKor* 26/62v; *FalZioł* I 112b, 114a, 147b; *GlabGad* H7v; *ConPiotr* 32; *SeklKat* Z; theź łie kochamy w mieyłcách piękných łefnych y przy wodach cudnych *HistAl* I7v, A4; *Diar* 92; *BielKom* D3v, F; *LubPs* T6v; *KrowObr* 21; *RejWiz* 116v, 152; *OrzList* d3v; *RejZwierc* 10, 27v; *BibRadz* I 7b *marg*, *Gen* 24/31, 46/28, *Prov* 9/14, I 351b *marg*, *Ier* 7/7; *BielKron* 194 [2 r.], 195 [2 r.], 216v, 318 [2 r.], 339 (13); Heliocaminus, solare vaporarium in aprico loco situm ad calorem solis excipiendum quo antiqui utebantur, Mieyłce w domu kłóre od słońca bywa włzędzie ogrzewáne nie od ogniá. *Mącz* 154a; Interscalmum, Mieyłcá á dálekość miedzy dwiemá wiosłomá v wielkich łodźy/ teź mieyłcá miedzy dwiemá kóniomá/ przeworá. *Mącz* 173a, 2d, 60d, 107c, 173a, 196b (17); *RejPos* 53v, 162v, 332; *RejZwierc* 2, 166, 167; *BielSpr* 17, 18, 54, 70; y to pewna co Báfilius ł. powiáda/ że niemáłz tego miełcá ná łwiecie/ gđzieby o tym wielkim połście niewiedźiano *WujJud* 195, 1v; *BudBib Ex* 33/21, *Ios* 17/15; *Strum* L2; ále weźmy tylko owo miełce około Lubowléy/ kto łye roźnościam wód podźiwi? *Oczko* 8, 9v; *SkarŻyw* 168, 258, 262, 470, 569, 574; *StryjKron* 81, 345, 597; *CzechEp* 79; *NiemObr* 25, 173; *KoehSz* A2v; *BielSjem* 4; *ArtKanc* 111, M19v, N13v; *ActReg* 44; *WujNT* 174, 227 [2 r.], 836, Yyyyy2; *WysKaz* 37; *SarnStat* 57, 127, 418, 462, 527 (8); *GrabPospR* L4; *SkarKaz* 41a, 119b, 204a, 244b, Oooo2a; *SkarKazSej* 672a; *KlonFlis* B4v; *SkorWinsz*

A3v; Vpátrzył łobie mieyſce w kráinie Látynſkiey/ Nád Tybrem/ przy ołobney gorze Awentyńskiey. *KlonWor* 21. Cf »miejsce (jest)«, »miejsce mieć«.

W połączeniu z nazwą [nazwa w N (72), w G (25), w innych przypadkach zależnych od składni czasownika (5), inne nazwy (4); miejsce + nazwa (20), nazwa + miejsce (1), miejsce, które zowią itp. (31), miejsce, które jest rzeczone (-o) (3), miejsce, które jest (prze)zwane (2), miejsce zowią itp. (24), miejsce nazwane (jest) (6), miejsce rzeczone (jest) (3), miejsce, gdzie zowią (5), miejscu dali imię (4), nazwał imię miejsca (2), nazwał imię miejsca (2), miejsce imienia (2), miejsce przezwiskiem (1)] (106): *OpecŻyw* 133v, 135v, 136v; *ZapWar* [1526] nr 2454; A gdy brácyá iego páłác bydło byli ná myeſcu ktoré zwano Sychyem/ y rzekł do nyego Izrael *HistJóz* A2; *MiechGlab* 14; *RejPs* 199, 199v; *HistAl* B6 [2 r.], C2, D2v [2 r.]; *MurzNT Matth* 27/33 [2 r.]; *Leop Num* 11 arg, 3, *Iudic* 15/9, 14, 2.*Par* 20/26, *Is* 18/7; Y dali imię mieyſcu onemu Bochim (*marg*) Tho ieſt mieſce płáczących. (-) *BibRadz Iudic* 2/5, *Gen* 21/31, 22/14, 35/15, *Num* 11/3, *Is* 18/7 (11); To mieyſce caput album nie ma vrodzáiu żadnego *BielKron* 449v, 11v, 18, 31v, 39v, 40 (37); *RejAp* 134, 137v; *BielSpr* 4v; *BudBib Gen* 22/14, 32/2, *Ios* 5/9, *Iudic* 15/17, 2.*Par* 20/26; *BudNT Matth* 27/33 [2 r.]; Tedy ie wywieſć ná drogę Kornelią/ y v mieyſcá Nymphás Kátábálſy nazwánego poſćinác kazano. *SkarŻyw* 63, 346, 353, 399, 484, 537, 557, 582; *ReszHoz* 128; *GórnRozm Av*; *LatHar* 699 [2 r.], 712 [2 r.], 725, 734; Y przyſzedłzy ná mieyſce rzeczone Golgothá/ co lię wykłáda/ mieyſce trupich głów/ dali mu pić wino z żołąćią zmiefzáne. *WujNT Matth* 27/33, s. 177 *marg*, *Mar* 15/22 [2 r.], *Luc* 23/33, *Ioann* 19/17, *Act* 27/8, *Apoc* 16/16; *KlonFlis* G4v, H5v.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy [zawsze: miejsce + przymiotnik] (2): *HistAl* C3v; Ma też nákoniec y mieſce Kálwaryiſkie/ gdzie ludzi ſtráconych głowy y inſze koſci lię waláły/ lekkoſć y hánbę ſwoię. *LatHar* 319.

W połączeniu z przymiotnikiem odrzeczownikowym (całość ma znaczenie rzeczownika podstawowego) (5): *RejPos* 101; Pátrz iákie cudo y przywiley mieyſcá puſtelniczego [= *pustelni*] *SkarŻyw* 471 *marg*; *LatHar* 576; że po tym żywoćie/ ná mieſcách czyſcowych [= *w czyſćcu*]/ we łto náłob wypláćác to muſiemy/ czego tu omieſzkamy *WujNT* 22; ábyſ [...] ná mieyſcu polnym [...] pátrzał gdy przyſięgę z ſwiádky vczyni *SarnStat* 1247.

W połączeniach szeregowych (42): *MetrKor* 26/62 [2 r.]; *SeklWyzn* e3v; Niezdawać lię na wolą iego/ ale mu zakreſłác [!]/ czas/ mieſcze/ dzień/ albo godzinę *SeklKat* O, D4v; *KromRozm II* k4; Sędzia pyta od ſwiádkow/ mieyſtcá/ czáfu/ godziny/ kiedy ſye tá ſprává dźiáá o ktorey ſwiádczy *GroicPorz* x3v; *KrowObr* 23, 23v; *BielKron* 60; *KwiatKſiąż* Q; Spacium. Długoſć/ álbo ſzerokoſć mieyſcá plácu y czáfu. *Mącz* 404c, 371b, 510b; *SarnUzn* E5; *SienLek* 4; *RejAp* BB4v, 135; *GórnDworz* Kv, N7v [2 r.], S3, Cc5v; *RejPos* 275, 275v; *BielSpr* 71; Niemáłz/ powiáda/ wyłpy/ niemáłz ziemie/ niemáłz miáłtá/ niemáłz ludu/ niemáłz náoſtátek żadnego mieyſcá ták pułtego/ gdzie by o tym czerdźieſci dni poſćie niełtychano *WujJud* 193; *RejPosRozpr* c3; *CzechRozm* 70, 148; *ModrzBaz* 26v, 86; *StryjKron* 627; *NiemObr* 85, 88; *ActReg* 148; *GostGosp* 154; *Phil* H2; *OrzJan* 106; *WujNT* 222; *SarnStat* 12; *SkarKaz* 608a.

W charakterystycznych połączeniach [w połączeniach o budowie zwrotu przeważnie z dodatkowym określeniem; w połączeniach z przyimkiem zawsze z dodatkowym określeniem]: miejsce apostołskie

(5), bagniste (3), bezdrożne (niedrożne, zdrożne) (3), beztworne, bitwy (ku bitwie) (2), bliskie, błędne (błądliwe) (2), błogosławione (4), błotne (5), boleści, budowania (ku (po)budowaniu, zbudowane) (4), bystre, chędogie, chłodne (chładzące, ochłody, ochłodzenia) (5), ku (s)chowaniu (zachowaniu) (3), chrupowate (skropowate) (2), chwalebne (chwały, ku chwale, ku chwaleniu) (4), ciał świętych, ciemne (ciemnościami) (20), w ciemnicy, cieniste (w cieni) (2), ciepłe, cierniste, ciężkie, czarne (poczerniałe) (2), czcze, (nie)czyste (5), czyścowe, dalekie (2), długie, dobre (22), dochodzące od słońca [= gdzie słońce dochodzi], doliste (padolne) (2), w domu, drzew, dusz (duszom) (3), (2), głębokie (3), głuche, gnoiste (gnojowe, gnojem powożone) (3), gołe, gorące (2), (nie)gorzyste (wzgorzyste, gorne, gor) (12), graniczne (granic) (6), grobow, grobu Pańskiego (Bożego) (3), w grodzie, jadowite, jasne (2), jedno (9), jeziorne (2), kałużyste, kamienne (kamieniste) (12), do kąpania, na końcu świata, krolestwa, krolewskie, krzywe, (u)krzyżowania (2). leśne (leśniste, lasow, w lesie) (5), łomiste, łożenia ksiąg, ługowate (2), (nie)małe (2), marne, męki (7), miałkie (2), mierne, mieszkania (do mieszkania, na mieszkanie, ku mieszkaniu) (18), miękkie, mizerne, mocne (2), moczydlne, na modlitwę (2), mokre (13), za morzem, nabożne, nachylne, nadane [czym] (2), namiotu (2), napełnione, w niebie (3), niedobyte (2), niedościgłe, niekrzeczne, nieplodne, nieprzebyte (2), nieprzystępne, nieskopane, nikczemne, niskie (uniżone) (5), obiecane (6), obozu (obozowi) (2), obwłasne, oddania (ku oddawaniu) prowentow (2), odpoczynienia (odpoczywania) (9), na ofiarę, ojczyste, okazałe, okazane (do okazowania, ku okazowaniu, ukazania) (5), ołtarzowe (ołtarza, na ołtarz) (3), opływające [= obfitujące], opoczyste (7), opravione, osadzone (nasadzone) (9), ostre (2), ozdobne, pastwisk, piaszczyste (7), w piekle (piekielne) (4), pielgrzymowania (2), piękne (3), płone (płoniste) (3), pochmurne, pochodziste (schodziste) (3), poczesne, poćciwe (2), podejrżane (3), podle, pogruchotane (3), (s)pokojne (pokoja, pokojowi) (18), polne (na polu, w połu) (4), pospolite (6), potkania (ku potykaniu) (2), (nie)potrzebne (4), poważne (2), przebrane, przechodu, przednie (3), przejrzyste, przypadłe (przepaści) (2), przestrone (8), (nie)przyjemne (2), przykre (9), przykroczyte, przyprawione, pustelnicze, rajskie, rokow, (nie)rowne (10), rozkoszne (16), sądow(n)e (sądu, sądowi, ku sądzeniu) (8), sejmu (ku sejmowi) (3), skaliste (skalne) (7), bez skazy, składowe, słabe, sławne (wstawione) (4), smrodliwe (nieśmierdzące) (3), smutne (smutkow) (2), spraw (k sprawie, ku sprawowaniu) (6), sprosne, srogie, stoczyste (stoka) (3), stracone (2), straszliwe, subtylne, suche (23), szczęśliwe (szczęsne) (2), szkodliwe (3), szlachetne (4), szyrokie (5), śliskie (3), światłe (światłości) (2), na świecie (4), tonące, trudne (13), trzęsące, twarde (5), ucieczki (do ucieczenia, ku uciekaniu) (3), uciśliwe, uczciwe (5), udręczenia (2), ugruntowane, uprzywilejowane (5), urody wielkiej, ur(y)wane (przerwane) (3), wdzięczne (8), wesole (wesela) (9), widoczne (niewidome, niewidane) (4), wielkie (3), wielmożne, wietrzne, (nie)wilgotne (wilkie) (7), (bez)wodne (wodniste, wod) (6), wszeteczne, wyborne, wyniosłe (podniosłe, wyniesione) (7), (nie)wyprawne (2), wyschłe (oschłe) (3), wysokie (27), wzgorę wydane, zabrżeżyte, zacne (6), zarażone (3), zarosłe, (nie)zdrowe (zdrowia) (4), zielone (zieleniejące się) (3), ziemskie (ziemie, pod ziemią) (5), złe (9), złośliwe, znaczne (3), (nie)znajome (3), zniszczone, zrzodliste (zrzodłowate) (2), zwirzchnie; miejsca (pl) różne (7); błogosławieństwo miejsca, chędogość (ochędostwo) (3), dalekość (2), długość, dostatek (2), dziw, ganiebność, grubość, jasność, obfitość, obłężenie, obywatelka, odległość, ograniczenie, o(b)sadzenie (2), ostrość, patron, pilnujący, podwrocenie, poświęcenie, przełożony, przestrzeństwo, rozkosz (3), różność (2), starosta, szerokość (2), twardość,

zaczność, złość; dojść miejsca (2), domieścić, dostąpić (3), dotknąć się, macać, patrzeć (patrzeć, patrzyć, upatrować) (12), prosić, strzec (2), szukać (14), używać; ciągnąć (ciągnięcie) do miejsca (3), chodzić (przechod) (2), dopytać się, dostać się, droga (2), iść (pość, przyść, wniść, roześć się) (19), mknąć (pomykać) (2), obrocić się, (do)płynąć (2), pos(y)łać (2), przeprowadzić, przyjechać, przywieść (3), puścić się, skakać, tułać się, uciekać się, wrocić (wracać) się (6), zegnan, zrzucen (wyrzucen) (2); chodzić od miejsca, ciągnięcie, iść, pomykać, skakać, tułać się (2), (imię nosić) (2); biegać z miejsca (2), chodzić (chodzący, przechadzanie się) (4), (przy)ciągnąć (wyciągnąć, wyciągać) (4), iść (przyść, ująć, wynieść) (13), pomykać się (2), (prze)prowadzić się (2), przelatać, przenaszać (się) (przenosić (się), przenieść (się), wynieść, zanieść, przeniesiony, przeniesienie, przenaszanie się, przenoszenie (się)) (16), przesadzać (wysadzić) (3), przestępować (postępować, ustępować, zstąpić) (7), przewodzić (wodzon) (2), ruszyć się ((z)ruszać (się), ruszenie) (7), spychać, stargnąć, strącić (strącon, wytrącon) (5), ukazać (się) (3), upaść (upadnion) (3), włączyć się, wrocić się, wygnać (3), wykołatać się, wykrącony, wykroczyć (2), wypędzić (wypędzony) (2), wypychać (zepchnąć) (2), wyrwać (2), wywieść (wywodzić, zwiedzenie) (8), wywrocić, zrzucić (wyrzucić, zrzucen, zrucenie) (4); cześć wyrządzać miejsce, dać (nazwać) imię (6); dowiec ku miejscu, przychodzić; kopać miejsce, mianować, mieć (48), mijać (minąć) (2), nadbieżać (przebiegać, ubiegać ubiec) (5), nadjechać (objeżdżać) (2), (z)naleźć (najdować, wynaleźć) (30), napelnić(a)ć (5), nawiedzić (nawiedzać) (5), obchodzić (przechodzić) (3), obrocić wniwecz, obtoczyć, ochędożyć, o(d)chyłać [= omijać] (2), oględ(ow)ać (przełgdać) (17), opanować (2), opatrować (opatrzeć) (2), opuścić (opuszczać) (7), osadzić (zasadzać, zasadzający) (8), otrzymać, pobrać (2), podać (przedać) (2), podeprzeć (2), poświęcić, przebywać, przerwać (2), przyprawić (sprawić, zaprawować) (3), rozpostrzeć (rozprzestrzeniać) (2), skazać (przekazać) (2), (u)tracić (stracić) (5), trafić, trzymać (4), ukaz(ow)ać (okaz(ow)ać) (18), umówić (namowić, zmowić) (3), upatrować (upatrzeć, wypatrować, wypatrzeć) (7), uważać (uważać) (6), wybadać, wydzierzyć, wymierzać (wymierzyć, rozmierzać, rozmierzyć) (4), wysiec, wywrocić, wziąć, zakreszać, zakryć, zamierzyć, zbudować, zburzyć (rozborzyć) (4), (na)znaczyć [= oznakować] (8), (na)zwać (przezwać, wezwać) (37), zwyciężyć; biegać (bieżeć) na miejsce (5), (przy)chodzić (rozchodzić się, schodzić się, (wy)chadzać, chodzący, przechadzanie się) (11), (przy)ciągnąć (pociągnąć, wyciągnąć, wyciągać) (12), cisnąć się, dostać się, domieścić, iść (odejść, pość, prześć, ująć, wniść, wynieść, zejść (się)) (85), (z)jechać (się) (przyjechać, wjechać, wyjechać, (przy)jeździć, wyjeżdżać, zjeżdżać się, przyjechanie, zjechanie) (25), (wy)lecieć (3), (z)nieść (odnieść, podnieść się, przenieść (się), wynieść (się), zanieść, odnosić, przenosić (się), znosić, przmaszać się, doniesiony, odniesiony, przeniesion, przynoszon, wnoszony, przeniesienie, przenoszenie się, przenaszanie się) (30), (w)paść (napaść, upaść) (5), pędzić, pielgrzymowanie, poderwać, pokładać (kładzion) (3), pomykać się, (do)prowdzié (się) (przyprowdzić, zaprowdzić, doprowdzon, zaprowdzony) (7), przybliżyć się, przyplłynąć (popływać) (2), (s)puścić (się) (4), ruszyć się (ruszać się, ruszenie) (5), skradać się, (ode)ślać (dosłać, posłać, wysłać, odsyłać) (8), stawiać (postawić) (3), strącony, trafić (2), uciec (uciekać) (8), udać się (2), (przy)wieść (dowieść, odwieść (się), przewieść, wwieść, wywieść, przywodzić, przywiedzion, wodzon) (30), włączyć się, włożyć (złożyć) (2), (od)wozić (przewozić się, odwieźć, wywieźć, zawieźć, odwieziony) (8), (na)wrocić (się) (wracać (się), przywrocony) (18), wrzucić, wskakować, wstąpić (odstąpić, przestąpić, ustąpić, postępować, wstępować)

(16), wyganiać(odegnać, przygnać) (3), zebrać, zgromadzić (się) (zgromadzony) (4), zmówić się, zniżyć się; bić się o miejsce, czynić (2), prosić, sprzeczać się, swarzyć się, starać się, uganiać się; biegać przez miejsce, iść, jechać, przebijać się, przebywać, przechadzać, (prze)wieść (3); kłaść w miejsce, miotać, odstępować, pierzchnąć, pochować, skryć, (za)wieść (wywieść, przywodzić) (5), wleźć, wnieść, zachować się; miejscem ciągnąć, iść, oddzielony, ogarniony, postępować, szerzyć się; błdzić na miejscu, (po)budować (,zbudować, budowan) (8), by(wa)ć (będący) (36), (s)chować (się) ((po)chowan(y)) (6), (do)czekać (4), (s)kłaść (2), leżeć (legać) (4), mieszkać (przemieszkować, mieć mieszkanie, mieszkający (10), naleźć (się) ((z)naleziony) (7), osadzony, (z)ostać (6), paść (się) (4), pogrzebiony, położyć (się) (rozłożyć, złożyć, położony, złożenie) (8), rosnąć (rostący) (24), sądzić (się) (sądzony) (12), siedzieć (osieść, usieść, zasieść, zasiadać) (11), sprawić się (odprawować (się), sprawować, odprawiać, odprawowany, sprawowany) (9), stać się (6), stanąć (stać, stawać, stawić się, nogi postawić) (20), (po)stanowić (się) (6), (wy)stawiać (ustawi(a)ć, postawić, wystawić, wystawować, postawiony) (19), wynikać [= ukazywać się], założyć (2), zasiany (posiany, wsian) (4), zastać (zastan) (2), zbierać się, złożyć sejm, zostawić (2), żyć; pytać się o miejscu, (do)wiedzieć (się) (wiadomość) (7); biegać po miejscach, (prze)chodzić (się) (6), kryć się (2), płynąć, poniewiera się, rozjeżdzać, rozłożyć (2), rozszerzyć się, skakać, tłuc się, tułać się (3), włączyć; być (przebywać) w miejscu (7), (za)chować się (4), leżeć (obozem) (leżący) (8), mieszkać (dać mieszkanie) (5), obłężon, okopać się, oskoczyć, położyć się (2), posadzić (rozsadzić, posadzać) (3), postanowiony, przeszcie gotować, stać (2), stawiać (postawić) (3), utkniony, zamknąć (się) (3), zasadzić (się) (11), zataić, zawrzeć się.

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: na miejsce (342), w miejsce (17); na miejscu (411), w miejscu (73).

Przysłowie: Mieyfce nie vbłogofławi człowiekã. *RejPos* 24 marg, 24; Znacząc tho/ iż nie narod/ nie mieyfcze fláchci człowiekã/ iedno cnotã á obyczãie. *RejZwierc* 52v.

Frazy: »miejsce [czyje = właściwe] (jest) [gdzie]« [szyk zmienny] (8): O moy námileyfły fynączku/ ij gdzies ieft/ dokãdes ífedl iijz cie tu niewidzę? tutz bylo miefce twoie. *OpecŻyw* 159; *FalZioł* V 10; Twoje mieyfce w pyekle gorzeć *BielKom* D3v, F; *OrzList* d4; *ModrzBaz* 123; Nie z pieklã teź duřzã Moyzeřzowã wyřzłã: bo tãtã potępionych ieft mieyfce/ nie Ńwiętych przyiaćioł y flug Bořych *SkarKaz* 119b, 489b.

»miejsce [czyje a. czemu] nie (a. ani) jest (a. mogło być) znalezione (a. naleźć się nie mogło); nie moc naleźć miejsca [czyjego]« = ktoś a. coś zginął a. zginęło bez śladu [szyk zmienny] (5; D): *RejAp* 101, 171v; Ízukałem á nie mogłem náleść mieyfcã y pámiãtki iego [złóŃnika]. *RejPos* 228v [przekład tego samego tekstu] *LatHar* 607; Michał y ániołowie iego walczyli przeciw ímokowi/ ímok teź walczył y ániołowie iego/ Lecz nie przemogli/ áni mieyfce ich dáley znãleżiono ieft [neque locus inventus est eorum] ná niebie. *WujNT* Apoc 12/8 [przekład tego samego tekstu *RejAp* 101]; przed ktorego obliczem vćieklã ziemiã y niebo/ á mieyfce im nie ieft znãleżone [locus non est inventus eis]. *WujNT* Apoc 20/11 [przekład tego samego tekstu *RejAp* 171v].

»nie (a. ani) zostanie (a. będzie) (znak) miejsca [czyjego] itp.« = ktoś a. coś zginie bez śladu [szyk zmienny] (9): *RejPs* 151; Owa y fam áni wyem gdzye fie co podzyãło/ Bo myeyfcã y pámyãtki yego nye zořtãło. *LubPs* K2v; bylibychmy iefczce w więtfzym przekłeciu [...] niřli miãftã Sodomkie á

Gomorfkie/ ktore frogim ogniem zápalone z niebá były/ á z yemiá ie potym požárłá/ thák iż nie zořtáło żadnego znáku mieyfcá ich, *RejPos* 103v, 175, 280v, 317, 332; Abowiem kiedy nań [*kwiat polny*] wiátr powienie/ tedy go wnet nie mářz/ áni znác kędy było mieyfce iego. *GrzegŚm* 2; *RejZwierc* 184v.

Zwroty: »da(wa)ć (a. rozdawać) [= *wyznaczyć, ustalić*] miejsce, miejsca (G); miejsce dane« [*w tym: domu* (14)] = *locum tradere Vulg; locum dare PolAnt; locum concedere Modrz* [*szyk zmienny*] (16 :1; 1): *MiechGlab* 37; *Leop Ios* 1/3; *BibRadz Ios* 1/3, *Ier* 7/7, 14; *BielKron* 59v, 67v, 216v, 413v; *Mącz* 487o; Vřlyřzawřzy to Eufámian dla miłóřci řyná řwego/ kazał go przyiác w dom řwoy/ y dał mu mieyfce ofobliwe ku przebywaniu *HistRzym* 124v; *BielSpr* 29, 70; *ModrzBaz* 63; *SkarJedn* 91; *SarnStat* 418; *SkarKaz* 383b; *KlonFlis* B4v.

»miejsce [*komu*] da(wa)ć« = *umówić się* [*szyk zmienny*] (9): *LibLeg* 11/77; ále yuř řłuchaymy/ yáko Mnich z Dworzáninem z řfedřly řye w krucganku/ gđzye řobye przeřłęgo dnyá myeyfce dáli/ rořpráwya. *KromRozm II* a2v; *BielKron* 56, 195, 248v, 323v; *BielSpr* 59; *CzahTr* D4v [2 r.].

praw. »[gdzie] miejsce mieć« = *przynależeć do włařciwego řądu* [*szyk zmienny*] (2): do práwá nie pożywá [!] mię nikt/ bo tá m mieyfcá nie mam. *GórnRozm* I2v, H4v.

»miejsce naznaczyć (a. naznaczać, a. oznaczyć), wymierzyć (a. wymierzać); miejsce (jest a. bywa, a. ma być) naznaczone (a. oznaczone); oznaczenie miejsc« [*w tym: komu, czemu* (35); *naznaczyć i wymierzyć* (1)] = *ostendere locum Vulg; assignare a. circumscribere a. constituere a. statuere locum; constitutus locus Mącz; locus destinatus a. significatus est a. praefinitur Modrz; locum deputare; locus designatur a. designatus JanStat* [*szyk zmienny*] (29: 3; 57; 1): *LibLeg* 11/73; *ConPiotr* 31v, 32, 33; *Diar* 29; *KrowObr* 21; *Leop Iob* 38/12; A gdy przyciágná ná mieyfce oznáczone wiciámi/ tedy Kářztellan ma oddác on powiát Woiewodzye řwemu. *UstPraw* D2, Dv, D2, D2v; *BibRadz Gen* 28 arg; *BielKron* 12v [2 r.] 100v, 136v, 319v, 371 (10); *Locum reo constituere, Oskárżonemu mieyfce náznáczić. Mącz* 412d, 374d, 392c, 412b, 413b; *GórnDworz* O7; *GrzegŚm* 14; *BielSpr* 12v; *ModrzBaz* 103v, 116v [3 r.], 117, 117v, 126v; Támżeř raczył náznáczyć mieyfce řtádu řwemu *KochPs* 97; Ař plác naydę/ bože móy/ twemu kořćiołowi/ Y wymierzę řwiętemu mieyfce ołtarzowi. *KochPs* 195, 155; *SkarŻyw* 231, 390, 511, 528; *ZapKořcier* 1581/18; *StryjKron* 140; *NiemObr* 25 [3 r.]; *KochSz* A2v; *ReszPrz* 85, 90; *ReszHoz* 130; *Phil* H2; *LatHar* 655; Szláchtá z Powiátów z řwými Kářztelany ná mieyfce pořpolitęy woynie náznáczone niech ciágnie *SarnStat* 301, 117, 127, 128 [2 r.], 129, 131 (30); *SkarKaz* 386a; *VotSzl* Cv; *CzahTr* D3, D4v.

»miejsca řwego nie zachowywác« = *ginąć bez řladu* (1): wřpomniałęř [...] iż wiek kářdy ieřt iáko trawá: y iáko kwiatki polne/ ná ktore řkoro wiátr ořtry vderzy/ yřlycháią/ á mieřcá řwego nie záchowywáią. *LatHar* 563.

»miejsce ob(ie)rać (a. wyb(ie)rać); miejsce (jest) obrane (a. przebrane, a. wybrane)« [*w tym: komu, czemu* (35)] = *locum eligere Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat; deligere locum Mącz* [*szyk zmienny*] (61; 7): a wyřłuchawřly prozby nářłe racz domieřcic nas na ony mieřca przebrane gdzie angeli twoy nigdy nieprzeřtawáią vywolawac řwiętey wielmořnořci wiekuiftey chwaly twoiey. *RejPs* 202v, 117 [2 r.], 199 [2 r.], 199v, 200v; *HistAl* A4; *Diar* 92; *LubPs* hb3; *GroicPorz* 12; *Leop Deut* 12/4[5], 10, 2.*Par* 7/12, 2.*Esdr* 1/9; *RejZwierz* 111v; *BibRadz Deut* 18/6, 31/11, *Ios* 9/27, 2.*Par* 7/12, 2.*Esdr* 1/9,

Ez 21/19; *BielKron* 39, 45v, 99v, 230v, 306v (9); *Mącz* 187c; *RejPos* 321v; *HistLan* D3v; *BielSpr* 7v, 15, 54; *BudBib Deut* 12/5, 11, 14, 18, 21 (10); *ModrzBaz* 115; Przyzędźy tedy do Cieplic/ to niemniejszyé Itáráníe niechay będzie/ mieysce łobie obráć/ áby ná dobrym powietrzu/ wczás conaylepzy do siedzenia miał *Oczko* 26, 26v; *SkarŻyw* 140 [2 r.], 231, 283, 461, 528, 567, 582; *BielSjem* 15, 16; *ArtKanc* N13v; *GrochKal* 22; *GórnTroas* 36; *WujNT* 208; *SarnStat* 232; iż łyn Boży ofobliwie obrał to mieysce Kátedrze łwoiey *PowodPr* 31; *SkarKaz* 39a, 608a.

»miejsce odmieniać (*a.* przemieni(a)ć, *a.* zmienić); odmieni się miejsce; przemienienie (*a.* przemienianie) miejsca« = *mutare locum HistAl*; *commutare locum Mącz* [szyk zmienny] (8; 1; 5): *FalZioł* V 13v, 73v [2 r.]; Takież odmiany iest łszefioraki rozdział/ rodzenie/ każenie/ rołćienie/ zniłczenie/ farby odmiennóć y miełtca przemienienie. *KłosAlg* A3; iáko tá gorá nie przemieni mieylcá łwe⁸⁰ / ták imię y dzieie thwoie będzie obiáwiono áż do skończenia łwiekow. *HistAl* B6v; *GroicPorz* mv; *Mącz* 128a; *SienLek* 22; *GórnDworz* L2v; *BiałKat* 138v; *KuczbKat* 175; *BielSpr* 34v; *SkarKaz* 39a; Bowiem przodkowie náłzy mieylcá odmieniáli *KlonWor* 52.

»(p)osieć (*a.* (p)osiadać, *a.* zasieć) miejsce« [szyk zmienny] (8): *BielKron* 263v; Iáką tám zázdrolciá będzie ociáżon on nielláchetny czárt/ iż człowiek będąc wiernym Pánu łwemu/ [...] poydzie przed oczymá iego poliadác onego błogolławionego mieylczá iego/ s ktorego on był márnne zráżon prze niewierność łwoię. *RejPos* [136], 18v, 53v, 57; *RejZwierc* 2; *KlonŻal* C3v; Nie moglá dáley zmiełzkác z narodem okrutnym Święta pánná [= *o gwiazdozbiorze*]: lecz polzłá w niebo łotem chutnym. Y ośiádlá to mieylce/ zkąd czáfu nocnego Da łye widzieć *KochPhaen* 6.

»postanowić miejsce; miejsce ustawione« = *ponere locum PolAnt*; *statuere locum Modrz*; *locus deputatus JanStat* [szyk zmienny] (6; 2): *UstPraw* D2v; *BibRadz* 1.Par 17/9; Lecż temu kto by náń nieczyháł/ ále go dáł Bog w ręce iego/ poltánowie mieylce do ktorego ma wćiec. *ModrzBaz* 78v; *NiemObr* 173; *SarnStat* 129, 362, 535, 807.

»na swym (*a.* swoim) miejscu postawić, połóżyć, leżeć, pokładać, połóżony, postawienie; na miejsce [w tym: *sw(oj)e* (6)] połóżyć (*a.* rozłóżyć, *a.* włóżyć), składać (*a.* nakładać), pochować« = *iacere in loco suo, restituere in locum suum Vulg*; *disponere suo ordine, ordinare, suo loco collocare; sepositus suo loco; collocatio Mącz* [szyk zmienny] (5 : 4 : 3 : 1 : 1 : 1; 4 : 3 : 1): *BierEz* P4; *LubPs* C; *Leop* 1.Reg 5/3; *BielKron* 35v, 63, 70, 76v, 100v, 433v; *Suo quaeque loco collocare*, Káżdą rzecz ná łwem mieylcu połóżyć. *Mącz* 196d; *Collocatio*, Rządne poltáwienie rzeczy/ káżdą ná łwym mieylcu. *Mącz* 196d, 268b, 310c, 312a; Y włóżył zálie on łift ná mieylce łwe. *HistRzym* 134; *BudBib* 1.Reg 3/2; *SkarŻyw* 119; *StryjKron* 265; Káżdą rzecz ma ná łwym mieylcu leżeć. *GostGosp* 12; Cwikły/ y inne korzenie do żywnóści potrzebne/ rządnie ná źimę pochować/ ná łwe przyłtoyne mieylcá *GostGosp* 68, 54; niech im będzie wolno kupie ná mieylcá do łklepów/ komór/ domów łkládác *SarnStat* 1119, 393.

»składać (*a.* pokładać), słóżyć miejsce; złożone(-o) (jest) miejsce« [szyk zmienny] (3 : 2; 3): Item czálz a dzien y myelczye kv bithwye ym pokladamy thw wkracowye na dworze náłchym *MetrKor* 26/62v; *BielKron* 194 [2 r.], 213; w tymże przywileiu [...] łá náznáczoné y złożoné różné mieylcá ku łpráwowániu łádów Ziemiłkich *SarnStat* 1217, 57, 127; *KlonWor* 62.

»ustawać z miejsca swego« = *ginąć bez śladu* (2): A zafię czału fułzey [rzeki] wigina/ á od gorącości vftawiaią z miefcá fwego [extinguentur de loco suo]. *BibRadz Iob* 6/17; *BudBib Iob* 6/17.

»miejsca [komu] ustępować (a. ustąpić, a. postąpić)« [szyk zmienny] (4): *BielKron* 254v; Demigro, Wyprowadzam fie/ Vftępuyę ynfzemu mieyfcá *Mącz* 220d; *SkarŻyw* 70, 471.

»[komu] miejsce wyprożnić [= opuścić]« (1): Pšicá niegdy fczżenna będąc/ A gniazdá fwego nie máiąc: Drugiey też pšice prošila/ By iey gniazdá poštąpila. [...] Potym gdy się olzczeniła/ [...] Gošpodyni k niey mowila/ By iey mieyfce wyprożniła. *BierEz* M3.

»miejsce zalec« = *polec* (1): Aby nie miał litowác džiš vpadku tego [...] tych mężow co teras ná Egru polegli/ Ktorzy mieyfcá prze ręce Pogáńskie zálegli. *CzahTr* G4v.

»miejsce zastępować (a. zastąpić), zająć« [szyk zmienny] (6 : 1): *KochPhaen* 17, 20; Sługo piekielna/ [...] gdzie tylko miešce zajmiesz łobie/ (Gnušności) przedm iad wleczelz za łobą. *GrabowSet* G; *WujNT* 386; *SkarKaz* 204a [2 r.], 205a.

»z miejsca swego zbošć« = *zniszczyć bez śladu* (1): Która [nadzieja] ich omyliła y bárzo záwiodła/ Tážke potjm wiele czwierzdz z mieyfcá fwego zbodła. *CzahTr* H.

»miejsce [czyje] zetrzeć« = *zniszczyć bez śladu* (1): Ktorzy on wyerny narod Iákbow požarli/ A frodze fie do końcá yuž nań thák vpárli/ Aby myeyfce y pamyęc yego wyecznye ftarli. *LubPs* S2v.

»(z)gotować (a. nagotować) miejsce; miejsce (jest) zgotowane (a. nagotowane); gotowanie miejsca« [w tym: komu, czemu (55)] = *locum parare a, praeparare Vulg, PolAnt; locus paratus Vulg* [szyk zmienny] (51; 11; 4): *OpecŻyw* 95v [2 r.]; *WróbŻošt* C4v; *RejPs* 17; *RejJóz* Pv; *RejKup* ee4v; *KromRozm II* r4; Iuž też Ią zgotowane tákie mieyfcá ná nie/ Támgdzye iuž będą wiecznie w záłofciach nárzekác *RejWiz* 178; *Leop 2.Par* 1/4, *Ioann* 14/2; Iužem ia tobie zgotował w domu mieyfce y wielbładom. *BibRadz Gen* 24/31, *Gen* 46/28, *Ex* 23/20, *Ioann* 14 arg, 2, 3; *RejAp* 99, 150 [2 r.], 175, 194; *RejPos* 110, 111v, 128, 128v [2 r.], [136] (16); *BiałKat* 93v, 98v [3 r.], 161; *WujJudConf* 71; *BudNT Ioann* 14/2, 3; *CzechRozm* 28v, 56; *SkarŻyw* 384; Bo fię Bog nimi [bałwanami] brzydži/ y mieyfce im w šiarczyftym Iežierze nágotował. *CzechEp* 79; *WisznTr* 19; *PaprUp* A4v; *WujNT Ioann* 14/2, 3, *Apoc* 12/6; *SiebRozmyśl* K3; Z gotowania mieyfcá iáka poćiechá. *SkarKaz* 551b marg; czemu łobie z taką pilnošcią gotuiemy mieyfce/ z ktorego nas wypędzą? *SkarKaz* 551b, 243a, 245a [2 r.], 551b, 552a [4 r.]; *SkorWinsz* A3v.

Wyrażenia: peryfr. »miejsce Abraamowe« = *niebo* (1): Ižukay tych drog/ iákoħyš dobry pogrzeb wczynił duřzyccie šwoiey/ áby była doniefioná [...] ná mieyfce Abráámowe. *RejPos* 163v.

»ciasne miejsce« = *locus angustus Vulg, PolAnt, Modrz* [szyk 21 : 6] (27): *FalZioł* IV 29d; *Leop 2.Mach* 12/21; *BibRadz Num* 22/26; záładzili fie nań Czechowie w čiáfnym mieyfcu nád rzeką [!] *BielKron* 350v, 113 [2 r.], 242 [2 r.], 243v, 256, 272, 355v, 389; *BielSpr* 42 [2 r.], 45v; *BudBib Is* 49/20, 4. *Esdr* 7/4, *2.Mach* 12/21; *ModrzBaz* 111; *KochPs* 24; *SkarŻyw* 396; *StryjKron* 170, 492; *Phil* O4; *GrabowSet* Rv; *SkarKaz* 244b.

»miejsce cudze« [szyk 2 : 2] (4): *OrzList* b4, d4; gdyž o šwe włafne/ á nie o cudze mieyfcá czynić będziem *BielKron* 243v; *SkarKazSej* 677a marg.

»miejsce jawne« = *publicus locus* *Modrz* [szyk 6 : 6] (12): *GroicPorz* 12, dd2, 11; *BielKron* 44, 150, 218v; *WujJud* 264; *ModrzBaz* 31, 53; Białych głów śpiewdzi nigdy w kącie łuchąc niechciał/ iedno ná mieyfcu iáwnym y oczóm ludzkim przeyrzyftym *SkarŻyw* 292; *WujNT* 174; *SarnStat* 390.

»miejsce (jest) (nie)beśpieczne (a. (nie)prześpieczne); miejsce nieprześpieczności« = *locus periousus* *HistAl*, *Mącz*; *asylum*, *locus tutus* *Vulg*; *arx*, *tutum*; *inhospitalis locus* *Mącz* [szyk 43 : 26] (68; 1): *BierEz* K3; *LibLeg* 10/115; *RejPs* 81v; *SeklWyzn* 4v; *HistAl* H7 [2 r.]; *MurzHist* C3; *LubPs* X5v, gg3v, gg6v; *GroicPorz* 12, p2v, t2, hh4, kk4v, mm2v; *Leop 2.Mach* 4/33, 34; *RejZwierz* 21; *BielKron* 30v, 53v, 54, 57, 66v (18); *Mącz* 17b, 107c, 159a, 291d, 468a; *GórnDworz* Mm3v; *RejPos* 215v; Bo gdzie [zwierzęta] wflyszą trąby álbo pfię głófy/ to fie trwożą/ to iuz do gęftey szeliny á ná beśpieczne mieyfcá wciekaią *RejZwierc* 132, 163, 186; *BudBib 4.Esdr* 7/7, *2.Mach* 4/33, 34; *BiałKaz* Mv; *SkarŻyw* 528; *StryjKron* 572; *WisznTr* 33; *ArtKanc* A12, M19v; *Calep* 537a, 1027b; *GostGosp* 112; Rzymianie ná mieyfcach niebeśpiecznych ftánełi. *Phil* C3, C, C3 [2 r.]; *GrabowSet* M3v, V2v; *SarnStat* 88, 418, 425; Naprzod vpátruy gdzie y po co płynąc/ Y iáko mieyfcá niebeśpieczne minąc. *KlonFlis* E2v.

»(nie)pewne [= *specjalne*, *wyznaczone*, *stałe*; *bezpieczne*] miejsce« = *certus locus* *Modrz*, *JanStat*; *locus stabilis* *PolAnt* [szyk 58 : 15] (73): *MiechGlab* 21; *RejPs* 60v; *LibLeg* 11/136; *LibMal* 1551/161; Posłowie [...] o tem tylko namawiali, jakoby się egzekucya upewniła na czas i miejsce pewne. *Diar* 28, 30, 91; *GliczKsiąż* H5; Abowiem prętki ieft bieg náłz/ [...] A nigdy pewnego mieyfcá tu ná świecie nie mamy. *LubPs* T6v, C; ále lámá pewnego czáfu ná pewne mieyftce wedle zmowy w nocy przyfzłá *GroicPorz* 11v; *Leop Deut* 12 arg; *OrzList* d3v; *LeszczRzecz* A3; *BibRadz* I 7a marg, *2.Mach* 5/9; ktory gánił to/ iż Krol w Budzyniu iefzcze do tego czáfu nieczekał/ álbo gdzie ná pewnym á beśpiecznym mieyfcu. *BielKron* 306v, 226v, 327, 360v, 366, 383v, 406v, 448; *KochSat* Cγ; *Mącz* 73a; *RejPos* 289, 334v; *BiałKat* 333v; *GrzegŚm* 15 [2 r.]; *RejZwierc* 167, 185v; *WujJud* 1v, 70v, 71v marg, L14v; *WujJudConf* 71; *BudBib Is* 22/23, 25; *CzechRozm* 33, 265v; *ModrzBaz* 90, 111v; *Oczko* 7; *SkarŻyw* 125, 403; *StryjKron* 492; *CzechEp* 310, 367; *ReszPrz* 85; *GórnRozm* M4; *ActReg* 61, 144; Iáko plány ábo gwiazdy błákaiące/ mieyfcá wíchodu ná niebie áni zachodu pewnego nie máią *WujNT* 836, 208, 322 [2 r.], 323 [2 r.], 424; *SarnStat* 363, 386, 718, 757, 928, 1115, 1176; *GrabPospR* L4; Obráł tedy Pan Bog mieśce iedno [...]. Nie iżby fię w nim závárl ábo ogárnał/ [...] ále áby fię człowiek tám ná mieścu pewnym wciefzył *SkarKaz* 39b, 39a; *VotSzl* D4v; *CzahTr* L.

»(nie)przystojne, przyrodzone miejsce« [w tym: *przyrodzone a przystojne* (1)] = *locus alienus* *JanStat* [szyk 4 : 5] (5 : 3): *BielKron* 9; Tákíe rzeczy święte y kościelne/ nie ná páłacu Cefarłkim/ ále ná mieyfcu łwym przyftoynym odpráwować fię máią. *SkarŻyw* 299, 168; *GostGosp* 68; *KołakCath* B4; *SarnStat* 527; *SkarKaz* 489b.

»miejsce (nie)zwykłe, (nie)zwyczajne, wedle zwyczaju« = *locus consuetus* (*secundum consuetudines*) a. *inconsuetus* *JanStat* [szyk 29 : 6] (19 : 13 : 3): *LibLeg* 7/31; *ComCrac* 15y; *Diar* 26, 27, 35; Przetho łtroná która ma czynić Przyfýęgę/ pilnować tego ma do południá/ ná mieyftcu zwykłym gdzie przyfýęgi oddawaią. *GroicPorz* zv, p2, zv; *UstPraw* A3, D2; *RejPos* 331; *SkarŻyw* 472; *SarnStat* 123, 299, 457, 526, 527 [2 r.] (23).

»niskie, dolne miejsce« = *dolina; depressus locus* *Mącz* (2 : 1): Bálábán położył sie w dolnych mieyfcách/ máiąc zá to/ áby sie Skánderbeg bał gdy ták gory oliada *BielKron* 255v, 282v; *Mącz* 321a.

»miejsce (jest) obronne, mocne, twarde; miejsca obrona, twardość« [*w tym: twarde, obronne itp.* (2)]
« *twierdza, warownia lub inne dogodne do obrony miejsce; locus munitus* *Vulg, HistAl, Mącz, PolAnt, Modrz; loci munitio* *Vulg, Modrz; loci fortitudo* *HistAl; castra, locus firmus, munitio* *Vulg; praesidium* *PolAnt; arx munita, munitum oppidum, permunita castra* *Cn* [szyk 26 : 15] (23 : 9 : 9; 1 : 1): *BierEz* K2; *Racz* mi być miły panie za boga obrończę mego/ bádź mi miałto mieftcza obronnego *WróbŻołt* 70/3; *RejPs* 193; *HistAl* B7v, D2; *RejWiz* 71v; *Leop Iudic* 6/2, 2.Reg 19/32, 2.Mach 12/18; *BibRadz* 4.Reg 14/26, 1.Par 12/16, *Dan* 11/7, 10, 1.Mach 6/57 (8); ále mu [*Miedzyrzeczowi*] nie mogli nic vczynić/ bo w twárdym mieyfcu leżał. *BielKron* 349v, 64v, 106v, 230, 255, 267v, 289, 352v; *Mącz* 237a; *RejZwierc* 166, 167; *BielSpr* 70v; *BudBib* *Ier* 10/17, 2.Mach 12/18; Nuż theż *Epirinfskie/ Albánfskie/* y infze okoliczne Pánftwá ich/ ácz mieli męzne ludzie y mieyfcá mocne ku obronom/ á wždy przecię fą poliedzone przes *Othománfski* rodzáy. *MycPrz* II B[3]v, I B4v; *ModrzBaz* 20v, 123; *KochPs* 43; *StryjKron* 240, 502, 757; *NiemObr* 19; *ActReg* 95.

»miejsce okoliczne« = *okolica* [szyk 2 : 2] (4): *BielKron* 214; Y wyłzedł głos oniem ná wízelkie mieyfce okoliczne [*m omnem locum circum regionis*]. *BudNT* *Luc* 4/37; *NiemObr* 58; *ActReg* 137.

»osobliwe (a. osobne) [= *odosobnione lub specjalne*] miejsce« = *separatus locus* *Vulg; locus ab arbitris liber a. remotus, secessus, secretum* *Mącz; locus singularis* *Modrz; locus privatus a. solitarius* *JanStat* [szyk 33 : 23] (56): *OpecŻyw* 78v; yłz go nalefcz nyemamy na pułczy abo na ofsobnym myeyfczu *LibLeg* 8/133v; *SeklKat* C3; *MurzNT* 199 *marg*; *GliczKsiąż* G4, G4v; *Leop Ez* 43/21; *BielKron* 88v, 134v, 198v, 423v; *KwiatKsiąż* Gv; Peto te *secretum*, Prołzę cie ná ofobliwe mieyfce/ trzebámi cie ná słowo. *Mącz* 295h, 14a, 43d, 44d, 49b, 56c (10); *SienLek* 12; *Pielgrzymie* chcefzli fie ty oświęcić/ idziłz ná ofobliwe mieyfce. *HistRzym* 37v, 37v, 74 [2 r.], 74v [2 r.], 107v, 124v; *BielSpr* 18; *WujJudConf* 116; *ModrzBaz* 128v; *SkarŻyw* 55, 546; *CzechEp* 5; chwałá Boża/ nie ma być do żadnego ofobliwego mieyfcá przywiewowána. *NiemObr* 23; *ReszPrz* 90; *ReszHoz* 130; *ActReg* 127; *Calep* 291b; *Phil* C3; *LatHar* [+11], 557, 664; *Modlitwá* ofobnego mieyfcá potrzebuie. *WujNT* *Aaaaaav*, 130 *marg*, 297; *SarnStat* 219, 509, 537, 705, 937, 1235; *SkarKaz* 453a.

»miejsca ostre, nierowne« = *skaly podwodne; aspera loca* *Vulg, PolAnt* [szyk 3 : 1] (3 : 1): *Leop Act* 27/29; Y boiąc fię áby ná mieyfcá nie rowne nie przyłzli/ rzućiwłzy cztery kotwice z okrętu/ prágnęli áby dzień [!] náftał. *BibRadz Act* 27/29; *BudNT Act* 27/29; *WujNT Act* 27/29.

»pi(e)rwsze, staradawne (a. starodawne), dawne, stare miejsce« [szyk 14 : 5] (14 : 3 : 1 : 1): woczyech szregul myal podnyesz ploth na pyerwszem myeszczw kády przoth sztal *ZapWar* 1510 nr 2075; *BibRadz* 3.Esdr 4/34; *BielKron* 228, 340; *Mącz* 152b; *BielSpr* 34v, 72; *BudBib* 3.Esdr 4/34; *SkarŻyw* 167, 250, 268; *StryjKron* 255; *KochSz* A3v; Więc więcey nie pozna fwego/ żadny kwiat mieyfcá pierwfzego. *ArtKanc* Q20, E10; *Remitto* – Ná pierfze mieifze [!] odfełam, *Calep* 909b; *SarnStat* 393, 721; [*Herkules*] Dużą ręką potężnie zá ryfę závádzil/ Ták iż z mieyfcá dawnego pułgory wyfádzil. *KlonWor* 24.

»miejsce położenia [czego] [= co]« (1): y niefli fynowie Gierfonowi y Merári y Cháátowe potomtvo/ ták długo aż przyźli ná mieysce położenia pufzczy Fárán [= *do puszczy Faran*] *BielKron* 39v.

»położenie, przyrodzenie miejsca« [w tym: *położenie albo (i) przyrodzenie (2)*] = *natura loci Mącz, Calag; locus Calag; locorum positio, tractus JanStat* [szyk 14 :2] (13 : 5): *Mącz* 406a; *Calag* 228a; *StryjKron* A3v, 355, 395, 437, 737, 752, 767; które [miasta] tákowe íą/ że niektóre z nich íamo położenie mieyscá bróni *OrzJan* 80; *SarnStat* 134, 470, 1236, 1284; *CzahTr* G4v, H2.

»miejsce prożne« = *spatium Calep, Cn; area, intervallum Cn* [szyk 7 : 2] (9): czego íeft znak íz w íaiu wypukłym bywa mieścę [!] prożne gdzie pirwey wiatr był zamkniony *GlabGad* H7v; *RejPs* 56; *BielSpr* 41 [3 r.]; *SkarŻyw* 258; *Calep* 995b; *GostGosp* 66, 108.

»puste (a. spustoszałe, a. opustoszałe, a. opustoszone, a. opuszczone, a. spustoszone) (jest, bywa, zostanie, leży) miejsce« = *pustkowie; pustynia; niekiedy: pustelnia; desertus locus HistAl, PolAnt, Vulg; solitarius locus PolAnt, JanStat; deserta solitudo, solus locus Mącz* [szyk 39 : 31] (70): *BierEz* Q; *MiechGlab* 51; A íako piękne wíencem wíłędzíz fwiát ochędożył/ ták íz y mieścá pułte nigdy bez pożytku nieroftá *RejPs* 94v, 165, 191; *HistAl* A3v, A4v, M6; *MurzNT Matth* 14/13, 15; *LubPs* P3, Y4v; *Leop Ier* 33/10, 12; *BibRadz* I 141a marg, *Eccli* 9/7, *Luc* 4/42; *BielKron* 38v, 318, 339, 359; *KwiatKsiąż* D; *Mącz* 388a, 401c, 472a; *RejAp* 10v, 148; tedy ty záfię opułtofzone mieyscá ofádzi narody ludzkimi *RejPos* 329v, 18v, 53, 53v, 79v, 184v, 213, [290]v; *BielSpr* 67v; *WujJud* 193; *BudBib Eccli* 9/7; A wíłyfzáwfy Iezus sízedł z onąd w łodzi ná pułte mieysce ofobno. *BudNT Matth* 14/13, *Matth* 14/15; Y będą pułte mieyscá z nowu ofádzoné/ Y dawnym pánom záś przywróconé. *KochPs* 102; y zrozumieią záraz ífz zgołá gdzie ná pułte mieyscá ábo do kláfztoru wízedł. *SkarŻyw* 235, 50, 384, 402, 452, 470 (9); *StryjKron* 46; *Calep* 217a; *LatHar* 167 marg; *WujNT* 15, *Matth* 14/13, 15, *Mar* 1/35, 45 (13); *SarnStat* 293; *SkarKaz* 455b, 609a; *SapEpit* B3.

»miejsce równe, płaskie« [w tym: *rowne, płaskie (1)*] = *równina; aequus a. planus locus Mącz* [szyk 3 : 2] (5 : 1): Bowiem Thanais y Wolha poczynaia fíe w ziemi Moftiewfkíey [!] na mieścach równych [de terra plana], á miedzi láfpy, gdzie żadnych gor niemałz *MiechGlab* 61; *Mącz* 303a, 477c; *BielSpr* 20, 36v.

»miejsce rozkoszne, rozkoszy« = *raj (5 : 2)*: *BielKron* 1v [2 r.] 466; *RejPos* 100v, 149v; A to małżeńftwo święte/ íam Pan Bog ná początku swíátá w Ráiu ná mieyscu rofkofznym wnet po ftworzeniu pierwzych náłzych Rodzicow wítawíł *KarnNap* F2; *ArtKanc* L7v.

»miejsce (jest) słuszne, (nie)godne, sposobne, snadne, potemne; snadność miejsca« [w tym: *k(u) czemu (16), do czego (3), dla czego (1), na co (1); sposobne a snadne (1)*] = *locus opportunus Vulg, Modrz, JanStat; locus habilis a. idoneus Mącz; opportunitas Modrz; locus competens JanStat* [szyk 30 : 10] (20 : 9 : 7 : 3 : 1; 1): Statio, dicitur locus, ubi naves stant ad tempus, myescze godne kv postavyenyv lodzy *BartBydg* 149; wywodzi dziwne zrzodlá zwyfokofci ziemie zá fíe íe ná ích flufíne mieyscá obráca. *RejPs* 152, 198v; *RejJóz* Pv; *GroicPorz* p4v; *RejWiz* I51v; *Leop* 2. *Mach* 8/31; A ná gorze kościelney/ ná mieyscu flufznym/ íkładli kámienie *BibRadz* 1. *Mach* 4/46; *BielKron* 142, 147, 227v, 339, 380; *Habilis locus pandendis retibus*, *Potemne* mieysce ku zarzuceniu íieci ná zwierz. *Mącz* 151b, 187c; *BielSpr* 7, 16v, 20v, 26v, 27, 54, 58; *MycPrz* I B4v; A íełliby cíáfnnemi drogámi

woyko łożo/ przeto trzebą zpilnością vbiegąc mieyfcá fpofobnieyfe á ná wízytko fnádnieyfe. *ModrzBaz* 111, 110v, 112v; *StryjKron* 411, 617; *BielSjem* 4, 16; *OrzJan* 85; *WujNT* 130, 299; *SarnStat* 28, 31, 301, 955, 990, 1236; *SkarKaz* 244b.

»miejsce sw(oj)e [= *gdzie ktoś a. coś jest lub był(o)*]« = *locus suus (meus, tuus) HistAl, PolAnt; nidus suus PolAnt* [szyk 66 : 33] (99): *MiechGlab* 44; *WróbŻółt* 67/6, 103/7; *RejKup* dd8v; *HistAl* B6v; *LubPs* H2v, T5v, ee3v, hh; *RejWiz* 160, 188v; y będą przeniefione fkály z miefcá fwego? *Leop Iob* 18/4, 1.Reg 5/5, 11, 2.Reg 15/19, 19/39, 1.Esdr 5/15 (14); *UstPraw* G3; *RejZwierc* 72; *BibRadz Gen* 18/33, *Ex* 18/23, *Ios* 6/5 [2 r.], 20, *Iudic* 9/55 (14); Krolá theż iuz ná fwym mieyfcu widác niebyło. *BielKron* 308, 16v, 70v, 79, 95, 243v [2 r.] (14); *Mącz* 417d [2 r.]; *RejAp* 20, 138v, 139v [2 r.]; *RejPos* 19v, 27, 53v, 172v, 274, 280v, 341v; *KuczbKat* 175; *RejZwierc* 176; *BielSpr* 34v, 72; Wízytkie potoki idą do morzá/ á przed fię morze nie nápełnia fię/ do mieyfcá fwego potoki idą *BudBib Eccle* 1/7, *Gen* 31/55, *Iudic* 19/28, 2.Reg 19/39, 2.Par 25/10 [2 r.], *Eccle* 1/5 (12); *KochPs* 160; *SkarŻyw* 52, 250, 481, 488; *KochTr* 21; *CzechEp* 421; *KochSz* A3; *ArtKanc* Q20; *GostGosp* 2; *PowodPr* 85. Cf »miejsca swego nie zachowywać«, »ustawać z miejsca swego«, »z miejsca swego zbość«.

»sw(oj)e [= *właściwe, wyznaczone, zwykłe*] miejsce« = *locus suus Vulg, PolAnt, Mącz* [szyk 46 : 39] (85): Koždy rodzaj ribi ma fwoie mieltcze na ktorem fie lepiey chowa *FalZioł* IV 30a; *KromRozm III* F6v; *Leop* 1.Esdr 6/5, *Iob* 38/12; *BibRadz* 2.Esdr 7/3, *Iob* 28/1, *Zach* 14/10; *BielKron* 136, 164v, 250v, 262, 307v (11); *RejAp* 103v, 175; *RejPos* 241, 287v, 289, 329v [3 r.], 330, 331v, 334v; *RejZwierc* 173, 177; *BielSpr* 6, 8v, 11, 16, 29v, 31, 71v; *RejPosRozpr* c2; *BudBib* 2.Esdr 7/3, *Ier* 6/3; *CzechRozm* 84, 203; Kazał y porządek ludziom ftátecznym czynić: áby ofobno ftály niewiály á męfzczyzná ofobno: y księżá telz z kápłany ná fwym mieyfcu. *SkarŻyw* 309, 299, 453, 472; *NiemObr* 173; *ReszHoz* 131; *Calep* 779a; *KołąkCath* B4 [2 r.]; *WujNT Act* 1/25, *Apoc* 12/14; *SarnStat* 78, 335, 349, 447 [2 r.], 721 (9); *KlonWor ded* **2v. Cf »na swym miejscu postawić«.

»miejsce (jest) święte, poświęcone« [w tym: *komu, czemu* (2)] = *niebo; locus sanctus Vulg; sancta (pl) PolAnt* [szyk 11 : 3] (10 : 4): Względni boże oytcze z świętego mieltza twého/ ij z wyfokięgo mieltkaniá niebiefkięgo *OpecŻyw* 143v; *WróbŻółt* 67/6; ábych kiedy doftępić mógl przybytkow twoich/ á mieltcá twoiego ktore ielt ofobliwie máieftatowi twoiemu poświęcone. *RejPs* 37v, 34v, 174v; *LubPs* F3v; *BibRadz Hebr* 9/8, 12; *RejPos* 27, 53, 101, 200; *KochPs* 33; *ArtKanc* M10v.

»tajemne (a. zatajone), skryte (a, zakryte), pokątne miejsce« [w tym: *skryte a tajemne itp.* (2)] = *insidiarum locus Vulg; occulta (pl) PolAnt; latebra, locus ab arbitris liber, secessus Mącz; abditum Calep* [szyk 32 : 9] (31 : 9 : 3): *LubPs* dd4; *GroicPorz* 12, mv; *Leop Iudic* 9/35; *BibRadz Iob* 20/26; *BielKron* 59, 60, 63, 66, 90 (17); *Mącz* 14a, 44d, 185a, 258b; *BielSat* N2v; *BielSpr* 9, 27 [2 r.], 75; Ták fie iście Krzyżá nie wftýdam/ że nie ná fkrytym mieyfcu chowam figurę álbo známie Krzyżá świętego/ ále bych gi rad nofił y ná czele. *WujJud* 52; gdzie wierni Boży po táiemnych/ y pokątnych mieścách [...] kryć fie mufieli. *WujJudConf* 181; *SkarŻyw* 160, 306, 461, 472, 569; *StryjKron* 617; *BielSjem* 32; *Calep* 3b.

»upadłe miejsca« = *ruiny* (1): ábyś obrocił rękę fwą do vpádłych mieyfc w kthorych mieltkaią [*super desolata haibitabilia*] *BibRadz Ez* 38/12.

peryfr. »miejsce wieczne« = *niebo* (1): Roślak że ábych mógł być przeniesion z tych fráfunkow ná mieýfce wieczne *BibRadz Tob 3/6*.

»własne miejsce« [szyk 3 : 1] (4): *BielKron 243v; KwiatKsiąż 13v; KuczbKat 140*; Mieýfce włafne każde⁸⁰ zdrowe/ á cudze lię nie przyda. *SkarKazSej 677a marg*.

»wolne miejsce« (2): podzmy/ á szukaymy sobie wolnego ná pułzczy mieýfca. *SkarŻyw 470, 70*.

peryfr. »wszystkie podniebne miejsca« = *cały świat* (1): ále ziemiá [...] czemu w sobie wzyftki záfwrá/ że ma w sobie ognie/ wiátry/ wody/ kruzce/ y iákoby to wzyftko/ co wzyftkié podniebne mieýfca mieć mogá? *Oczko 5*.

»miejsce wysokie« = *wyzyna; wzgórze; excelmm PolAnt, Vulg; sublimus locus HistAl; locus altus a. celsus PolAnt; excelsus locus Mącz* [szyk 8 : 5] (13): *HistAl B7v, E8v; Otworzę rzeki ná mieýfcaćk wyfokich/ á zdroie w pośrodku dolin BibRadz Is 41/18, Prov 9/14, Jer 3/2, 4.Esdr 15/39[40], Eccli 22/21; BielKron 9, 126v, 265, 267, 312v; Mącz 445c*.

peryfr. »miejsce ziemne« = *grob* (1): O mieýfce ziemne/ Toś nieprzyjemne/ Pobożnych wiele Bierzelz/ á śmieie. *WisznTr 21*.

Szeregi: »(ani, nie, tak) czas, (i, albo, ani, jako, a) miejsce« = (*tam*) *tempus et (quam) locus Mącz, Modrz, JanStat, JanPrzyw; dies ac locus JanStat* [szyk 65 : 37] (102): Mieýfce y czás częfto śmiáłości przydawa. *BierEz K2; OpecŻyw 84; LibLeg 11/75, 75v, 82v; ComCrac 17; ConPiotr 32v; SeklWyzn e3v; SeklKat N4v; KromRozm III C5v, O4v; Diar 28, 29; GroicPorz zv; UstPraw A3; BielKron 56, 59v, 205, 273, 402; Mącz 481d; SarnUzn E7v; GórnDworz N7v, O7, V6, V8v, Cc4v, Gg8v; RejPos 234; GrzegŚm 13 marg; Náoftátek/ będzie obaczał mieýfce y czás/ ktorego lud Zydowki ten Zakon wziął od Bogá *KuczbKat 270; BielSpr 43v marg, 71; WujJud 1v; WujJudConf 14v, 116, 140v; Abowiem ná then czás kázdemu Duchem Bożym náuczonemu/ godzi fie ná fwym mieýfca/ czáfu fwego/ mądrze fie fprzećwić/ á prawdę pokázác. RejPosRozpr c2; CzechRozm 77v, 268v; ModrzBaz 17v, 112, 112v, 115, 116v [2 r.]; SkarJedn A5; SkarŻyw 50, 118, 390; CzechEp 310 [2 r.]; NiemObr 25; KochSz A2v [2 r.]; WerGość 238; ArtKanc M19v; GórnRozm K2v; ActReg 44; Phil H2; OrzJan 77; SarnStat 31, 57, 63, 117, 129 (38); SkarKaz 39a; CiekPotr 39; KlonWor 62. [Ponadto w połączeniach szeregowych 33 r.]**

»dzień, (i) miejsce« = *locus et dies (locus diesque) Mącz, Modrz, JanStat* [szyk 5 : 2] (7): Ma Káftellan poftánowić dzyeń fciągienia y mieýfce przez Krolá położone. *UstPraw D2v, D2v; Mącz 215a; ModrzBaz 116v; SkarJedn 91; IEft to rzecz przyrodzona/ Mćiwy Pánie/ tym ktorzy z náwáłości Morfldch/ po długim mordowániu do pewnego portu ábo ná brzeg ledá ktory wypływáią/ iż on dzień y ono mieýfce sobie pilno znáczą *ReszList 141; SarnStat 1115. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.]**

»grunt a miejsce« (1): A to będzie mogło być/ iefli im/ ábo żony z máiętnościami dádzá/ ábo im pufté grunty/ á mieýfca [fundi vacui locaque] ná budowánie náznáczą *ModrzBaz 126v*.

»od miejsca do miejsca« [dotyczy ciągłego ruchu albo odległości między punktami] (5): Gdyć fie przydzye od mieýfca do mieýfca pomykác/ A czáfem y do lálá muśifz fie więc pytać. *RejWiz 93v; BielKron 263v; á tak muśi być Circumferencya wiefłza/ á niź ony fzeć Liniy/ które idá ná prość od mieýfca do mieýfca po których Cérkiel ftał *GrzepGeom K3v; ModrzBaz 123; KochFr 79**.

»z jednego miejsca na drugie« (6): Transfugio, Z yednego mieifcá ná drugie fie pomykam. *Mącz* 138d, 97a, 312a, 462d, 506a; *KuczbKat* 175.

»z miejsca na miejsce« [*dotyczy ciągłego ruchu albo jednorazowej zmiany miejsca*] (24): *OpecŻyw* 108v; *FalZiol* †.‡3a, I 402c, III 33a [2 r.], IV 12c, V 17b; *RejPs* 98; *BibRadz* I 1a marg; *OrzRozm* P2v; *BielKron* 438v; *RejPos* 144; *BiałKat* 116; *CzechRozm* 28 [2 r.]; Opácichá oná ábo Ítárfza/ chciała iá w poÍufzeńftwo zápráwić/ y kazála iey kámienie niepotrzebne zmieyfca ná mieyfce przenošic *SkarŻyw* 225; *StryjKron* 16; *CzechEp* 262, 300, 309; *Calep* 303b, 660b; *SkarKaz* 82b; A przeto do złodzieyfstwa tylko to należy/ Co zá páchołkiem przemyšlnym tam y lám zábieży: Y co z mieyfca ná mieyfce w tłomoczku zániešie *KlonWor* 4.

»plac, (a, albo, i) miejsce« [*szyk 5 : 4*] (9): dolichodromos, Yeden który po Ńzešć kroć nie przełtáyać plác á miefce tákowe przebiega. *Mącz* 93d, 146a, 196b, 268b, 419a, 498d; *KochPs* 195; *Calep* 91a; *SarnStat* 864. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»miejsce i pole« (1): A przetož ná Ńeymie/ mieliby obráni być/ [...] ktorziby tákowym zamkom/ mieyfca y polá [*loca et agros*] náznáczyli *ModrzBaz* 103v.

»miejsce i położenie« (1): izalž lámo mieyfce y położenie kráin Mácedońfkich/ nas [...] przełpiecznych nieczyńi *BielKron* 244.

W przen (31) : *MurzHist* O4; *Leop Iob* 8/18; *Mącz* 218c; Siła ielzche tych mieyfca/ s ktorich trefne rzeczenie płynie/ drudzy náyduią *GórnDworz* S2, T6v, Ff5v; *SkarŻyw* 294; Gdy iedná godziná/ drugiey z mieyfca wftawa/ Chwalić Pána Ńwego duch moy nie przełtawa. *GrabowSet* Dv, O4.

miejsce czego [= *gdzie coś jest*] (4): Skądže tedy przyydzie mądrosć? ábo gdzie ielst mieyfce. zrozumienia? *BibRadz Iob* 28/20; Bogći lam zrozumiewa drogę iey [*mądrosći*]/ á lam wie mieyfce iey. *BibRadz Iob* 28/23, *Iob* 28/12; *CzahTr* Kv.

miejsce czego [= *będące częścią czego*] (1): dla tego będąc kto ná nawyŃzŃzym miefctcu [*in sublimiori parte*] koła fortuny/ nie ma ták bárzo dufać w Ńwoy Ńtan wyŃoki *HistAl* C5.

Zwoty: »przyšć k(u) miejscu« = *osiágnąć cel* [*szyk zmienny*] (3): Bo gdi bi go ras yey m. straczyła snacz bi nygdi potim kv tim miefczam y opatrzeniv przicz niemogła. *LibLeg* 11/41v; *RejKup* E; *GórnDworz* L.

»[gdzie] miejsce zasiešć« (1): Spyta mię kto/ gdzie Phoebus/ gdzie y Ńioftry iego? W głowie mieyfce zášiadły Kánclerzá męžnego. *SapEpit* B.

»miejsce zastąpić« (1): y Ńercá ludzi tym bywaią obrázone/ gdy widzą/ iz w wielu rzeczách przygány godnych wŃzytkie mieyfca wychwalánie záłtąpiło [*omnia vident occupasse*] *ModrzBaz* 61v.

Wyrażenia: »miešce bezpieczne« (1): ty vtráponemu Okaž Ńię rátkiem/ y miešcem bełpiecznym *GrabowSet* O4.

»miejsce obronne« = *munitio Vulg* (4): wŃzytkie báłzty y mieyfca obronne przeciwniká Ńwego Szátaná y pomocnikow iego/ podwrocą. *CzechRozm* 255; *CzechEp* [3], 99; *WujNT* 2.Cor 10/4.

»miejsce pierwsze« (1): iákoby człowiek tákowy [*poganin*] mógl Ńie ielzche vpámieťać/ y záš Ńie ná mieyfce Ńwe pierwŃze z pokáianym náwroćić. *CzechRozm* 248v.

»miejsce przyrodzone« [*szyk 1 : 1*] (2): *BielKron* 83; w niebie gdzie dołkonála y práwie ná Ńwym przyrodzonym mieyfca ielst miłosć. *SkarKaz* 636a.

»miejsce swe [= *gdzie ktoś a. coś jest lub był(o)*]« [szyk 1 : 1] (2): *CzechRozm* 248v; Zgadza fye ząwŕze z łobą prawdą iego żywa. Nie przefkoczy ná lewą łtronę z mieyfćá łwego *ZawJeft* 34.

»swe [= *właściwe*] miejsce« [szyk 4 : 1] (5): (*nagł*) Połel dobrze tułzy łumnięniu. (-) Wnet to poznas czo vdzyalam łako fię oto połtaram. łłczie przydzyes kmiełczu łwemu Mozez pewnie wierzyc temu. *RejKup* E, i4; *BielKron* 83, 319v; *SkarKaz* 636a.

Szeregi: »miejsce i czas« (1): Y pokułá od Bogá przepułzcżona ma łwe mieyfce y czás *BielKron* 319v.

»miejsce abo plac« (1): iednák tego z mieyfćá ábo z plácu zepchnáć nie mogá: iź przedsię łam tylko iedyny bog ociec [...] iefł włzytkie⁶⁰ Pánem *CzechEp* 288.

αα. *W funkcji przysłówka (1324)* :

»miejscy (a. miejsc(a)mi), miestcem« = *gdzieniegdzie, tu i ówdzie; per loca PolAnt, Vulg; carptim, disperse, dispersim, palatim, saltim, saltuatim, sparsim Cn (24 : 4)*: vrina Kijanós tak rzecżona: iefł nieiednákiey bårwy/ abowiem miestczem iefł czarna/ miestczem czyrwona/ miestczem teź zielona/ y teź miestczem ołowianey barwy. *FalZioł* V 6v; *WróbŻołt* 103/25; *HistAl* A3, L2v; *MurzNT Matth* 24/7; *WyprKr* 45, 51 [2 r.], 52 [3 r.], 52v, 53v (12); *BielKron* 264v; Zywoł S. Symeoná łłupniká/ wypifany przez Theodoretá Błkupá Cyreńskiego/ [...] mieyfcy łkrocony/ mieyfcy z Euágryułfá? Hiftoryká Greckiego rozłzerżony. *SkarŻyw* 28, 565; *KochFr* 132; *WujNT* 100 marg, *Mar* 13/8, *Luc* 21/11.

Wyrażenia przyimkowe: »do jednego, niektorego miejsca« = *dokądś; tam; ad locum, in quendam locum HistAl [szyk 2 : 1] (2 : 1)*: łź gdy przychadzał do mieyfćá iednego [...] / thedy [...] trędowáci wytoczyli łie *RejPos* 213.

~ *Ze zdaniem podrzędny* [*gdzie*] (2): Potym porułzywłzy załtęp przyiechał do niektorego mieyfćá gdzie tám bårzo wiele dziwney gádziny było *HistAl* M2, Iv. ~

»do tego(ż), onego, takiego miejsca; do miejsca« = *dotąd; ad locum, ad locum illum a. istum PolAnt; illuc Mącz [szyk 13 : 5] (12 : 4 : 2; 3)*: *BielKron* 165v; *Illuc praevertamur, Vprzedźmy ye/ vbieźmy ye do tego mieysćá. Mącz* 488C; *BudBib Ier* 32/37; Wzrułzył (do rozruchów) łud vcząc po włzytkiey źiemii łudłkiey/ pocżawłzy od Gálileiey/ áź do tego mieisćá. *LatHar* 722.

~ *W połączeniu z „tam”* (2): Bych iefłcże ktemu mogł przydź z dobrodzyeyłtwá twego/ Abych łie mógł dopłtác tám do mieyfćá tego. *RejWiz* 179; *RejPos* 348.

Ze zdaniem podrzędny [*w tym: gdzie (8), kędy (2), z ktorego (2), skąd (1), na ktore (1), w którym (1)*] (15): ále do mieyfćá ná ktore fię pierwey obrocił pierwłzy Cherub/ łzły zá nim *BibRadz Ez* 10/11, *Gen* 13/3, 19/27, *Ier* 32/37; rzeká Don sćiągnęłá łie ná łto mil/ łkąd łie pocżyna do tego mieyfćá gdzie w pada w Meotys ieźioro *BielKron* 431, 75v, 79, 443v; *RejPos* Ooov; także záłie y do mieyfćá w tey łpráwie przychodźili łkąd wyłzli *BielSpr* 10, 43; Przywiedźże ónę Przykopeę áź do ónego mieyfćá/ kędy bęđziełz miał wołá Młyn budowác. *Strum* I2v; *ModrzBaz* 78v, 103v; *ArtKanc* B3.

W charakterystycznych połączeniach: *dopłtác się do miejsca, garnác się, iść (przyść) (2), płynác, przychodzić (2), przyjechać, przypaść, przywieść (przywoźdźić) (2), przywrocić, puścić się, sćiągnác się, ubieżeć, wrocić się (2), wstać, zapęđzić. ~*

»od ktorego(ż) miejsca« = *skąd*; *a quo loco JanStat* (3): *LibLeg* 11/84; Hellespontus, Wąskość morza między Thracią a Phrygią od którego mieyscá Europa s Afią tylko przez siedm ftay od siebie Ią. *Mącz* 154b; *SarnStat* 1110.

»od tego, onego miejsca (*a. tych miejsc*); od miejsca« = *stąd*; *stamtąd*; *ab eo a. illo loco JanStat* [szyk 20 : 1] (14 : 7; 1): *BielKron* 283v, 307v, 445v; *RejPos* 242; *KochJez* B3; a od onego mieyscá ná dół/ ma bydz profto przez puszczą iáko naprościéy może bydz *SarnStat* 1110.

~ *Ze zdaniem podrzędnym [w tym: gdzie (13), na którym (2), kędy (1)] (16)*: bo kylko myl za nym yachaly schlyakym od tego myeysca gdzie lyezal *LibLeg* 11/77v; *KromRozm II* 1; Y vczyńił Sálomon vroczyłthe świétho [..]/ a wfyłthek lud Ifráelłki Inim/ zbor wielki bárzo/ od onego mieyscá gdzie wchodzą [*ab introitu*] do Emáth aż do ftrumieniá Egipłłkiego. *Leop 2.Par* 7/8; *BibRadz I* 41a marg; Areláteńskie miáfto nie dáleko iest od mieyscá gdzie Rodan rzeká wpada w morze *BielKron* 281, 431, 432, 445v; *Mącz* 301b, 355a; *BielSpr* 62v; A kędyć łokieć fpadku vkaże od ónego mieyscá kędyś wagę wzięł/ możelz beśpiecznie począc Staw budowác. *Strum D2*; *SkarŻyw* 580; *StryjKron* 155; *SarnStat* 1071, 1264.

W charakterystycznych połączeniach: (nie)daleko (jest) od miejsca (5), [ile] dni [czego], łokieć, [ile] mili (puł mile) (2), w [ile] mil (w mili, w [ilu] milach) (4), oddalony, poczwwszy (3); od onego miejsca na doł. ~

»z [ilu] miejsc« (2): A ták ze trzech mieysc ogárnął ie ftyłu *BudBib 1.Mach* 5/33; Utrobique – Zobudwu miefc. *Calep* 1145a.

»z inszego miejsca (*a. inszych miesc*)« = *skądinąd* (2): *FalZioł I* 87b; pátrzaemy z inłzego mieyscá forthuny *BielKron* 315.

»z jednegoż [= *wspólnego, tego samego*] miejsca« (1): téy różności/ z iednéyże ziemie/ y czáfem z iednégóz mieyscá idácéy/ kto fye wydziwić mógl? *Oczko* 4.

»z ktorego miejsca« = *skąd(kolwiek)* (*też oznacza źródło, przyczynę*) (2): Powiadaliśmy, że z ktorego miejsca nadziewaliśmy się lekarstwa, w trucinę się nam obrocilo *Diar* 70; odciągnąwłszy od Niniwe zá trzy dni przefzedł ná polá Bektylet/ z ktorego mieyscá rułzył fię z obozem do gory kthora leży po lewey ftronie Cylicyiey wyżłzey. *BibRadz Iudith* 2/10.

»z niektorego miejsca« = *skądś*; *ex loco aliquo Mącz* (2): Erumpere loco aliquo, Wyrwác fie z niektorego mieyscá. *Mącz* 361a, 313d.

»z roznych, rozmaitych miejsc« = *nie z jednego miejsca, z wielu miejsc; ex diversis locis Mącz* (2 : 1): *Mącz* 487d; *StryjKron* 256; Tám fię włyzyfcy z różnych mieysc do ciebie zbiegáli *SiebRozmyśl* K4.

»z tego(ż), onego(ż), tamtego, takiego miejsca (*a. z tych(że) itp. miejsc*); z miejsca« = *stąd*; *stamtąd* (*też czasem oznacza źródło, przyczynę*); *de loco PolAnt, Vulg, JanStat; e loco Miech, PolAnt; de loco isto Vulg, PolAnt; indidem Mącz, Calep; de locis illis, de loco hoc, ex eo a. illo loco Vulg; a loco PolAnt; de hac statione Modrz; istoc Calep; ab inde JanStat* [szyk 54 : 18] (38 : 31 : 2 : 1; 11): *MetrKor* 37/4; *OpecŻyw* 100, 104v, 154v, 174v; *HistJóz D2v; FalZioł I* 41c, 56a, 123d, IV 58d; Z tegoż mieftcza [*Ex quo loco*] naiazdy czyniácz/ włyzythkę onę za Dunaiem fthronę, mieczem y ogniem okrutnie zburzyli *MiechGlab* 16, 54; *HistAl D7v, L3v; BielKom D3v; KrowObr* 89; *Leop Gen* 26/23, 34, *Num* 21/16, *Deut* 12/3, *Ier* 16/9, 28/3, *Soph* 1/4; *BibRadz Gen* 19/12, 14; *BielKron* 25, 40 [2 r.], 42,

293, 306 (10); *Mącz* 168c; *RejAp* 20, 143, 165v; *RejPos* 216, 352v; *BielSpr* 20v; *BudBib* 1.*Mach* 3/35; Połzedł tedy Heliałz/ wnet z mieyfcá onego *HistHel* C4v, Bv; *Strum* M4v; *BiałKaz* Hv, M4v; *SkarŻyw* 76, 134, 187, 250, 451, 518; *GórnRozm* E; *Calep* 526b, 565b; *Phil* C; *WujNT* 851; *SarnStat* 974, 1090, 1100; *SkarKaz* 40b.

~ Ze zdaniem podrzędnym [w tym: gdzie (11), na którym (6), kędy (2), skąd (1)] (20): *MetrKor* 37/2v; *OpecŻyw* 97; *OpecŻywSandR* nlb 4; *LibLeg* 11/42; Nablifzfe y nadoftátecznieyfze [znaki złodziejstiva sq]/gdy go [złodzieja] widzą s krádzioną rzeczą wciekáiącego/ z mieyftcá gdzie rzecz wkrádziono. *GroicPorz* hh3v; *Leop Gen* 21/17; *RejZwierz* 37v; Vflýfzałci Bog dziećięciá tego głos z mieyfcá ná którym ieft. *BibRadz Gen* 21/17, *Gen* 13/14, 35/13, *Ruth* 1/7; A oboie to s tychże mieysc wziąc fie może/ fład y trefne powieści. *GórnDworz* S4; *WujJud* A5; *BudBib* *Iudith* 5/17; *ModrzBaz* 117v; Czemu fię z przygody Alexánder Bifkup Alexándryifki z dáleká/ y z tákiego mieyfcá/ gdzie go widzieć ony dzieći nie mogły/ przypátrował. *SkarŻyw* 388, 348; *NiemObr* 49; Godzienbyś był y pereł drogo nákupionycb/ Iákie przeważni kupcy miewiáią zmieyfc onych/ Kędy ośm náuigáciy żeglarze bywáli Odpráwuią *KochPropKKoch* 3; *SarnStat* 1112.

W charakterystycznych połączeniach: z miejsca odchodzić (wychodzić) (2), odciągnąć, odejść (3), odjąć (odjęt) (2), odjechać (wyjechać, zjechać, odjeżdżać, zjeżdżić) (5), pisać, poruszyć, postąpić (stąpać, ustąpić, wystąpić) (4), przyniesion, ruszyć się (ruszon) (8), strącić, ściągnion, uciekać (uciekający) (5), wrocić się, wsta(wa)ć (6), wstąpić [w co, do czego] (2), wygładzić, wynieść (2), wyniszczyć, wyprowadzić, wywlec, zbić. ~

»ze wszech (a. wszystkich) miejsc, z(e) każdego, wszelkiego miejsca« = *zewsząd, skądkolwiek; de universis sedibus Vulg; de omnibus locis PolAnt* (4 : 2 : 1): zaftanawia każdą biegunkę/ y krew ze wfelkie⁶⁰ miefcza płynącą. *FalZioł* I 80d, I 62a; Niechayżeć fię thez zeydą ze wftyklich mieyfc [ex omni loco Vulg] Káplani y fędziowie *BibRadz* 3.*Esd* 9/13; *GostGosp* 52.

~ Ze zdaniem podrzędnym [w tym: kędy (1), do których (1), na których (1)] (3): *Leop Ez* 37/23; á wybáwię ie ze wftyklich mieyfc kędy iedno fą rospfozone w dzień ciemności á chmury. *BibRadz Ez* 34/12; *BudBib Ez* 34/12. ~

»z żadnego miejsca« = *znikąd* (1): zeznać każdy muśi/ iż z żadnego mieyfczá á z żadney iney przyczyny więczey fie nie wylało krwi męczenników świętych iáko z mieyfcá tego. *RejAp* 143.

»ku jednemu [= *wspólnemu, temu samemu*] miescu« (1): oznaymvyącz yemv tho wylie livdzy mozemi miecz miedzi fobą gdi bedziemi sye chciecz syachacz kv yednemv miefczv *LibLeg* 11/84v.

»[k (?)] ktoremu miescu« = *dakąd* (1):

~ Szereg: »kiedy a [k] ktoremu miescu« (1): A yego K. Mcz. raczył [...] rozkazać fię dowiadować y przyględąc zprawę Tureczką wyrozumiewayącz, kiedy a ktoremu miefczu mocz fwoię bendą obraczać. *ConPiotr* 31v. ~

»k(u) onemu, temu, takiemu miejscu; ku miejscu« = *tam; tu; w pobliżu; ad locum PolAnt, Vulg; iuxta a. secundum locum Vulg* [szyk 5 : 1] (4 : 1 : 1; 1): a mi takiez ftakowimze pocztem kv temv miefczv przyedziem *LibLeg* 11/84v; *KromRozm* II 1; Tákże rownie y Lewitá gdy przychodził ku mieyfcu onemu/ á vyzrał go z przeciwká/ minął. *BibRadz Luc* 10/32; *RejPos* 341v *margin*; *WujNT Luc* 19/5.

~ Ze zdaniem podrzędnym [gdzie] (2): *Leop Ioann* 6/23; Przetoz przyŝedł aż ku mieyfcu gdzie Saul leżał z woyłkiem *BibRadz* 1.Reg 26/5.

W charakterystycznych połączeniach: *gotować się ku miejscu, nadjachać (przyjechać) (2), przyść (przychodzić) (3), przywrocić się.* ~

»po którym miescam« = *gdzie* (1):

~ Szereg: »poki a po którym miescam« (1): łwyadomy thich granycz gospodarłkich poky a po ktorim myełczam granycze y wroczyłcza łą panstwv ye⁸⁰ *M. LibLeg* 10/71v. ~

»na jedno(ż) [= *wspólne, to samo*] miejsce« = *in unum locum Vulg, Mącz, PolAnt; ad locum unum PolAnt; in unum Vulg* [szyk 27 : 3] (30): *FalZioł* V 44v; *GlabGad* E6v; *LibLeg* ł0/66v, 94, 11/107; *KrowObr* 38v; *Leop Gen* 1/9, 3.*Mach* 7/2; *BibRadz Gen* 1/9, *Dan* 13/14; *BielKron* A5v, 80, 185, 214; *Mącz* 131d, 196b, 461h, 481c; *KuczbKat* 210; *BudBib Gen* 1/9; *ModrzBaz* 103v, 117v; *SkarJedn* 328; *Corrivatio* – Wodi prziwiedzenie na iedno mieifce. *Calep* [263]a; *GostGosp* 74, 98; *WujNT Ioann* 20/7; zwiódfzy nas z Pány Rádami [...] łpólnie ná iedno mieyłce *SarnStat* 1019; *CzahTr* D3v.

~ Ze zdaniem podrzędnym (1): *Wełnę/ pierze/ ma ná iedno mieyłce odsyłać/ gdzie rofkażą GostGosp* 118.

W charakterystycznych połączeniach: *na jedno miejsce chować (2), iść (przyść) (2), odsyłać, przywiedzenie, schodzić się (2), ściągnąć się, zebrać (się) (zebrany) (7), zejść się (3), zgromadzić (zgromadzony) (4), zjachać (zjeżdżać) się (3), znosić, zwieść.* ~

»na insze (a. in(n)e), drugie miejsce (a. insze miejsca)« = *gdzie indziej; in alium locum (in alia loca) Vulg, PolAnt, Modrz, JanStat* [szyk 42 : 1] (42 : 1): *TarDuch* B6y; *RejPs* 78v; *RejWiz* 149v; *Leop* 4.*Esdr* 5/8, 12/17; *BibRadz Act* 12/17; Szedł potym Abráám ná drugie mieyłce miedzy Betel á Háy/ y zbudował drugi ołtarz ku czći á ku chwale Bożey. *BielKron* 11, 30v, 105v, 269 [3 r.], 275v, 313v (11); *Transfero, Przenołzę/ Przeladzam ná ynłze mieifcá. Mącz* 124c, 60b [2 r.], 220d [4 r.], 221a, 235a, 239a (13); *SienLek* 34; *RejAp* 19; *BielSpr* 31; *StryjKron* 632; *Calep* 964b; *WujNT Act* 12/17, s. 448; *SarnStat* 1071, 1164.

~ Ze zdaniem podrzędnym [gdzie] (2): Przelzli ná ine mieyłce gdzye tákież ołtarze połtáwili *BielKron* 42v; *ModrzBaz* 34.

W charakterystycznych połączeniach: *ciągnienie (odciągąć, przeciągać) na insze itp. miejsce (3), dojechać (przejachać) (2), drogę przemienić, iść (prześć) (8), pomykać się, posłać, (prze)prowadzić (przeprowadzać) się (prowadzenie) (5), przenieść (przenosić) (się) (5), przesadzać (przesadzić, przesadzon) (4), przestawić, przestąpić (przestępować) (3), przewozić się, skłonić się, wstać (2), zawieźć, znosić.*

Szereg: »na in(szy) czas i miejsce« (2): Ale odłóżmy to ná inłfy czas y myełce. *KromRozm III* H6v; *GórnDworz* K8.~

»na ktore(kolwiek) miejsce (a. miejsca)« = *gdzie(kolwiek) (6): KrowObr* 93; *BibRadz* I 3d marg; *Powiędz/* [...] Syná ná któreś mieyłce przed námi łchowála. *GórnTroas* 42.

~ W charakterystycznych połączeniach: *na ktore(kolwiek) miejsce paść, być przeniesiony (przyniesiony) (2), sejm złożyć, schować.*

Połączenie: »na ktore miejsce ... tam« (2): *KrowObr* 87; ná ktore mieyfce [drzewo] pádnie/ tám zoftanie. *BielKron* 82.

Szereg: »na ktory czas, na ktore miejsce« (1): yiakorychło abo na ktory mianowicie czas, ten Seim złożyc także naktore mieysce *ActReg* 137. ~

»na (nie)jakie (pewne), jedno, niektore miejsce (a. miejsca)« = *gdzieś; ad a. in aliquem locum Mącz; ad locum quemcunque JanStat* [szyk 9 : 1] (6 : 2 : 2): Iáko fię to nieras okazało/ chocia fię wiele ich zieżdżało/ ná niektore mieyfca. *KrowObr* 132v; *BielKron* 49, 214; In aliquem locum abducere, Odwieść ná nieyákie mieyfce. *Mącz* 96a, 429c; *GórnDworz* Gg6v; *Frequento* – Vítawnie na iedno mieifcze chodzę. *Calep* 434b; *SarnStat* 225.

~ *W połączeniu z „gdzie” (1):* Vítap gdzie ná iákie miejsce [*Solus esto in aliquo loco*]/ á obroć fię ábo ná práwą ábo na lewą ftronę *BibRadz Ez* 21/16.

Ze zdaniem podrzędny (1): Y wnida ná iákie pewne mieyfce/ gdzie ma być ftolik przykryty obrufkiem. *MWilKHist* K2v.

W charakterystycznych połączeniach: *chodzić (schadzać się) na niejake itp. miejsce (2), chować, odwieść, przysć, stawić się, ustąpić, w(y)niść (2), zjeżdżać się.* ~

»na obie miejsca« (1): *utroque exercitus missi, Ná obie mieyfca. Mącz* 510a.

»na rozmaite, rozliczne, rozne miejsca« = *nie w to samo miejsce, w wiele miejsc; in varia loca JanStat* (2 : 2 : 1): *Diar* 81; rozprofzyli fię ná rozmáite mieyfca. *BielKron* 231v; *WujNT Act* 18 arg; Ale iefliby fię ná rózne mieyfca [*ex diversis locis JanStat* 693] gwałtowny nieprzyiaćiel oborzyl/ ták żeby nie ná iednym mieyfcu odporu potrzebá *SarnStat* 117, 1119.

»na to(ż), ono(ż), takie, tamto miejsce (a. na (ty itp.) miejsca); na miejsce« = *tu; tam; ad locum HistAl, Vulg; ad locum istum, in locum Vulg, PolAnt; in eum locum (in ea loca) Modrz, Vulg; ad hunc locum, in ipsum locum HistAl; ad cundem locum, illic, illuc Vulg; illo, istorsum Calep* [szyk 123 : 2] (58 : 57 : 8 : 2; 45): *OpecŻyw* 146; *HistJóz* E2; *FalZioł* I 8d, 12b, 13c, 15d, 20b (19); *MiechGlab* 24; idzmy co rychley ná ty miefca y wnidzmy do przybytkow tych *RejPs* 199; *HistAl* K6; *Leop Gen* 26/26, 46/29, *Deut* 1/31, *Ier* 28/3, 4 (9); *BibRadz 2.Mach* 12/6; *BielKron* 3v, 56v, 265, 285v, 311, 341; *SienLek* 135v, 153v [2 r.], 181v; *GórnDworz* Zv; *HistRzym* 99; *RejPos* 204v; *BiałKat* 176; *BielSpr* 9, 37v; *BudBib Deut* 1/31, 4.Reg 5/11, *Ier* 29/10; A drugiego dnia gdy fię ná toż mieyfce Grekowie zefzli/ to iefł w dom Pátryarchi fwego: przypomniał Cefárz *SkarJedn* 291; *SkarŻyw* 101, 134, 192, 225, 341 (8); *StryjKron* 437; *GórnRozm* G4v; *PaprUp* C2; *ActReg* 64; *Calep* [505]a, 565b; *GrabowSet* Q3, V2v; *WujNT* 22, *Luc* 22/40, s. 323; *SarnStat* 363 [2 r.], 739; *SiebRozmysł* H3v; *SkarKaz* 41a; *PaxLiz* D2.

~ *W połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłownym miejsca [w tym: tam(o) (7), tu (4)] (11):* Ofyel kędy fyth może być/ támó ná to myefcye ma idź. *March*¹ A3v; *FalZioł* III 13d, V 20c; *RejWiz* 177v, 184; á od onego dnia iákoćcie z Egiptfkiey ziemie wyfzli/ ázełćie tu ná to mieyfce przyfzli/ bylićie Pánu odpornemi. *BibRadz Deut* 9/7, 1.Mach 1/37[36]; *BudBib 1.Mach* 1/37[36]; *SkarŻyw* 101, 567; *SarnStat* 19.

Ze zdaniem podrzędny [w tym: gdzie (60), skąd (5), z ktorego (5), na ktore (5), na ktorym (3), kędy (2), do ktorego (1), od ktorego (1)] (82): *OpecŻyw* 65, 66v, 100v, 176; *FalZioł* I 70b, II 13b,

21b, III I8c, 42c, V 96v, 109; *RejPs* 66v, 205v; Potym poruływfyzy fie s fwym zaftępem ciągną ną ono mieyfce gdzie Porus leżał s ludem zebránym. *HistAl* H7v, L2, L5; *MurzNT Ioann* 10/40; *GliczKsiąż* L3, L5v; A ná takie mieyfca częfte fchadzki fwe miewáli/ Kędy nigdy oycowie ich przed tym nie bywáli *LubPs* gg4v; *GroicPorz* nv; *Leop Gen* 22/3, 1.Reg 20/19, *Ez* 10/11, 21/35, *Act* 27/41; *BibRadz 1.Mach* 11/73, 2.*Mach* 8/31; *BielKron* 11, 40v, 76v, 86, 185 (8); *Mącz* 413d; *SienLek* 130, 150, 156; *GórnDworz* Q; Cérkiel fzóftym ftąpieniem przyydzie ná tho mieyfce od którego był począł. *GrzepGeom* K3v; *HistRzym* 88; *BielSpr* 1, 42, 47v; *KochMon* 24; *BudBib* 1.Reg 26/5, *Ez* 10/11; *BudNT Ioann* 10/40; *CzechRozm* 117; *ModrzBaz* 22; *Oczko* 15v; krył fię ná wierzch gory Mágelle/ ná takie mieyfce/ z dwiemá tylko bráty/ ná ktore doleść prze przykrą gorę trudno kto miał. *SkarŻyw* 472, 90, 101, 134, 179, 187 (14); *StryjKron* 120, 310, 315, 467; á zaś go w iego vbior á pluderchozy vbrawfyzy/ wyniesiono ná ono miefće/ fkąd go wczorá wzięto. *WerGość* 246; poftánowiłby on naprzód *cenfores* potem *inquitores*, którzyby ná mieyfca/ gdzie fię *delictum* sftáło źiezdzáli *GórnRozm* L; *GórnTroas* 73; *GrabowSet* I2, L2; ábyfmy zá twym prowadzeniem/ fzczeńliwie ná miefće/ do ktorego idziemy/ byli dowiedzieni *LatHar* 633; *WujNT Ioann* 10/40; *SarnStat* 857, 871; zá tym isdz mu z tąd kazano, Ná mieyfce támtó, gdzie mu náznáczono. *KlonKr* D3v; *PowodPr* 4.

W charakterystycznych połączeniach: na miejsce (przy)chodźić (5), chowany, (przy)ciągnąć (2), gonić, iść (odejść, pość, przyść, wniść, zejść (się)) (52), (przy)jechać (dojechać, przyjeźdźać, zjechać, zjeźdźać (się)) (15), kryć się, lecieć, nastąpić (ustąpić) (2), (przy)nieść (odnieść, odnoszony, przenosić, wynieść, znieść) (8), posadzić, posłać (syłać) (3), przyłożyć (przykładać, przyłożony) (28), przyplłynąć (przypllywać) (4), przywieść (dowiedziony, nawieść, uwieść) (5), przywołać, puścić się (wpuścić) (2), spadać (wpaść) (2), toczyć się, wlać, wozić, wprowadzić (prowadzić się, wyprowadzić, zaprowadzenie) (5), (przy)wrocic [kogo, co] (4), wrocic się (wracać się) (4), wtrącać, wyrzucać (wyrzucić) (2), zbiec się (przybiegać, ubiec) (4), zbierać się, zuciekać.

Szereg: »na ten czas a na to miejsce« (1): na zaytrz przyechal do nas od niego Ferath voyewoda Thchinfkj a Byalogrodzky opowiadayacz yz na ten czas a na to myefcze niemoze bicz Sendziak *LibLeg* 11/75v. ~

»na żadne miejsce« = *nigdzie* (1): iż on nigdy [..] ná żadne mieyfce dármo nie fzedł áż pirwey przeźrzał á przepátrzyć fobie raczył/ co tám fpráwić á wczynić miał *RejPos* [308].

»przez in(sz)e miejsce« = *którędy indziej; per alia loca JanStat* (2): która rzeká álbo potoczek [...] przez infze mieyfca fwoie fźcie y plynienie obróci *SarnStat* 466.

~ *Ze zdaniem podrzędny* (1): tylko tą drógą przez Głógów y przez iné mieyfca/ którą zftárádawná ieft zwyczaj/ ieźdźić máią. *SarnStat* 1236. ~

»przez ktore miejsce (a. miejsca)« = *którędy(kolwiek)* (5): Qua, Ktorędy/ którą ftroną/ przes ktore mieyfce. *Mącz* 334c; *SarnStat* 472, 1176.

~ *Szereg: »poki i przez ktore miejsce« (2):* przez ftáfze y świádki wywiódláby fwoię fpokoyną pófsefią ná onym imieniu/ póki y przez ktore mieyfce trzymála dziedzictwo fwoie *SarnStat* 472 [*idem*] 1176. ~

»przez ono, to miejsce« = *tędy; tamtędy* (3 : 1): á potym po máley chwili idąc przez ono mieyfce fźukałem á nie mogłem náleść mieyfca y pámiátki iego. *RejPos* 228v; *SkarŻyw* 537.

~ *W połączeniu z „tam” (1):* tám przez to mieyńce gdzie ták Symon o Pietrze zle mowił/ tráfiło fię iłz niefiono vmárłego lyna wdowy iedney. *SkarŻyw* 436.

Ze zdaniem podrzędnym [gdzie] (2): gdy fie przechadzał przez ono mieyńce gdzie [per locum ubi] ftał on koń nieuńmierzony/ [...] dziwował fie bárzo *HistAl* A8v; *SkarŻyw* 436. ~

»przez rozne miejsca« = *przez wiele miejsc (1):* to vpatruią: Ze wielkie [!] kraiw koronnych [...] zwiedzeniem woisk prowadzeniem Zołnierza przez rozne mieysca, barzo nadnischonych iest *ActReg* 134.

»przez wszystkie mieśca« = *wszędzie (1):* álem chodził w przybytku álbo w namiećie/ przez wńyftki mieścá *BiałKat* 138v.

»w jedno [= *wspolne, to samo*] miejsce« (8): nyechay bądą zgromadzony uody w yedno myeńcze *PatKaz III* 125; *FalZioł I* 39c, 128c, III 34d, V 10v; *LibLeg* 10/92; *Geminus ictus*, Dwoye cięcie w yedno mieyńce. *Mącz* 143a; *StryjKron* 161.

~*W charakterystycznych połączeniach: w jedno miejsce kłaść, sadzić, skupić się, spajać, zebrać (zebrany) (2), zgromadzony.*~

»w mieśca« = *tam [ze zdaniem podrzędnym] (1):* Wepchnionym ieft/ w cogłębźe ieźioro/ y w ćienie/ Albo w mieścá/ do ktorych záięte śmierć żenie. *GrabowSet* H3.

»na [ilu] miejsc(ach)« [w tym: *czego (1)*] = *in [aliquot] locis Vulg, Modrz, JanStat; per [aliquot] loca Vulg (67):* Też Diptan w ktorym domu będzie na kielo mieśczocho/ wygania z onego domu gad. *FalZioł I* 42d, III 2d; *Leop Ex* 25/35, *Iudic* 9/34; *BielKron* 245v, 315, 315v, 381v, 423v; *Utrubiquae*, Ná obu mieyńcu/ y ná tey/ y ná owey ftronie. *Mącz* 509d; rozłtháwiał Namiothy potrofze iedny od drugich dáleko ná kilka mieyńc *BielSpr* 42; *ModrzBaz* 75; *Tripartito* – Natrzech mieifczach. *Calep* 1087a; *GostGosp* 92; *SarnStat* 232, 735, 1119.

~ *Ze zdaniem podrzędnym (1): [miejsca ku okazowaniu składamy] Woiewódtwu Podolśkiému/ v Baliná. [...] Mázowieckiemu/ ná trzech mieyńcácho/ gdzie fądy fwé nowe mieli.* *SarnStat* 127.

W charakterystycznych połączeniach: na [ilu] miejsc(ach) być (2), najdować, odprawować sądy (sądzony) (2), rozstawiać namioty, stanąć, zasadzić [kogo, co] (2).

Cf »na wielu miejscach«. ~

»na inszych (a. in(n)ych), drugich miejscach (a. inszym itp. miejscu)« [w tym: *w czym (1)*] = *gdzie(kolwiek) indziej; in aliis locis Modrz, JanStat; in ceteris locis JanStat, JanPrzyw; alibi, aliorum Mącz; alio loco, quocunque loco Modrz [szyk 60 : 2] (49 : 13): FalZioł* I18b; *RejPs* 125v; *ComCrac* 13v; *KromRozm II* 13; *GliczKsiąż* A3v; A wźákże gdy by ná innym odmiennym mieyńtcu miał być Sąd/ to może być *GroicPorz* mv, 11; *KrowObr* 120v, 239; Ná wśiácho y inśzych mieyńcácho nie máią nic przedáwáć ná wagę/ áni ná miárę *UstPraw* F4v; ná drugich mieyńcácho/ teź od drugich poráżeni byli *BielKron* 202, 39, 212, 238 [2 r.], 244v, 284 (14); *Mącz* 6d [2 r.] 14b, 412c; *GrzepGeom* L4; *BiałKat* 138v; *RejZwierc* 68; *WujJud* 71 v; *Strum* O2v; *ModrzBaz* 33v, 39v, 123; *SkarŻyw* 135; *CzechEp* 40; *WerGość* 232; A iesliby kto wdrodze wgospodzie albo na ktorymkolwiek inszym mieyscu [...] kapłana katolickie⁸⁰ Ministra Ewangelickies^o albo Popa Ruskiego zabięł, ranięł, vbięł, taki [...] in triplo płacic to ma *ActReg* 18; *LatHar* 506; *WujNT* 318, 424, 510; *SarnStat* 289, 682, 916, 947, 989 (9); *SkarKaz* 40a, 41b; *CzahTr* B4v.

~ W połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłowym miejsca [w tym: *gdziekolwiek* (1), *wszędy* (1)] (2): á thym wymyway miedzy łparami/ y pod pazuchami/ y wżędy na inższych miełtczoch gdzieby był łmrod *FalZioł* V 65; *SarnStat* 16.

Ze zdaniem podrzędnym [gdzie] (4): *FalZioł* V 65; czego Sędziowie powinni przełtrzegáć/ áby zákłethemu Powodowi/ niedopułćili łpráwy żadney v Sądu/ y ná innych mieyfcách/ gdzie bywa rádá o połpolitey rzeczy. *GroicPorz* f2v; *Mącz* 125d; *SarnStat* 722.

W charakterystycznych połączeniach: na inższych itp. miejscach (prze)by(wa)ć (9), chować (chowan) (2), miejsca postępować, mieszkáć, należć, nie dopułćić sprawy, odprawowany, postawić (2), przeprawić się, rość, sądzić (sądzony) (3), siedlić się, sprawować [co] (3), trwać.

Szereg: »inego czasu i na innym miejscu« (1): A thák Dworzánin gdy mu przydzie być ná pokoiu s pánem/ iefli inego czáfu/ y ná innym mieifcu łpráwował rzeczy poważne/ á potrzebne/ thedy łie iuz táń nie zydá *GórńDworz* K7v.

»na jednym miejscu« [w tym: w czym (1)] = w tym samym miejscu, nie w wielu miejscach; razem; *in eodem loco* *Vulg*, *Modrz*; *eodem loco* *Modrz* [szyk 48 : 2] (50): *FalZioł* I 107d; *GlabGad* E6, K6, P4v; *RejPs* 216; *ComCrac* 15v; *Diar* 81; *KrowObr* 23; *Leop Ios* 7/22; *UstPraw* K3; *BielKron* 117, 311; *SarnUzn* [G2]v; *GórńDworz* Cc2v, Cc8; *GrzepGeom* 03; *RejPos* 78; ábowiem ciáło Páńłkie w którym powłtał/ ná iednym mieyfcu być może *RejPosRozpr* cv; *BudBib* 2.Reg 17/8; *PaprPan* Hh3; *ModrzBaz* 84v; *SkarJedn* 69, 91; *SkarŻyw* 29, 537; *StryjKron* 345; *ReszHoz* 130; *ActReg* 171; *GostGosp* 120, 126; *Phil* M4; *SarnStat* 117, 513, 735, 1213.

~ W połączeniu z dodatkowym przysłówkiem [w tym: *zaraz(em)* (9), *wespołek* (2)] (11): GDy łie było wypełniło dni pyęćdziefiát/ byli wżyfy wespółk ná iednym mieyfczu. *RejPos* 140v; *KuczbKat* 60; *CzechRozm* 64v, 264v; bo mnieyby było łzkody/ iefliby ieden ztych/ niżli wżytkie zá rázem ná iednem mieyfcu będąc łchowáne/ w niebezpieczność iáką przyłzły. *ModrzBaz* 123; *WujNT* 386 [4 r.], *Yyyyy* [2 r.].

W charakterystycznych połączeniach: na jednym miejscu bawić się, by(wa)ć (14), (s)chowany (chować) (5), leżec, należć się, osadzac (zasadzony) (2), przyłżyc, rość, sprawowany, sta(ną)ć (2), trzymany, zebrany (3), zostac się.

Przysłowia: łzczęłcie nie ná iednym mieyfcu łtoi. *BielKron* 124.

bo złodżey nie ná iednym mieyfcu łypia. *GostGosp* 146.

Szeregi: »dnia jednego i na miejscu jednym« (1): Drugi zásię czás iefł/ kiedy dniá iednego/ y ná mieyfcu iednym/ wżyfy záraz łudżie przed łtolicą łędżiego łtáną *KuczbKat* 60.

»na jednym miejscu, jednej a teżę godziny« (1): nie iednoby ciáło Chrifłtus miał/ ále wiele niezliczonych: y nie ná iednym by mieyfcu było/ iedney á teżę godziny: ále ná wielu niezliczonych *CzechRozm* 265.

»nie raz i nie na jednym miejscu« (1): O to łie też nieraz y nie ná iednym mieyfcu vpomináło/ áby łądow/ ziązdow/ y áktow połpolitych nieodpráwowano w łwięłá *PowodPr* 52. ~

»na każdym, wszel(a)kim (a. wszystkim) miejscu (a. każdych itp. miejscach)« [w tym: *czego* (6), w czym (1)] = wszędzie; *in omni loco* (*in omnibus locis*) *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat*; *singulis locis* *Vulg*, *Modrz*; *quolibet loco* *PolAnt*; *ubivis* *Calep*; *ubilibet* a. *ubique locorum* *JanStat* (69 : 34): *OpecŻyw* 122v;

FalZioł III 38d, V 62v; *BielŻyw* 165; *SeklWyzn* f4v; *SeklKat* Q; *ZapWar* 1549 nr 2657; *KromRozm* II 13; *GliczKsiąż* G4v; *LubPs* X5, ee3; *KrowObr* 10, 12v [2 r.], 116v; *Leop Esth* 9/3, *Am* 8/3, 3.*Mach* 7/10, 1.*Thess* 1/8, 1.*Tim* 2/8; á páśc ie [owce] będą ná gorách Izráelkích przy łtrumienioch/ y ná wŕzytkich mieyfcách źiemie [*in cunctis habitationibus terrae*]. *BibRadz* *Ez* 34/13, *Num* 18/31, *Prov* 15/3, II 52a marg, 1.*Thess* 1/8; *BielKron* 259v, 446v; *RejPos* 144, 202v marg, 257, 276v, 352; *BiałKat* 266; A ták nábudował Kościołow Káplic/ Ołtharzow/ ná káżdym mieyfcu *GrzegŚm* A4v; *KuczbKat* 190, 380 [2 r.]; że ofiárá ktorą nowi Kápłani mieli ofiárowáć/ miáła być czyfta á niepokalána/ y ná káżdym miešcu świátá. *WujJud* 237v, 237v [2 r.]; *BudBib* *Sap* 14/4; *Strum* O2v; *BudNT* 1.*Cor* 1/2; *CzechRozm* 120v; *ModrzBaz* 20v, 36; *CzechEp* 5, 367; *CzechEpPORz* **4v; *NiemObr* 53; *ReszPrz* 19, 25; *ReszList* 178; *ArtKanc* L10v; *Calep* 1104a; *GostGosp* 84; *Phil* G2; *LatHar* 41, 564; A łam Pan pokoiu niech wam da pokoy wieczny ná wŕzelkim mieyfcu. *WujNT* 2.*Thess* 3/16, 1.*Cor* 1/2, 2.*Cor* 2/14, 1.*Thess* 1/8, 1.*Tim* 2/8, Aaaaaa2; *SarnStat* 16, 120, 360, 783, 929, 962, 1236; *SkarKaz* 158a, 241b.

~ W połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłownym miejsca [w tym: wszędzie (3), wszędy (1)] (4): A ták máło nie ná wŕzythkich mieyfcách wŕzędy vniźáiąc fthan łwoy krolewłki/ pokorą łzedł ná Páná łwoiego. *RejPos* 13v; *ReszPrz* 85; *SarnStat* 262; *SkarKaz* 453b.

Ze zdaniem podrzędnym [w tym: gdzie (3), na którym (2), dokąd (1), kędy (1)] (7):*BibRadz* *Esth* 4/3; *BielKron* 32v; *HistRzym* 58; dałem ci duŕżę twoię zá korzyśc/ ná wŕzytkich mieyfcách dokąd poydzielz. *BudBib* *Ier* 45/5, *Esth* 4/3; Ná káżdym mieyfcu gdzie miefzkáią/ máią domy ná modlitwę poŕświęcone *SkarŻyw* 362; *KołakSzczęśl* Bv.

W połączeniu szeregowym (1): To vzbroyenie noŕ/ Chrześciáninie/ wednie y wnocy: ná każdy czas y godzinę ná wŕzelkim mieyfcu nic bez niego nie czyni *SkarŻyw* 120.

W charakterystycznych połączeniach: na każdym itp, miejscu by(wa)ć (13), chodzić, chowany, dziać się (2), gruchnąć [= stać się głośnym], iść (przysć) (2), naleźć (najdować się) (2) > obecny (2), objawiać, okazować (się) (2), postawić (się) (2), przystojnie się zachowujący, rość, rozejść się, roznieść się, rozrzucony, słynąć, zachować, zgromadzenie; na każdym miejscu panowania, świata, zgromadzenia; na każdym miejscu w królestwie swoim.

Szeregi: »każdego (a. wszelakiego) czasu (a. na każdy, a. po wszelki czas), (i) na każdym miejscu« [szyk 5 : 2] (7): *Górndworz* D5, Ee8, Kk7; *RejZwierc* 170v; *CzechRozm* 98v; *ReszPrz* 16; Cudá przez wodę y inne rzeczy święte: nie ná káżdym miešcu bywaią: y nie każdego czáfu *WujNT* Yyyyyy. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»każdej godziny (a. na każdą godzinę), (i) na każdym miejscu« (2): *BielSpr* 51 v; Ztą zbroią we dnie y wnocy/ y ná każdą godzinę/ y ná káżdym mieyfcu chodzić małz *SkarŻyw* 399. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»na każdym miejscu i na każdy rok« (1): Potrawy pozne lepiej wypałzać niż siec: wŕzákoź nie ná káżdym mieyfcu/ y nie ná káždy rok *GostGosp* 104.

»ustawicznie, na każdym miejscu« (1): która [głowa *Krystusa*] ielt wyłłfza/ y nád wŕzythki inŕze członki/ y vŕtáwicznie/ ná káżdym miešcu známi łpoiona *KrowObr* 12v.

»wszędę i na każdym miejscu« (1): [sprawy] Były wszędy y ná káżdym mieyfcu CzahTr A3. [Ponadto w połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłownym miejsca 4 r.].

»po wszy(s)tkim (a. wszem) świecie, (i) na każdym miejscu« [szyk 2 :1] (3): *BiałKat* 351; *WujNT* 318; Vkażciefz taką ofiarę v Chrześcian/ w nowym kościele z pogáńftwá zebránym/ po wżytkim świecie ná káżdym mieyfcu/ á práwie czyftą? *SkarKaz* 158b.

»zawždy, (i) na każdym (a. wszelkim) miejscu« (2): Przeto mamy [...] záwždy y ná wżelkim mieyfcu iemu zá to dziękować *KarnNap* B2; *ActReg* 18. ~

»na każdym inszym miestcu, wszystkich inych miejscach« = *wszędzie indziej* (1 : 1): Ten też plafttr [...] zołzy miękczy pod gardłem y na każdym inżym miestczu *FalZioł* I 119a.

~ *Ze zdaniem podrzędny* (1): [posłał] Y tym co byli w Hebron/ y ná wżytkich inych mieyfcách/ kędy przemięłzkawał Dawid y z lude^m fwem. *BibRadz* 1.Reg 30/31. ~

»na którym(kolwiek) (a. którymże) miejscu (a. których(że) miejscach)« = *gdzie(kolwiek)*; *in loco* *PolAnt*; *in quo loco* *JanStat* (44); *MetrKor* 37/4; *OpecŻyw* 58v; *FalZioł* V 60; *LibLeg* 11/23v, 86, 86v; *KromRozm III* O2v; Iż ná którymby kolwiek mieyfcu/ była zápaloná tá gromnicá/ y położoná/ odfłąpił/ y drzał Dijabel *KrowObr* 89; *UstPraw* A2v [2 r.]; *BibRadz* *Deut* 23/16; *BielKron* 285, 307, 365v, 442; *KwiatKsiąż* O3v; *Mącz* 375a; *GórnDworz* I7; Pothym krześciáni wżiawłzy ciála ich pogrzebli ie z wielką poczełnością ná którym mieyfcu [!] potym kościoł zbudowáli. *HistRzym* 132v; *GrzegŚm* 14- *BielSpr* 9, 31v, 64v; *BudBib* 2.Reg 17/12; *CzechRozm* 114, *SkarJedn* 91; *SkarŻyw* 76, 130, 429; *SarnStat* 267, 866, 918; *CiekPotr* 71; *SkarKazSej* 682b.

~ *W połączeniach szeregowych* (2): bo co dáley to bliżey ku fmierci idziemy/ á o niey áni wiemy áni myflimy gdzie nas zdibác á záfkoczyć ma/ y ná którym mieyfcu/ y w którą godzinę *RejZwierc* 170v; *CzechRozm*, 70.

W charakterystycznych połączeniach: na którym itp. miejscu by(wa)ć (9), mieszkać, narodzić się, położyć się (położony) (2), postawić (postanowiony [= postawiony]) (3), sądzić (sądzony) (3), schodzić się, sta(ną)ć (3), założyć (założon) (np. klasztor) (2), zastać, zbudować, zdybać, zebrany.

Szeregi: »na którym miejscu, (a) ktorego (a. inego) czasu (a. w którym czesie)« [szyk 2 : 2] (4): ma to obaczyć dworzánin/ ktorego czáfu/ ná kthorym mieyfczu/ y przed kim kogo s czego łztrofuie *GórnDworz* Q8v, 16; *RejZwierc* 170v; *SarnStat* 1070. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].,

»gdzie albo (i) na którym miejscu« (2): *LibLeg* 11/83v; ábymci powiedział/ gdzie álbo na którym mieyfcu Kryftus Syn Boży wypełnił vrząd kápłánłki *KrowObr* 180v. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»kiedy a (i) na którym miejscu« (2): ktore [sądy grodzkie] przes Woznego ná tydzień przed tym máią wywołác kiedy á ná którym mieyfcu máią być sądzone. *UstPraw* A2v; *GórnDworz* H4. ~

»na którym(kolwiok) (a. niektorym), jednym, jakim(si) (pewnym) miejscu (a. których(kolwiek) miejscach)« [w tym: czego (1)] = *gdzieś, gdziekolwiek*; *in quodam loco* *Vulg*, *PolAnt*; *in aliquo loco* *Mącz*, *JanStat*; *aliquo loco* *Mącz*; *in uno e locis* *PolAnt*; *in aliquo locorum*, *ubilibet*, *undecunque* *JanStat* [szyk 48 : 1] (33 : 12 : 4): *OpecŻyw* 40; *FalZioł* I 87a, V 71; *LibLeg* 10/61, 11/84v; *GliczKsiąż* A3v; *Leop* 2.*Mach* 4/46, *Luc* 11/1; *BibRadz* 1.Reg 15/12, *Luc* 11/1; *BielKron* 432; *Frequento*, *Vczęściam*/ *Często* á gęfto ná którym mieyfcu bywam. *Mącz* 136c; *Hospes etiam*, *Obcy* nie bywały ná yákim mieyfcu.

Mącz 158d, 379b, 396c, 397a; *SienLek* 179v; *GrzepGeom* L4; *HistRzym* 131, 132v; *RejPos* 141, 243v; *BiałKat* 138v *marg*; Y chcząc mu tho rozrądzić powiedział mu ná iednego zacnego miełzczańiná/ iż to tám mowił ná iednym miełfcu *RejZwierc* 84, 89, 155; *BudBib* 2.Reg 17/9; *CzechRozm* 36; *Oczko* 7; *SkarŻyw* 414; *CzechEp* 40; Impasco – Pałsę na niektorim miełfczu. *Calep* 509b; *GostGosp* 26; *WujNT Luc* 11/1, s. 424; *SarnStat* 303, 605, 657, 906, 936 (8); *SkarKaz* 158a; *CzahTr* D4.

~ Ze zdaniem podrzędnym [gdzie] (3): *HistAl* M6; *RejWiz* 40v; áby nie łtał ná iákimśi miełfcu/ gdzie częłto przychodziły kule *Górndworz* Q6v.

W charakterystycznych połączeniach: na którym itp. miejscu (prze)by(wa)ć (nie)bywały (13), odpoczywać (2), położyć (się) (2), pomieszkać, postanowić się, postawić (2), rozbić stany [= namioty], sta(n)ć (5), zasadzić się, zastanowić się, zbudować, zostać; na którymkolwiek miejscu wsi.

Połączenie: »na którymkolwiek miescu ... tam« (1): że ná którym kolwiek miełfcu będziełz Pánie [...] / tám będzie łlugá twoy. *Leop* 2.Reg 15/21. ~

»na ni(e)ktorych miejscach« [w tym: w czym (4), czego (2)] = *gdzieniegdzie, w kilku miejscach; in locis Vulg; nonnusquam Mącz; certis a. quibusdam in locis Modrz; in aliquibus a. in nonnullis locis JanStat* [szyk 38 : 1] (39): *FalZioł* I 146d, IV 58b; *ZapWar* 1553 nr 2685; *GroicPorz* i2v, 1, pv, q2, z4; *KrowObr* 196; *BibRadz* 2. *Mach* 15/1; *BielKron* 263v, 271, 279v; *Mącz* 250a, [460]a; *WujJud* 146, 179; *BudBib* 2.*Mach* 15/1; *ModrzBaz* 117, 119v; *SkarŻyw* 456; *NiemObr* 147; *GostGosp* 108; Czemu w Południe dzwonią ná niektórych miełfcách. *LatHar* 55 *marg*; *SarnStat* 178, 263, 351 [2 r.], 537, 547 (12); *PowodPr* 50.

~ Ze zdaniem podrzędnym (1): *Pectinare* segetem, Nafieńie máłuczko podrosłe poorác/ álbo broną powłiec yáko yełt obyczay ná niektórych miełfcách gdzie czarna á tłufta yełt rola. *Mącz* 285d.

W przeciwstawieniu: »wszędę ... na niektórych miejscach« (1): Przetoż nie dziw/ iż także inne cudá nie dzieią łię włzędę: ále tylko ná niektórych miełfcách *WujNT* 323.

W charakterystycznych połączeniach: na ni(e)ktorych miejscach by(wa)ć (8), dźiać się, kłaść, kopać, nakrapiany, postanowiony, pozywany. ~

»na rożnych, rozmaitych, rozlicznych miejscach« [w tym: w czym (3), czego (1)]:= *nie w tym samym miejscu, w wielu miejscach; disperse, diverse, multis locis Mącz; variis in locis Modrz* [szyk 31 : 1] (19 : 9 : 4): *MetrKor* 37/3v; *KromRozm* III E3v; *KrowObr* 105, 150v; *Diverse*, *Roznie rozmáyicie/ ná rozlicznych miełscách* [!] y tam y lám. *Mącz* 488a, 91a; *LeovPrzep* D4v; *RejAp* 19v; *CzechRozm* 41; *ModrzBaz* 100v; *StryjKron* 752; *NiemObr* 178; *ReszPrz* 3, 20 [2 r.], 28, 38, 43; tu v nas w Polłfcze/ zwłáłzczá w Częłtochowej/ y ná inłszych rozmaitych miełscách [...] rozmáite łobie nabożeńłtwá ku tey niepokáláney Pánnie/ pobożni ludzie náydowáli. *LatHar* 506, 75, 338, [537]; *WujNT* 386, *Act* 13 *arg*, s. 510 [2 r.], 699; *SarnStat* 1177; *KmitaSpit* C5.

~ W połączeniu z „i tu, i owdzie” (1): *quae disperse a me multis locis dicentur*, O których y tu y owdzie ná rozmáyitych miełfcách będę mowił *Mącz* 404b.

W charakterystycznych połączeniach: na rożnych itp. miejscach być (5), miełzkać (3), najdować, pokazować się (okazany) (2), położony, powstać, stanowić [kogo].

Szereg: »na różnych miejscach i różnych czasow« [szyk 1 : 1] (2): *WujJud* 35v; iáko ie X. K. zofobná dľugo wywodźi/ iednęž rzecz powtarzáiác/ choć ná roźnych mieyfcách y roźnych czáľow okazána *CzechEp* 262. ~

»na tym(że), onym (że), takim (a. takowym), owym, tamtym miejscu (a. tych(że) itp. miejscach); na miejscu« [w tym: w czym (2), około czego (1), pod czym (1)] = tu; tam; in illo loco (in illis locis) *Miech*, *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*; in loco (in locis) *Miech*, *Vulg*, *PolAnt*, *JanStat*; in eodem loco (iisdem in locis) *HistAl*, *Vulg*, *Modrz*, *JanStat*; in hoc loco (in his locis) *HistAl*, *Vulg*, *Mącz*; in ipso loco *HistAl*, *Vulg*; in loco isto *Vulg*, *PolAnt*; illic *Vulg*, *Mącz*; hic *Mącz*, *Calep*; hic, ibi, ibidem *Vulg*; in iis locis *Modrz*; loco *JanStat* [szyk 292 : 25] (224 : 81 : 6 : 5 : 1; 30): *MetrKor* 26/62v; A na tijn mieřtzu zdrowie nállęgo zbawieniá poczęľo fie *OpecŻyw* 8, 110, 175; *PatKaz II* 58v; Thež broní roľć pępkha gdy będzie przyľożon na mieřtzu. *FalZioľ* I 111d, I 146c, IV 25d, 36b, V 9, 59, 109; *MiechGlab* 45; *RejPs* 129; *LibLeg* 10/152 [2 r.], 11/85, 86v; *LibMal* 1545/108; *HistAl* F6, K6, L8v, N3; *LubPs* gg6v; *GroicPorz* 12v, pv, p2v; *RejWiz* 184; *Leop* 1.Reg 12/8, 3.Reg 13/8, 16, 2.Par 7/15, 3.Esdr 2/6 (12); *UstPraw* D2; *RejZwierz* 80v; *BibRadz Ier* 7/3, 6, 16/3, *Agg* 2/10; *BielKron* 14v, 15v, 25v, 47, 47v (34); Compita, Roľtánie dróg/ Gdzie fie wiele dróg řchodźi. Compitalitia, Świętá ktore ná tákowych mieyfcách pogáni obchodźili. *Mącz* 62b, 46a, 65c, 85a, 200b; 265c, 422a; *SarnUzn* C; *RejAp* 106, 108; *GórnDworz* H8v, L2v, T7, Kk2; *HistRzym* 97, 112v, 128; iż y kámięń ná kámięniu nie zoľtáľ ná mieyfcu onym. *RejPos* 195v, 138, 259v, 350; *BialKat* 246; *BielSpr* 17, 47v, 51v; *BudBib* 3.Reg 8/29, 30, 35, 2.Par 6/20, 21 (11); *HistHel* D3; *Strum* C4v, F2; *BialKaz* H2; *CzechRozm* 165; Owřzem to ná Krolá należy/ áby ná támtych mieyfcách czáľu pewnego przemieřzkawaľ *ModrzBaz* 103v, 75; *Oczko* 3, 30v; Ty ľobie roľkocľzne potráwy gotuieľz: á ľľugá moy ná tym á ná tym mieyfcu gľodem zmorzony ieľt. *SkarŻyw* 249, 179 [2 r.], 187, 251, 333, 346 (19); *StryjKron* 135, 345, 411, 637; *CzechEp* 224, 374; *NiemObr* 169; *GórnRozm* H3; *Paprup* E4; Absens – Nieprzytomni, Nie bidacze [!] na mieřtzu. *Calep* 10a; *GostGosp* 80, 94; *Phil* 112; *GrabowSet* H; *LatHar* 469; *WujNT Ioann* 5/13, 6/10, 11/6, s. 380 marg, 386 (9); *SarnStat* 180, 197, 301, 891, 923 (9); *PowodPr* 14; Mieřzkáć/ práwi/ z wámi ná tym mieyfcu y w domu tym będę. *SkarKaz* 455a, 40b [2 r.], 42b, 351b; *SkarKazSej* 689b.

~ W poľczeniu z dodatkowym zaimkiem przysľownym miejsca [w tymi tam(o), tamże (37), tu (12), gdzie (2)] (51): a tamo wiele bylo fiana na mieřtzu onym^m. *OpecŻyw* 52v, [61]; *ZapWar* [1526] nr 2454, 1553 nr 2685; *FalZioľ* I 12d, V 93; *WróbfŻoľt* 79/9; *LibLeg* 10/146v; *LibMal* 1544/85; *HistAl* F6v, L3v, M6v; Gdzie na tymto mieřtzu bylo tráwy wiele *MurzNT Ioann* 6/10; *KrowObr* 23v; *Leop Iudic* 5/11; *LeszczRzecz* A4v; *BibRadz I* 8b marg, *Gen* 20/11, I 106b marg, *Ier* 16/2, 1 408d marg (9); *BielKron* 163, 171v, 286v, 306v, 321; *Mącz* 155d, 165b, 397c; A v ktorých ľudźi będźie to zácmmienie widźieć/ thám ná thym mieyfcu gdzie bywa práwie poľudnie *LeovPrzep* E; *RejAp* 20, 106v, 108; *HistRzym* 52v; *RejPos* 80v; *RejPosWstaw* [143²]v; *BudBib* 2.Mach 12/18; *Strum* C4v; proľzę day mi gorę nád nieprzytácielem moim/ ábych tu ná tym mieyfcu dobrze vmárl *SkarŻyw* 135, 136, 179; *StryjKron* 400; *CzechEp* 268; *Calep* 481b; *SarnStat* 131, 132; *KlonWor* 47.

Ze zdaniem podrzędnym [w tym: gdzie (78), na ktorým (15), kędy (9), skąd (4), z ktorego (2), do ktorego (1), na ktore (1), nad ktorým (1)] (111): *MetrKor* 34/135; *OpecŻyw* 67v; *ZapWar* [1526] nr 2454; *FalZioľ* I 130c, 148b; *GlabGad* 05; *MiechGlab* 87; wľfákeř ty ľobie ľam tę winnicę rozmnożyľ na

tem miejscu z ktoregoś wymiotał łprzećiwniki łwoie. *RejPs* 120; *LibMal* 1544/85; *HistAl* M6; *LubPs* gg6v; *GroicPorz* ov, ii4v, kk; *KrowObr* 23v, 124v; *Leop Lev* 1/16, *Iudic* 9/51, 1.*Reg* 30/31, 3.*Reg* 13/22, 1.*Esdr* 6/3, *Ps* 131/7, 2.*Mach* 4/38; *UstPraw* D2v, F [2 r.]; *BibRadz* I 12a marg, *Gen* 35/14, I 256b marg, 3.*Esdr* 6/26, *Sap* 11/2, 2.*Mach* 1/33, 4/38; Vczyńił tedy ołtarz y ofiárę pokoyną Dawid ku części á chwale Bożey ná onym mieyfcu/ nád ktorym Anyoła widzyał z mieczem łtoiącego *BielKron* 73v; Ná tym mieyfcu dziś w Rzymie/ ná ktorym Oktáwian widzyał pánnę Máryą z dzyeciátkiem/ łtoi kościoł *BielKron* 135, 92v, 98v, 99, 110, 249 (14); *SienLek* 35, 127, 189; rozłszerzy łye náuká/ y ná tych mieyfcách gdzie przed tym niebyłá. *LeovPrzep* C4v, E; *RejAp* 24v; *GórnDworz* Dv, Z2, Bb2; *HistRzym* 63; *RejPos* 35v, Ooov; *RejZwierc* 267; oftháwiay ie [mury] wielkim drzewem pochyłó/ ná thym mieyfcu ná kthore nieprzyiaćiel łtrzela *BielSpr* 64v; *BudBib Lev* 6/25, 7/2, 14/13, *Ez* 21/35, 3.*Esdr* 6/26, 2.*Mach* 1/33; *Strum* B4, C4v, D2; *BudNT Ioann* 19/41; *ModrzBaz* 33v, 34, [38]v, 126v; *SkarŻyw* 70, 89, 135, 140, 173 (11); *StryjKron* 46, 295, 345, 400 [2 r.]; *GórnRozm* G3v; *ZapKóscier* 1587/71; *GostGosp* 80; *LatHar* 737; y zchował ie [kości św. Jana] ná tákowym mieyfcu/ kędy potym kościoł zbudowano. *WujNT* 60, 8, *Ioann* 11/30, 19/41, s. 508, *Rom* 9/26; *SarnStat* 16, 131, 132, 745, 851 (9); *SkarKaz* 40a.

W przeciwstawieniu: »gdzie indzie ... na tymże miejscu« (1): áby iufz potym niegdzie indzie/ iedno ná tymże mieyfcu iednym/ ciáłá inłzych Xiążát [!] Litewłkich/ [...] palono *StryjKron* 345.

W charakterystycznych połączeniach: na miejscu bawić się, (z)budować (zbudowan) (15), by(wa)ć (będący) (74), (s)chować (pochować, pochowany) (5), dziać się (2), fundowany, leżec (leżący) (3), mieszkać (mieszkający, przemieszkawać, przemieszkiwać, dawać mieszkanie) (17), najdować się, najść (znaleźć) (8), ostawiać, pogrześć (pogrzebiony, pogrzeby odprawować) (3), położyć (przyłożon(y)) (4), postawić (postanawiać, postawion, stawiać) (22), (u)rość(3), rozbić namioty, rozszerzyć (się) (2), sądzić, siedzieć (siedzący) (2), sta(ną)ć (9), stać się, stawić się (2), trwać (2), trzymany, założyć (np. miasto, klasztor) (7), zasadzić (zasadzać) (np. wojsko) (2), zatrzymywać, złożyć sejm, zmieszkać (2), zosta(wowa)ć (6).

Szeregi: »na tym miejscu, (i) na ten czas (a. tego czasu)« [szyk 1 : 1] (2): dla tego Sędzya ma kázáć Woźnemu wołáć/ iż tego czáfu y ná tym mieyfcu będą kłięgi leżáły. *UstPraw* G2v; *CzechEp* 268.

»na (tym(że)) miejscu, (i) dnia t(akow)ego (a. co ten dzień)« = *loco et die (tali)* *JanStat* [szyk 2 : 1] (3): y w tákowym powiećie/ ná mieyfcu y dnia tákowego kłięgi álbo Aktá ku wybiéraniu łiftow będą otworzoné *SarnStat* 745, 745, 749.

»na tym mieścu albo gdziekolwiek indziej« (1): day miłóściwие łługom y łłuzebnicom twoim/ ná tym mieścu/ álbo gdziekolwiek indziej [...] odpulzczenie grzechow *LatHar* 660.

»tu i na onym miejscu« = *tu i tam* (1): ludzie záfię kthorzy łá/ ná tym mieyfcu nie mogą záwłze być/ áni tu y ná onym mieyfcu záraz. *SarnUzn* C.

»(ani) na tym a(l)bo (ani) (na) owym miejscu« = *(ani) tu albo (ani) tam* (4): *Mącz* 246b; Wiárá Powłzeczna tá iest; która nie dziś/ nie wczorá/ nie ná tym álbo owym^m mieścu vrołlá; ále która włzędzie/ która záwłze káżdę^{so} wieku [...] trzymaná byłá *WujJud* 1; *CzechEp* 268; *SarnStat* 1284. ~

»na wielu (in(sz)y)ch miejsc(ach)« [w tym: na wielu miejscach zaraz [= równocześnie] (6); w czym (4), czego (1)] = *per loca multa* *Vulg*; *diverse Calep*; *in pluribus locis* *JanStat* (51); *KromRozm* III

17, 18v; *LibMal* 1554/ 185v; Ten Połtępek około Przyfyağ ná wielu mieyfłcáh iefł abrogowány *GroicPorz* z3, d3v, p3v, z3v; *Leop* 4.Esdr 5/8; *RejZwierz* 110v; *BielKron* 86v, 263v, 279v, 407v; *Mącz* 310c; *LeovPrzep* G3v; *GórnDworz* Cc2; *RejPos* 133, 152v, 153; *RejZwierz* 42v, 186, 257v; bo powiádaią/ że ciáło niemoże być zaráz ná wielu mieścáh. *WujJud* 173, 52 [2 r.] 209, 218v, 247, 254v; *WujJudConf* 239; *Oczko* 3; *SkarŻyw* 422, 574; *ReszPrz* 73, 76, 86; *ActReg* 41; *Calep* 336a; *GostGosp* 98; *GostGospSieb* +3v; *OrzJan* 8; *WujNT* 171, 773; *SarnStat* 56, 542; może ná wielu zaráz mieyfłc być *SkarKaz* 205a, 160b, 204b, 241b; *VotSzl* D; *SkarKazSej* 703b.

~W charakterystycznych połączeniach: *na wielu miejsc(ach) być* (12), *chować (chowany)* (2), *dziać się, obecny* (2), *postawić, przechodzić, rozsadzić, słyńqć, trwać, zebrać się.* ~

»na żadnym miejscu (a. żadnych miejscach)« [w tym: w czym (1)] = *nigdzie; nuspiam, nusquam* *Mącz*; *usquam Calep*; *in nullis locis JanStat* (5): gdyż widzę dobrze iż tu niemogę być przełpiečen ná żadnym mieyfłcu wtych nieprzyiacielłkich włádziech *BielKron* 194; *Mącz* 509b; *Calep* 1143b; *SarnStat* 386, 928.

»po miejscach« = *gdzieniegdzie; per loca PolAnt* (4): *MurzNT* 113v *marg*; y będą trzęłienia (ziemie) pomieyfłcáh *BudNT* *Mar* 13/8; *WisznTr* 33; *WujNT* *Matth* 24/7.

»po inszych (a. innych) miejscach« [w tym: w czym (2)] = *gdzie indziej; in ceteris locis Vulg* (5): Aby nie tilko w Krakowie przebywali, ale też y po inłzych miefłthczach w Polłfcze *MiechGlab* *2; *Leop* 3.Esdr 2/16; *BielSpr* 19v; *Oczko* 3; Nákoniec śmiercią tą iego drogą/ włzytko fię z fundámentow kácerłtwo w Medyoláńłkim páńłtwie/ y we Włółkiey ziemi po innych mieyfłcáh wykorzeniłło. *SkarŻyw* 374.

~ W charakterystycznych połączeniach: *po inszych (innych) miejscach (prze)by(wa)ć* (2), *mieszkać, rozstrzelać się; po inszych miejscach w Polsce.* ~

»po którym miejscu« = *gdzieś* (1): *Convestire locum aliquem dicitnr haedera*, Rołpołtrzić fię po którym mieyscu *Mącz* 490d.

»po którychkolwiek miejscach [w czym]« = *gdziekolwiek* (1): [Wszystkim wobec] włzelkim poddányim náłzym/ po którychkolwiek mieyfłcáh w Koronie y w páńłtwáh náłzych miefłzkáiącym [...]. Oznáymuie *SarnStat* 971.

»po niektórych miejscach« = *gdzieniegdzie, w kilku miejscach* (1): ktemu że mury miáłtá tego po niektórych mieyfłcáh *per abufum* popłówané. *SarnStat* 964.

»po rozmaitych, roźnych, rozłicznych miejscach« [w tym: czego (1)] = *nie w tym samym miejscu, w wielu miejscach* [szyk 9 : 2] (6 : 3 : 2): *BibRadz* 2.Mach 4/39; *RejPos* 132v, 242; *RejZwierz* 43; Włóczywłzy fię [errata zmienia: włóczył fię] zás po rozmaitych mieyfłcáh. *SkarŻyw* 573; ále v nas ktorzy po roźnych mieyfłcáh miefłzkamy/ trudnoby w to potráfić Sędziemu. *GórnRozm* H2v, Ev; *LatHar* 557; iáko gęłto y częłto po miáłtáh y rozmaitych mieyfłcáh kościóły poświęcano. *SkarKaz* 454a; *GosłCast* 3; *PaxLiz* E4v.

~ W charakterystycznych połączeniach: *po rozmaitych itp. miejscach biegać* (2), *chodzić, jeździć, mieszkać (mieszkanie)* (2), *rozniesiony, szukać* (2), *włóczyć się; po roźnych miejscach świata tego.* ~

»po wielu miejsc(ach)« [w tym: u kogo (2)] = *in plerisque JanStat* (4): á kto niedoznał/ że y v nas po wielu mieyfłc/ wóđ thák roźnych dofyc? *Oczko* 4, 23; *SkarŻyw* 299; *SarnStat* 1067.

»po wszy(s)tkich (a. wszech) miejscach (a. wszystkim miejscu)« [w tym: czego (1), w czym (1), czyich (1)] = *wszędzie; in omni loco (in omnibus locis) HistAl, Vulg; per singula loca Vulg (9): HistAl G5; Y rozfláwiła fie flawá o nim/ po wšyftkim miefcu [in omnem locum] oney kráiny. Leop Luc 4/37; WujJudConf 185; BudBib 1.Mach 1/26; WujNT Act 8/40, s. 520, Rom 16/19.*

~ W połączeniu szeregowym (1): I zebráli fie po wšyftkich miáftách/ y miáfteczkách/ y miefcách áby wyćiągnęli ręce fwe ná nieprzyacióły y prześládowniki fwoie. *Leop Esth 9/2.*

W charakterystycznych połączeniach: *być po wszy(s)tkich itp. miejscach, przechodzić, rozstawić się (rozstawiony) (3), rozszyrzony, stać się, zebrać się; po wszytkim miejscu krainy.*

Szereg: »po wszech wiekach i miejscach« (1): A ták oná obyetnicá Páńfka [..] nye komu yednemú álbo kilkyem z ofobná [...] flúży: Ale wšyftkyemu krzełciyáńftwu po wšfech wyekoch y myeyfcách rozłfyrzonemu. *KromRozm II t. ~*

»w [ilu] miejsc(ach)« (6): *FalZioł V 58; SienLek 105; w kilku miefcách miáfto zápalili RejZwierc 168; BielSpr 63, 65; wobu był miefcu twóy lud czuły. KochJez B3v.*

»w jakim, którym miejscu« = *gdzie (1 : 1)*: áby przez ono brzákanie wiedzieli w którym miefcu kopáią *BielKron 250v*; wyrozumiewáiąc fpráwę ich/ iáko wielki Lud/ iáko fie póżyli/ w iákim miefcu *BielSpr 56.*

»w jednym miejscu« = *nie w wielu miejscach (4)*: by miał ofobę álbo by miał ciáło/ Iużćiby w iednym miefcu pewnie fieść mufiáło. *RejWiz 111v; BielSpr 63; PaprPan Q2; A falarium Miernikowi ziemfkiému od włóki miáry Chełmienfkiéy/ w którój fie trzydzieści morgów záwiéra w iednym miefcu/ dwa grofzá. SarnStat 1177.*

»w jednym (jakim, pewnym) miejscu« [w tym: nad czym (1), pod czym (1), przy czym (1)] = *gdzieś (3)*: *BielKron 319v; ReszList 155; W iednym miefcu przy wodzie wielką trćiná bełá CzahTr E2.*

»w każdym miejscu, we wszystkich miejscach« [w tym: czego (3)] = *wszędzie; in omnibus locis JanStat (2 : 2)*: Chwalćież fтворzyciela fwego/ wy wšyftki fтворzenia iego/ W każdym miefcu fwiátá tego *ArtKanc Q20v.*

~ W połączeniach szeregowych (3): *BudBib I 274a marg; á nie ináczój było plácono ná wieki/ we wšyftkich ziemiách/ powiećiech/ y miefcách ziem náłzych. SarnStat 352 [idem] 928. ~*

»w tym(że), onym, tarntym, takim miejscu (a. tych(że) itp. miejscach)« [w tym: na czym (1)] = *tu; tam; in illis locis Vulg [szyk 20 : 1] (13 : 5 : 2 : 1); Leop 2.Mach 12/18; BielKron 350v; Strum Ov, O2; támże pod górą Rámeburg Ochrá rzeká/ bierze w się ftrufzkę: którą w ónym miefcu ledwie ryby poczuwłzy/ zdycháją. Oczko 4; które to [wody] náturá/ czáfy wiecznémi/ w tychże miefcách/ z tąż przyładá/ mieć chce Oczko 4, 2v, 3, 7; StryjKron 602; KochJez Bv, B3; BielSen 6; GrabPospR M; SkarKaz 418a; ZbylPrzyg A2v.*

~ W połączeniu z „tam(że)” (3): Támże w ónym miefcu wybierz łóżyłká żłobóm/ kędy żłoby máią być/ do fpułzczenia Stáwu *Strum F4v, D3; StryjKron 411.*

Ze zdaniem podrzędnym [to tym: gdzie (3), kędy (1)] (4): *Strum F4v; A oto w polach Tátárfkich/ Dón/ Wołgá/ Okká/ iáko nád podziwienie wody wielkié? w miefcách tych gdzie gór niemálf/ rzeczek álbo ftrug/ coby ie fplawámi rozmnáżyły Oczko 7v; StryjKron 244, 411.*

W charakterystycznych połączeniach: w tym(że) itp. miejscu być (2), leżeć (2), mieszkać, najdować się, okazać się, przychodzić, siedzieć. ~

α. Punkt trwania w bezruchu (167) :

Zwroty: »na miejscu (do)siedzieć (a. posiedzieć, a. usieść)« [w tym: na jednym miejscu (2), na swym miejscu (1)] = *me ruszać się* [szyk zmienny] (13): *FalZioł* V 17b; *KromRozm III* E5v; *RejWiz* 16v; *BielKron* 229; Bo tak siedząc na miejscu tym rychley zgrzybieie *HistLan* D3, C4, C4v, D2, D3v; A był pan bárzo ciekawy z młodu/ że nigdy ná iednym miejscu długo poliedzieć nie mógł *RejZwierc* 274v, 17v, 112v, 160v.

»leżeć na miejscu« [w tym: na miejscu na jednym (1)] = *próżnować* [szyk zmienny] (3): *BielSat* G3; *BielSen* 16; Stymim nigdy ná miejscu ná iednym nie leżał/ Alem ná głos pogánłkiew trąby wżędy bieżał. *CzahTr* C.

»mieszkać na miejscu« [w tym: na jednym miejscu (4), na miejscu swym (1)] = *nie ruszać się; morari in uno loco Miech; habitare a. manere in loco suo PolAnt; subsistere Mącz; manere Calep* [szyk zmienny] (9): *MiechGlab* 22; Abowiem na iednym miejscu będąc y mięskáiąc/ nie może ludzi rátować/ ani tefz wiedzieć/ co się s którym kędy dzieie. *KrowObr* 12v; *BibRadz 1.Par* 17/9; *BielKron* 35V; *Mącz* 397b; *HistLan* C4; *BudBib Ios* 5/8; *ActReg* 13; *Calep* 635a.

»z miejsca (a. miejsc) (nie) (po)ruszyć (się) (a. (po)ruszać (się), a. ((w)z)ruszyć (się)), (jest) (po)raszony (a. wzruszony), ruszenie (a. ruszanie)« [w tym: z miejsca swego (24), z jednego miejsca (1)] = *movere de loco suo, proficisci, surgere de locis suis; de locis suis motus Vulg; cohibere se intra locum aliquem Mącz; dimovere Calep* [szyk zmienny] (52 : 3 : 2): *FalZioł III* 34d, IV 34b; *BielKom* C2; Nye wyedzą podobno że ten kámyeń kthorego często z myełcá poruflá/ nye rad mchem obrafta rychło. *GliczKsiąż* L2v; Niech iák ciężki kámięń z mieyfc íwych rużyć fie nie mogą *LubPs* gg3, C3v, K3v; *RejWiz* 145v; *Leop Num* 1/51; *BibRadz 1.Mach* 11/69; *BielKron* 35v, 39v [2 r.], 40, 60, 162 (18); *Mącz* 151c, 234c; *RejAp* 19, 19v [2 r.], 62v, 64 [2 r.]; tak rozumiano/ że Arcbimedes mógłby ziemię iáko wielka ieft z mieyfcá rużyć *GrzepGeom* Bv; *KuczKat* 425; *BielSpr* 18, 38v, 66; *KochMon* 19; ktore [znaki] dawaią ku potkániu/ y zásię ná odwrot/ ná ftánowienie obozn/ y ná rużenie z mieyfcá [ad discedendum]. *ModrzBaz* 111v; *SkarŻyw* 480, 528; Ktorego [kamienia] mężow dwádzieściá. Ledwie mogą rużyć z mieyfcá. *MWilkHist* G4, H; *CzechEp* 122; *KochProp* 14; *Calep* 60a, 325b; *WujNT Apoc* 2/5, 6/14; *SkarKaz* 158a, 638b; *PaxLiz* C2; *SkarKazSej* 677a.

»z miejsca się porwać« [szyk zmienny] (2): *HistLan* C2v; [Koń] Przeto fię porwał z mieyfcá bárzo harko ze mną *CzahTr* C3v.

»z miejsca postępić, pość« (3 : 1): *BielKron* 162; pchnął koniá łobą/ iż z mieifcá poftępić mufiał/ y rzekł/ tho ten dyabeł by Barká/ z mieyfczá nie poydzie/ áż popchniesz. *GórnDworz* P3; *GórnRozm* M4v.

»przestępować z miejsca swego« = *poruszać się* (1): Ano gorá vpada (y) rozłazi fię á fkálá przestępuie z mieyfcá fwe^{go} [transferetur e loco suo]. *BudBib Iob* 14/18.

»(nie) na miejscu stać, stojący, stałość« [w tym: na jednym miejscu (3), na swym miejscu (3)] = (nie) *ruszać się; errans Mącz* [szyk zmienny] (11 : 1 : 1): *FalZioł* V 15; *LibMal* 1543/68; *KrowObr* 137v; Bo kiedyby ná iednym miejscu fłóńce ftało/ Wízytkoby z drugiey ftrony zyemie pozdycháło.

RejWiz 148v, 145; *BibRadz* I 126b marg: *BielKron* 47, 89v; *Mącz* 108a; *BielSpr* 19v, 34; *SkarŻyw* 353; *SkarKaz* 578a.

»na miejscu trwać« [*w tym: na jednym miejscu* (5)] = *nie ruszać się; commorari, restare, subsistere* *Mącz*; *manere Calep* [*szyk zmienny*] (6); [*Cygani*] włóczą fie od miałt do miałth/ od wśi do wśi po wŹytkich kráinách Źwiátá/ niedługo ná mieyfcu thrwáiac *BielKron* 262; *Mącz* 139a, 233a, 397b, 419d; *Calep* 635a.

»uskoczyć z miejsca« (1): ále on chybkocfiá nárábiáiac/ vfkoczył mu z rázu přetko y zmieyfcá *StryjKron* 135.

»z miejsca nie ustąpić (*a. ustępować, a. występować*), nie wykroczyć« [*w tym: z miejsca swego* (1)] = *nie poruszyć się, nie ruszać się* [*szyk zmienny*] (3 : 1): *BielKron* 81 v; Non declinare a loco aliquo, Nie vftępować z mieifca. *Mącz* 57d; *StryjKron* 340; Sáma oś/ która přetki krąg niebiefki toczy/ Z mieyfcá fwego by namniéy nigdy nie wvkroczy. *KochPhaen* 2.

»z miejsca nie wstawać« = *nie ruszać się* (1): Vrániono tego z mieyfcá iuž nie wftáie *WisznTr* 33.

»z swego miejsca wytrącać« (1): E loco, Rołpożiczam/ też z fwego mieyfcá wytrącam. *Mącz* 196d.

»na miejscu (nie) zosta(wa)ć« [*w tym: na którym miejscu* (4); *na swym miejscu* (3)] = *manere in loco suo Vulg* [*szyk zmienny*] (18): przeto gdy wężowi abo inźim takowym grzbiet přelomi iuž daley nie poftępuią ale na mieftczu zoftawiaią *GlabGad* E4v; *LubPs* gg5; Ale iž noc záchodžiłá/ przeto mufieli ná mieyfcu zoftáć *BielKron* 406, 7v, 95v, 159, 248v, 258v (11); *BudBib* 4.Esdr 11/25[24]; *SkarŻyw* 90; *CzechEp* 286; *SarnStat* 493; *PowodPr* 69.

»zostawić na miejscu« (1): podniefiony fą kości [...] Stániłfáwá S. y rozdáne do niektorych kościółow w ŹwiátóŹci/ [...] zoftáwiwfy drugie na mieyfcu *BielKron* 362v.

Wyrażenia przyimkowe: »z miejsca (*a. miejsc*)« = *de loco (locis) Vulg; a loco Mącz; e loco PolAnt* (81): *GliczKsiqž* N3; *Demoveo*, *Pomykam/ odeymuyę* z mieyfcá. *Mącz* 234c, 234c; *SienLek* 113v; Więc y Koni też náłzy pláć náuczyli/ Kiedyby chćiał vćiekáć/ áli Źiwy zmyli. Wfpina fie/ á nie z mieyfcá *BielSpr* e2; *Strum* P [2 r.]; *KochWr* 35; Píarze ZiemiŹcy máią dopifowáć Źpraw fádowych z mieyfc nie odieždžáiac *SarnStat* 722; *KlonFlis* G3v.

~ *W charakterystycznych połączeniach: odejmować z miejsca, odjeżdżać, pomykać, pośpieszyć; przenaszać, spłoszyć, wybić* (2), *wypchnąć*.

Cf »z miejsca (po)ruszyć (się)«, »porwać się z miejsca«, »z miejsca postąpić«, »uskoczyć z miejsca«, »z miejsca nie ustąpić«, »z miejsca nie wstawać«, »z swego miejsca wytrącać«. ~

»na miejscu« [*w tym: na swym miejscu* (9)] = *in loco Miech, PolAnt, Vulg* (77): *FalZioł* IV 43c, V 19d; *BielKom* A2; *UstPraw* D2v; *BielKron* 32v, 407, 438; *RejZwierc* 37, 112v; On potym przypadwfy z ludem pobíł ie ná mieyfcu/ drugie w pogoni. *BielSpr* 43; Ne [!] dłuęoŹ fye ná mieyfcu z towarzyftwem báwił/ Bo cię do Filándijéy Pan znowu wypráwił. *KochPam* 83; *SarnStat* 301; *SzarzRyi* B4.

~ *W połączeniu z „tuż”* (1): Przetoć dálej nie odłóę/ Tuž cię ná mieyfcu vmorę. *BierEz* S3.

W charakterystycznych połączeniach: na miejscu (za)bawić (się) (2), *być, (do)czekać (się)* (2), *dowiedzieć się, pobić, poniechac, rozciąć, rozsądzić się, trzymać, umorzyć, utyć, używać*.

Cf »na miejscu (do)siedzieć«, »leżeć na miejscu«, »mieszkać na miejscu«, »na miejscu stać«, »na miejscu trwać«, »na miejscu zosta(wa)ć«, »zostawić na miejscu«. ~

W przen (11) :

Zwroty: »z miejsca (ani) (po)stąpić« [*w tym: z miejsca swego (1)*] [*szyk zmienny*] (5): *CzechEp* 52, 228; iáko namniéy rzeczpóspolita oľábieie/ á z mieyfcá ľwego poľtápi wnet y w obycaíach odmiána będzie *KochWr* 30; nie íromotá to w potrzebách póspolitych z mieyfcá áni poľtápić *PowodPr* 77, 19.

»z miejsca (nie) ruszyć« [*w tym: z miejsca swego (1)*] (2): A tákże thu íeľzcze nie przeciwna ítroná tego pílmá z mieyfcá nie rufzyłá. *SarnUzn* C8; *ReszPrz* 76.

»(nie) na miejscu stać« [*w tym: na swym miejscu (1)*](2): *RejZwierz* 38v; Ten napirwey rozdzyleli rok ná miefiące/ y przelępný rok wymylił/ áby ná ľwym mieyfcu ľwięta ítały *BielKron* 131.

»na miejscu (nie) zosta(wa)ć« [*w tym: na swem miejscu (1)*] (2): Widamy teź/ że niektórych śláchectwo/ prze vboľtwo y nicedoľtátek máíętnośći/ áľbo ginie/ ábo íię ná ľwem mieyfcu niezoľtawa [*locum suum non reitnere*] *ModrzBaz* 57; *KlonWor* 73.

β. Punkt docelowy (30) :

Wyrażenia przyimkowe: »do miejsca« (6): *RejWiz* 132v; *Perveho*, Dowożę/ aż do mieyfcá dowożę. *Mącz* 477d, 492a; *SkarŻyw* 134, 545; Szli teź zá nim vcźniowie. A przyľzedľy do mieścá/ rzekł im *LatHar* 719.

~ *W charakterystycznych połączeniach:* *dociągnąć do miejsca, dowozić, íść (przyść) (3), ubiegać się.* ~

»k(u) miejscu« (2): A gdy íie ku mieľtzu bliźey przybliżyli/ s konij ľwych zľiedli *OpecŻyw* 154v; *RejWiz* 11.

»na miejsce« = *ad locum* *Modrz* (11): *BielŻyw* 134; *Pervenio*, Aż ná mieyľce dochodzę. *Mącz* 483b; *BielSpr* 55, 68; *Podpaľawľy* ľwe biodrá/ przed Achábem bieżał/ A íeľzcze przodkiem niź on/ ná mieyľce przybieżał. *HistHel* C2v; *ModrzBaz* 125v; *BielSjem* 4, 5, 9; Zá którými [*wiciami*] każdy [...] ítáwić íie ná mieyľce będzie powinien. *SarnStat* 134, 128.

~ *W charakterystycznych połączeniach:* *dochodzić na miejsce, przybieżeć, przyciągnąć (ciągnienie) (2), przyść, stawić się, zjechać się (przyjechać) (2).* ~

»przed miejscem« (1): y píeľzo íie ná zad (koniá v ľľugi przed mieyľczem od íiebic odeľlawľy) kľufác muíiał. *GórnDworz* S6.

»na miejscu« (9): *ConPiotr* 32v; *BielKron* 238; *BielSpr* 8v, 51v; á vchoway Boże/ żeby kto kogo áľbo w ciąguńieniu/ áľbo ná mieyfcu/ áľbo w odciągnieniu zábił *SarnStat* 128, 128; Sárkáwľką kępę íedno íicho przybieľz/ Ná mieyfcu zdybieľz. *KlonFlis* G3.

~ *W połączeniu z „tam” (2):* *BielSpr* 42v; *Strzemieniá* iuź nie widzę: gdzieś íi íie podziáło? (–) *Íeľzcze íádác z Kráková w dródcze íie wrwáło. Przypráwiłem z ľyczaká/ cóź mu wáďzi w drogę/ Tá m ná mieyfcu vľtrugác inné ľobie mogę.* *WyprPl* C3v. ~

W przen (1) :

Zwrot: »na miestcu sieść« = *dopiąć swego (1)*: Trzykroć czáľem w Rzymie będzie Niź práwie ná mieľtcu íiędzie *RejRozpr* C.

γ. Punkt wyjściowy, początkowy (4) :

Wyrażenie przyimkowe: »od miejsca« (1): A carceribus ad metam Od mieyfcá aż do celu/ albo malu/ też/ od początku aż do końca. *Mącz* 38a.

W *przen* (3) :

Wyrażenie przyimkowe: »z miejsca« (3): w thym zawodzie/ gdzie wielczy ludzie ku dośtoieństwu [...] bieżą iedno wpuł krefu/ drugie práwie wthen čás/ kiedy dobiegáią/ trzecie hnet z miefczá [...] [nieszczęście] obala *GórnDworz* Dd7v; *RejZwierc* 159; *CzahTr* C3v.

δ. Tam, gdzie można coś zmieścić (16) :

miejsce ku czemu (1): Ieft v nas dofyć plew y czym kármić wielbłądy y mieyfcá dofyć ku przenocowániu. *BibRadz Gen* 24/25.

miejsce gdzie (5): *GlabGad* I8v; *BibRadz Gen* 24/23; A niepiłze iżby niebyło mieyfcé w gościnnym domu *KuczKat* 35; *MWilkHist* E2v; *WujNT Rom* 15/23.

Frazy:»nie było (więcej) miejsca, miejsce; nie (ma) miesca; jest miejsce (a. dosyć miejsca)« = (nie) jest luźno; *non est ultra locus Vulg*; (*multus*) *est locus*; *non est locus PolAnt* [szyk zmienny] (2 : 1; 2; 2): tho yeft pełno gdzye myełczca proznego nye *PatKaz I* 8; á tak gdy [ptaszę w jaj] niema miełczca gdzie by łie rozłzedł gwałtem rozrywa łkorypę y wychodzi *GlabGad* H7v; *Leop Is* 28/8; *BibRadz Gen* 24/23, 25; *KuczKat* 35; *BudBib 2.Esdr* 2/14.

»nie zostało (a. nie stanie) miejsca [komu]; [komu] miejsce zostało« = *ktoś się (nie) zmieści* (2; 1): á do ziemie Gilehadłkiej y do Lewanona przywiodę ie/ á nie łtanie iym (miejfcá) [*non sufficiet eis*]. *BudBib Zach* 10/10; *KochWr* 40 [2 r.].

Zwroty: »mieć miejsce (a. dosyć miejsca); nie mieć (więcej) miejsca« = *ulterius locum non habere Vulg* [szyk zmienny] (2; 2); *GlabGad* I8v; *RejZwierc* 93; Małz włzák miefcá dofyć w niebie Idźże tám pánować łobie. *MWilkHist* E2v; *WujNT Rom* 15/23.

»[czemu] miejsce zastąpić« = *czegoś nie móc zmieścić* (1): A což roznego od tego źwierzęciá czynią oni/ ktorzi dla pobudzenia ku iedzeniu chęci/ lekárftwem wytrąciá to/ co było nowem pokármom y trunkom mieyfcé záltpiło [*locum occupabant*] *ModrzBaz* 52v.

Wyrażenie: »miejsce próżne« [szyk 1 : 1] (2): *PatKaz I* 8; Więc roże podle płotow/ Więc tu włofkie grochy/ O wa próżnego mieyfcá nie naydzyełz ni trochy. *RejWiz* 56.

a. *Miejscowość, kraj, kraina* (426) : *OpecŻyw* 25v; *MetrKor* 40/820; *FalZioł* III 2d, IV 58d; łtądże małz iż Wandali Szwabi/ Burgundi połzli z krolełthwa ziemie polłkiey, rozmaıtimi imiony wezwani od roznołci miejfc przı ktorich miełzkali *MiechGlab* 49, 34, 44; *RejPs* 199v; *ComCrac* 15, 22; *LibLeg* 11/84; Pokwapmy łie tedi do takih [!] miejfc gdzie nam y nałzym koniom żywnołci obfıtołc naydziemy. *HistAl* D2v; *MurzNT* 6 marg, 88v; *Diar* 27, 35 [2 r.]; *DiarDop* 115; Pożytecznyeyłłac yeft dáć ná wyełkye myełce łyná ná náuki/ niź go w myáłteczku przy Bákalarzu báwić *GliczKsiqz* M; *LubPs* N; *GroicPorz* A4v, y3; *KrowObr* 120v marg, 239v, Rrv; *RejWiz* 184; Wiárá rzeczony Abráham/ vłluchał že łfedł ná ono mieyfcé/ ktore miał wźiac zá dziedzictwo *Leop Hebr* 11/8, *Gen* 36/40, *Num* 32/7, *Deut* 18/6, *3.Esdr* 2/6, *Ioel* 3/7 (10); *UstPraw* H3; Zołtáwiwłzy thedy dzban łwoy niewiáłtá/ łzłá ku miáłtu/ y powiedziáłá ludźiam mieyfcá onego. *BibRadz Ioann* 4/28, *5v, *Gen* 18/24, 26, 19/13, *Ier* 32/36, *Ioel* 3/7, *Act* 20 arg; Wywiedź z miáłtá tego włzytki twoie/ ábowiem to mieyfcé zgłádzimy y z ludźmi. *BielKron* 12; po długich łwarzech około mieyfcá/ Koncilium przyłzł do

Trydentu *BielKron* 230v; Baden miałto w Helwecyey/ w którym cieplice łą [...]/ thák iefth mieyfce rofkofzne y ma zdrowe á ciepłe wody. *BielKron* 283, 3, 12, 12v, 77v, 95 (28); *KochSat* A3; y nápifał mieyfce fkađ datá pífmá tego *RejAp* 10v, 20 [2 r.]; *RejPos* 35v, [36] [2 r.], [36]v, 195v, 259 (16); *BielSpr* 1v, 75v; *BudBib Gen* 22/3, 4, 29/22, 1.Reg 7/16, 30/31 (9); *CzechRozm* 190v; *ModrzBaz* 4, 20v, 85, 93 [2 r.], 117; *Oczko* A4, 9v; *SkarŻyw* 487; *StryjKron* 46; gdyż Biřkup káždy [...] do pewnego mieyfca przywiázány iefł. *NiemObr* 54, 50, 51, 52, 53, 54; *ReszList* 177; *GrabowSet* B3; *WyprPl* A3; *LatHar* 126, 478; *WujNT Matth* 14/35, s. 390, *Act* 15 arg; *SarnStat* 81, 188, 232, 386, 387 (22); *GrabPospR* L3; *SkarKaz* 40a, b; *VotSzl* A4; *CzahTr* A3v [2 r.], II [2 r.]; *PudłDydo* B4v.

miejsce czego [= *gdzie coś jest lub gdzie się coś dzieje*] (11): *BudBib* 2.Esdr 2/3; Kráków, mieyfce koronowánia wedle práwá. *SarnStat* 19, 31, 1013 marg, [1023] marg, 1027 marg, 1041. Cf »miejsce mieszkania«, »miejsce ojczyzny«.

miejsce czego [= *będące częścią czegoś*] (4): Lódwik wípomina mieyfca Stáróftw: które máią byđz iedno obywatelom dawáné. *SarnStat* 884 marg, 387, 1042, 1119.

miejsce czemu (7): Mieyfce Séymom Wálnym Koronnym w Polfcze iáko ie fkláđác mamy: ták iuż Wárfzáwé ná to náznáczamy. *SarnStat* 28 [*idem* 1027], 28, 30, 857, 870, 1013, 1027.

miejsce k czemu (1): zámkneli/ áby Konciliu^m w Trydenćie mieli/ ácz temu był ná odpor Papieź/ bo wiele mowił [...]/ iž nie ma nikt mieyfca wydáwác kthemu/ iedno ia Skárdynały/ bo náthym byli/ áby Koncilium było w Rzymie álbo w Bononiy. *BielKron* 233.

miejsce w czym [= *coś*] (1): ále mieyfce národzenia iego w Bethleem pewne iefł. *RejPos* [36].

miejsce czyje [= *należące do kogoś*] [*w tym: pron poss (2), G sb (2)*] (4): *LubPs* R4v; áby fie żaden [...] których mieyfca Páná Książęciá Márgráblkięgo nie dotykał *SarnStat* 1236, 1101. Cf »miejsce swoje«.

miejsce czyje [= *gdzie ktoś mieszka, przebywa*] [*w tym: pron poss (9), G sb i pron (7), ai poss (2)*] (18): *OpecŻyw* 83; *RejPs* 199v; *KromRozm III* Ev; Ale ty corko Bábilon wierz mi bęđyzelz zborzoná/ A frozey niž mieyfce náłze zołtániefł [pułtołzoná *LubPs* dd6; *KrowObr* B3v; *BielSpr* 68v; *BudBib Gen* 36/40; *CzechEp* 387; *NiemObr* 20; A Bernárd S. do Eugeniufá Papieźá ták pífze: Mieyfce ná którym ftoifł iefł ziemiá święta/ iefł mieyfce Piotrowe/ mieyfce książęciá Apoštołow *WujNT* 390, *Ioann* 11/48; *SarnStat* 45; [Bo i mniesce tamto [*w okolicach Sandomierza*] mnisze barzo zda [się] dobre do połowu i roboty szczęśliwej około dusz ludzkich. *J. Starnawski, List Piotra Skargi do Jana Zbigniewa Ossolinskiego (1594), „Reformacja i Odrodzenie w Polsce” XXI, 1976, 143*]. Cf »miejsce sw(oj)e«.

miejsce czyje [= *coś*] [*pron poss*] (2): ktorzy [*papieźe*] [...] dla Kátolickiey prawdy z ziemie wywołáni/ ná wygnánium po márli/ y mieyfce to twoie [= *ciebie, stolico rzymska*] vtczčili. *SkarJedn* 396, 396.

miejsce gdzie (7): *NiemObr* 53; *SkarŻyw* 508, 572; Páweł zbiegawfzy rozmáite mieyfca w Mácedoniy y Graecyey/ Kazánie ma w Troádzie *WujNT Act* 20 arg; *KochCz* B2; *SarnStat* 1098, 1118.

W połączeniu z nazwą [*nazwa w N (24), w G (2), w innych przypadkach zależnych od składni czasownika (10); miejsce + nazwa (11), nazwa + miejsce (5), miejsce, które zow(i)q... (5), miejsce, które rzeczono... (1), miejsce zowie itp... (5), miejsce (tak) nazwane(o) (jest)... (2), ... tak rzeczono miejsce (1), miejsce, co jest... (1), miejsce, co ji zowq... (1), miejsce się oznajmuje na imię... (1), ... imię miejsca*

dał (1), nazwał imię miejscu... (1), miejscu narzekają albo zową ... (1)] (36): *MetrKor* 34/134; które mieścze zową Topazys wysep. *FalZioł* IV 58d; *LibLeg* 11/84, 84v; *HistAl* Dv, E3; Mieyfcie Ieruzálem wdzyęczone/ które od Dawidá myánuie fie Ephrátá. *LubPs* dd2v marg, dd5v, dd6; *KrowObr* B3v; *Leop Gen* 21/31, 2.Reg 5/20, *Ioann* 19/13; *KochZuz* A2; *BielKron* 40v, 96v, 99, 170v, 285, 319; pińmo święte to mieyfcie Bábilonem zowie. *RejAp* 142v; *RejPos* [36] marg; *BudBib Gen* 12/6, 21/31, 28/19, *Iudic* 20/1, *Iudith* 5/17, 1.*Mach* 12/37; profząc go áby fie wrocił á Włofkiewy ziemi y Rżymowi mieyfcu świętemu prze vczciwość Piotrá y Páwłá przepuścił. *SkarŻyw* 317, 244, 572; *ActReg* 12; która [zgoda] byłá przy mieyfcu Melno [...] vczyniona *SarnStat* 1071, 1070, 1110 [2 r.].

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy miasta [= miasto; zaiwsze: miejsce + przymiotnik] (4): *BielKron* 342; *BudBib* 1.*Esdr* 8/17 [2 r.]; Toć ieft o mieyfcu Rzymfkim [= Rzymie] tego to Doktorá S. Złotouftego rozumienie *ReszList* 182.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy kraju [miejsce + przymiotnik (4), przymiotnik + miejsce (1)] (5): *KrowObr* 30v; *BielSpr* 28v; *StryjKron* 26; *ActReg* 95; iákobyśmy nie ná gruncie náłzym/ ále ná mieyfcach poburzonych Węgierfkich woynę z nim toczyli *OrzJan* 134.

W połączeniu z określeniem godności lub instytucji [w tym: miejsca (117), nad miejscem (3)] (120): *MetrKor* 40/811, 40/819 [2 r.]; *ComCrac* 18; Abowym kazał fye im káplánow przełożonych nád myeyfcem/ które by íam obrał/ dokłádác *KromRozm II* ív; *GroicPorz* h4v; *BibRadz* 2.*Mach* 12/2; Od thego czáfu Woyt rády nie wybierał Krákowfkiewy/ iedno Woiewodá thego mieyfcá *BielKron* 370v; Toparchia, Vrzád/ ítároftwo nád yednym ofobliwym mieyfcem. *Mącz* 458c; Ieftem Iowinian Cefarz tego mieyfcá. *HistRzym* 44; *RejPos* 18v; *ModrzBaz* 122, 139v; gdy do Kluniáká przyiáchał/ Opát mu tego mieyfcá powiedział *SkarŻyw* 336; *WujNT* Cccccc; vftáwiamy/ [...] áby w káżdych powieciéch ziem koronnych Stároftowie/ Vrzędnicy/ y Dignitarze mieyfc byli ósiedli *SarnStat* 81; które pieniądze Sołtyśi mieyfc przerezczonych będą odbiérác *SarnStat* 188; A gdy będzie który miał odéydz/ ma dozwołenie wziác y líft świádeczny od Pánów mieyfc/ iáko ieft wypuřczony *SarnStat* 200 [*idem* 919]; wedle tego/ iáko káždému Opátowi Kśięża Bífkupi onych mieyfc náznáczą y omiánuią. *SarnStat* 201; pozwáni/ *pro poena centum marcarum*, do íádu ziemfkiego/ mieyfcá onégo/ ná piérwřzym roku *peremptorié* odpowiedác będą powinni. *SarnStat* 395; O Burgrábftwách wřzyftkich mieyfc. *SarnStat* 492; obwárowawřzy im to: [...] íż tákże wedle ízácunku Rády mieyfcá będą powinni wroćić przedtym/ niź tákowé domy áłbo máiętnośei im będą wroćoné. *SarnStat* 1103, 29, 44, 76, 88, 157 (104); *VotSzl* D4v.

W połączeniach szeregowych (12): *Leop* 3.*Mach* 4/3; *BielSpr* 1; y áby dawáli iákie íkazánia nád zámierzenie ích íádów/ do innych miáft/ wśi/ y mieyfc *SarnStat* 954, 1047, 1089, 1091, 1098, 1101 (9); *GrabPospR* Nv.

W charakterystycznych połączeniach [w połączeniu z przyimkiem zawsze z dodatkowym określeniem]: *miejsce bliskie, dalsze, jedno* (3), *krześcijańskie* (w *chrystyjańsiwie*) (2), *obfitujące, ochędożone, osobne, papieskie* (papieża) (2), *pewne* (2), *poborzone* (2), *poczciwe, przednie* (naprzedniejsze) (2), *przyległe, rozkoszne, szlachetne, święte* (4), *wdzięczne* (2), *wieczne, wielkie, wzięte, w [jakiej] ziemi, znaczne, znamienite; miejsca* (pl) *rozliczne, rozmaite, różne* (2); *miejsce grobow* [= gdzie są], *koronowania, prawa, sądom* (2), *sejmom* (*sejmowi, sejmow, sejmikow*) (8), *senatorów; miejsce krolestwa* [= będące

częścią], powiatu, starostw, ziem polskich; burgrabia (burgrabstwo) miejsca (5), burmistrz, cesarz, chłop (2), dygnitarz (2), dzielność, dzierzawa, dzierzawca (2), klasztor, kościół, ksiądz biskup, ludzie (2), mąż (2), mieszczanin, obrona, obywatel, odległość, opat, pan (18), poddany (3), prawo (3), przełożony (6), rada (2), rok ziemski, sąd (sędzia) (2), sołtys (3), starosta (podstarości, starostwo) (78), strona, stroż, upadek, urzędnik (urząd) (5), wiec, wojewoda (6), wojt, zwyczaj (2); *dotykać się miejsca, dowiedzieć się, zapomnieć; iść (prześć) do miejsca (3), jechać, pędzić, pokwapić się, przewodnik, przyciągnąć, przywiązany (3), przywieziony, przywodzić, przywrocić, rozesłać; odnieść się od miejsca, odpaść, zbiec; mieszkać około miejsca, swar; wedle (według) miejsca składać, sprawować, stanąć; dochód z miejsca, ruszyć się (2), wieźć, wrocić się, wybierać (zebrać) (4), wygnać, wynieść; należeć miejscu, obiecować, pokazany, pomsta, przepuścić (odpuścić) (4), zelżenie; zgromadzić się ku miejscu; miejsce (miejsca (pl)) dać (wydawać) (5), dać na pohańbienie (2), nawiedzić (3), obwołać, odłożyć, odmienić, opanować (2), opłynąć, oprawić, opuścić (3), otrzymać, pobrać, podeprzeć, porazić, prześć, przypominać (rozpomnieć, wspominać) (4), rozborzyć, rozszerzyć, sądzić, spustoszyć, stłuc, uczcić, uprzywilejować, utracić, wywrocić, wzgardzić, wziąć, zbiegać, zetrzeć, zgładzić, złożyć, zniszczyć (3); na miejsce baczenie, biegać, dać (podawany) (2), iść (przyść) (7), oko mieć, przełożyć, przenosić, wspominać, zgromadzić się; o miejsce czynić (2), mało dbać, pytać, walczyć; przez miejsce przechodzić (2); przełożony nad miejscem (2), starostwo, wypełnić (dekret, pomstę) (2); by(wa)ć na miejscu (2), czynsz, dług (3), miewać czasy swe, najdowan, położyć się, pozywan, sądzić, trawić czas, urodzić się, usieść, wojnę toczyć, złożon.*

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: na miejsce (20); na miejscu (33), w miejscu (3).

Zwroty: »miejsca (p)osieść (a. posiadać)« [szyk zmienny] (4): OpecŻyw 83; RejPs 117; RejZwierc 41v; zwałczá/ że té wżytki narody [...] przyźly potom do Europy/ y około Dunáia mieyfca posiadli. KochCz B2.

»miejsce trzymać, dzierżeć« (2 : 1): BielKron 163; WOłofzy [...] z Włoch przyźli w ty Kráiny gdzie džia łą. Przedtym ich mieyfca dzierzeli Daci, Gotae, Iafies, Sarmatovvie BielSpr 68v; SkarJedn 396.

»w miestcu trwać« (1): MiechGlab 50 cf »miestce i krolestwo«.

Wyrażenia: »miejsca dziedziczne« (3): ále o tákové długi ná mieyfách dziedzicznych/ ná których tákowi kmiecie miefzkáią [kmethonem in iure hereditatis quam incolit JanStat 1090]/ Íprawiedliwości żądác máią wedle práwá SarnStat 294 [idem (2)] 665, 920.

»miejsce główne« (1): ále to Ítolica krolewfká albo inych przełożonych póspolicie zowiemy/ krolestwo albo páńtvo przełożonego iákiego albo mieyfce główne miefzkánia iego. RejAp 135v.

»miejsce mieszkania, dla mieszkania« (2 : 1): Acz ná yne przydą ftráchy przed frogiemi wodámi ále miefca miefškánia náífego opliná łągodne rzeki wwfelajúce miáftá náífie RejPs 69v; RejAp 135v; Ale go P. Bog zásię poćiefzył: [..] miefce dla miefškánia Názáreth náznáczájąc. SkarŻyw 244.

»morskie miejsce« (1): dáię tobie [...] miáfto Rzym [...] ze wżyftkimi ziemiámi/ Miáfty Porthy/ y Morfkiami miefškámi Hetruryifkiami KrowObr 30v.

»miejsce narodzenia (a. urodzenia)« (8): Patria, locus, in quo quis natus est, oiczyzna, myescze vrodzenya BartBydgd 109; MurzNT 173v marg; RejPos 17v, [36] [2 r;], 66v; GostGospSieb +3; WujNT 8.

»miejsce ojczyste, ojczyzny« [szyk 4 : 3] (6 : 1): [Bułgarowie] poiedli MiŃyą málą y wielką/ ktore przewizali oyczyłtym mieyfcem Bułgaryą *BielKron* 170v, 96v, 237, 244, 248v, 401; *BielSpr* b2v.

»pograniczne miejsce« (1): A cudzoziemcy nie ná infszych mieyfcách v Koronie woły y bydlá kupowác máią/ tylko ná tych pogranicznych mieyfcách y Iármárkách *SarnStat* 1232.

»miejsca położenie« [szyk 1 : 1] (2): *BielKron* 244v; wie położenie kráiny y mieyfc [locomm situs]. *ModrzBaz* 112v.

»postronne miejsce« (1): vrádžili/ áby ná postronnych mieyfcách nigdy feymy nie bywály około wybieránia krolá iedno w Piotrkowie. *BielKron* 401.

»przyrodzone miestce« (1): *MiechGlab* 50 cf »miestce i krolestwo«.

»miejsce sw(oj)e [= gdzie ktoś mieszka]« = *sua sedes Miech; locus suus Modrz* [szyk 3 : 2] (5): *MiechGlab* 50; NAd rzekámi w Bábilonie gdychmy liedząc plákáli/ A ná Syon mieyfcie fwoie ftrácone wfpomináli *LubPs* dd5v, dd6 [2 r.]; *ModrzBaz* 90v.

»miejsce swoje [= należące do kogoś]« (1): iáko [Pan] był pothym frodze wypełnił pomfty dwoie nád tym przebránym mieyfcem fwoim/ y nád ludem onym. *RejPos* 349v.

Szeregi: »czas i miejsce« = *tempus et loca JanStat* [szyk 5 : 1] (6): Séymy czáfu y mieyfcá opifánego bydž máią. *SarnStat* 31, 18, 30, 31, 720, 742.

»miejsce i kraina (a. kraj)«= *regio et locus Modrz* [szyk 3 : 1] (4): *BielKron* 244v; *BielSpr* 28v; Przetož tež nieznáiomych ięzykow vżywánie nie ma być w kościele Božym/ ále owfzem mową połpolitą y włáfną ma być wfzytko wedle mieścá y kráiu onego fpráwowano. *WujJudConf* 182; *ModrzBaz* 112v. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»miestce i krolestwo« (1): małz pobacić iż Polanie [...] y infze wfzytkie narody Słowienfkie iáko od potopu až dotickmiałt w twoich przyrodzonych miestczach y krolestwach trwaią [*in suis sedibus et connatis regnis permanent*] *MiechGlab* 50.

»miejsce i (a) lud« [szyk 6 : 1] (7): *OpecŻyw* 83; *RejAp* 20; czemu thák Pan vczynić raczył mieyfcu temu y ludowi temu? *RejPos* 349v, 349, 349v, 350v [2 r.].

»miasto i (a(l)bo) miejsce« = *civitas, domus PolAnt; urbs locusque Modrz; civitas et locus Vulg* [szyk 5 : 1] (6): *Mqcz* 109c; *BudBib* 2.Esdr 2/3; *ModrzBaz* 115v; *LatHar* 121; *WujNT Luc* 10/1; Dáleko więcey táki pobožny porządek należał Miáłtam y mieścám krześciánfkim *PowodPr* 52. [Ponadto w połączeniach szeregowych 10 r.].

»miejsce i (abo) narod« = *locus et gens PolAnt, Vulg* [szyk 4 : 2] (6): *BudBib Ier* 29/14; *BudNT Ioann* 11/48; *CzechRozm* 117; *WujNT* 318, *Ioann* 11/48; Tołz fię sftáło Dálmácyey/ Skláwoniey/ Illirykowi/ y infzym przyległym mieyfcám y narodom. *PowodPr* 32. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»miejsce abo stolica« (1): iednák mu y ná tych będzie dofyc/ ktore były w przodku mieyfcá ábo ftolice iego [*papieża*] *CzechEp* 387.

»wieś i miejsce« = *villa et locus JanStat* (2): z Sołtyfmi y Vrzędniki wsi/ y mieyfc koždych/ áwo ze wfzytkimi vczyniliłmy ziazd *SarnStat* 954, 929. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.].

»ziemia i miejsce« = *terra et locus, terra locusque JanStat* (3): o którą winę przed Woiewodę onéy ziemié y mieyfćá będą powinni łtawáć *SarnStat* 385 [*idem*] 926, 1092. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

b. *Pomieszczenie* (też zamknięta lub wytyczona powierzchnia, rzadko: rzecz) służące określonemu celowi; *atrium Mącz* (578) : *OpecŻyw* 132v; *Murm* 29, 142; *FalZioł* V 62 [3 r.], 64v; *SeklWyzn* c2v [2 r.]; Toż ma być rozumiano o tych/ ktorzy łtrzeláią z łukow/ s kufz/ z rucznic/ włzędy zwłáfczćá w ogrodzie/ ná celłtáćie/ álbo ná innym mieyfłtcu ná to vprzywileiowaným *GroicPorz* mm3, C2v; *KrowObr* 112 [2 r.]; *Leop Iudic* 9/46, 3.*Esdr* 6/27, 3.*Mach* 3/22 [2 r.]; *RejZwierz* 5, 111v; Będziecie też mieć miejsce iedno zá obozem/ kędy będziecie chodzić ná potrzebę przyrodzoną. *BibRadz Deut* 23/12, 2.*Par* 7/15; przewracaycie wlyztyki mieyfćá ná ktorych Pogáni chwalili báłwany łwoie *BielKron* 44, 25v, 330, 393v, 403; *Balistarium*, Mieyfłce gdzie dziálá chowáyá *Mącz* 23a; *Pulpitum*, *Pulpit*/ *kazálnicá*/ wlyzelákie zwłáfczćá wyłokie mieyfłce/ álbo łtolec z którego kto yáką rzecz do ludzy czyni/ każę [!] *Mącz* 331a; *Septus*, *Ogrodzenie*/ zámknione mieyfłce/ łzránki/ też obráb álbo oborá gdzie bydło łtawa. *Mącz* 383d, 5a, 6b, 7b, 15a, 20b (83); *OrzQuin* Mv; *SienLek* 147v; *RejAp* 20; *GórnDworz* B6v, O2; Oto macie chlew chcećieli leżćie w nim/ niechcećieli idźćieć precz bo wam inego mieyfćá niedam. *HistRzym* 29, 98v; *RejPos* 22, 200v, 202v, 348v, 349, 349v, 350; *BiałKat* 138v [2 r.]; Ale y ono miejsce Kościołem zowá/ ná ktore się ludzie álbo dla Kazánia/ álbo dla łprawy iákiey łwiętołliwey łchodzą. *KuczbKat* 75; *RejZwierc* 42v; *WujJud* 51, 181v; *RejPosRozpr* b4 marg; *BudBib* 2.*Par* 6/20, 2.*Mach* 1/36, 12/21; *ModrzBaz* 54, 91, 95, 129v; *SkarŻyw* 71, 583; *CzechEp* 407; *NiemObr* 22 [2 r.], 23; *ReszHoz* 130, 131; *Sphaeristerium* – Mieifłcze gdzie piele graiá. *Calep* 998a, 108a, b, 204b, 207b, 211a (27); *GostGosp* 140; *OrzJan* 39; *LatHar* 474, 734; *WujNT* 131 marg, *Ioann* 19/13, *Act* 21/28; *SarnStat* 784, 1101; *PowodPr* 49, 53, 59, 60, 73, 82; *SkarKaz* 39a, b, 40b [4 r.], 454b, 579a; *CiekPotr* 40.

miejsce czego [= gdzie coś jest lub gdzie się coś dzieje] (49): *PatKaz III* 143; *WróbŻołt* 25/8; *GliczKsiąż* L; *BielKron* 80, 270v, 376v; *Amphitheatrum*, *Okázála Salá*/ Też miejsce łzermowánia w Rzymie. *Mącz* 8a; *Sellariola* *popina*, *Kárczmá*/ miejsce bieflády á *połiedzenia*. *Mącz* 378d, 32d, 33a, 40d, 66c, 67a (13); A s tegoć to kołciołá/ á s tegoć to mieyfćá łwiętych táiemnic á thych łpraw Páńłkich wyłłpáli Anyeli *RejAp* 131, 131; *BudBib* *Lev* 1/16; *JanNKar* B3v; *SarnStat* 253, 1074, 1100, 1113, 1162; *PowodPr* 80, 82; *SkarKaz* 39a, b. Cf »miejsce modłitwy«, »miejsce nieczystołci«, »miejsce sądu«.

miejsce czego [= należące do czegoł] (1): ma byđz pozwan na *Soim crim[inali]t[e]r* iako violator *pacis* od VKrzywdzonych Kołcioła onego *Katholickie*⁸⁰ abo Zboru, *Cerkwie* y *miejsca* religiey tey ktorey się gwałł taki dzieie. *ActReg* 17.

miejsce czego [= coś] (6): *LubPs* M3v; *Leop Ez* 48/21; *Vmiłowałem* [...] miejsce przybythku [= *przybytek*] chwały twoiey. *BibRadz Ps* 25/8; *RejPos* 349; Mieyfłce też ono kołciołá *Sáłomonowego*/ miało ołobne á wielkie przywileie do *poćiech* ludzkich *SkarKaz* 40b, 40b marg.

miejsce dla czego (5): *Mącz* 313b, 331b; *Gymnasium* – Mieifłcze dla czwiczenia, łzkoła. *Calep* 467b, 964a, 1063a.

miejsce do czego [w tym: *godne, potemne do czego* (2)] (29): *Tabellarium*, [...] Sklep á miejsce do chowania poľpolitych [...] Xiąg y przywileyów. *Mącz* 438a, 54c, 62d, [273]a, 301a, 463c; káždy mieľczánin niech się ítára o to/ áby piece/ kominy/ ognińká/ y wśzytkie mieyfcá do palenia ogniá wczynione/ były gliną/ y infzemi rzeczámí dobrze obwáiewáne. *ModrzBaz* 83v; *SkarŻyw* 252; *ReszHoz* 120; *Calep* 51a, 60a, 81b, 82b, 113b (14); *GostGosp* 24; *LatHar* +4; *SkarKaz* 386b, 453a, 457a; *SkarKazSej* 685a.

miejsce od czego (2): *Receptaculum*, *Prziyęcie*/ *Mieyfcé* od przimowánia gości *Mącz* 36b; *WujJud* B2v.

miejsce komu, czemu [w tym: *przystojne czemu* (1)] (5): *PatKaz II* 39v; *Leop Ps* 131/5; *ActReg* 18; Ten y Krákwólkie Liceum przeľlawne/ Wśzyftkim náukom mieyfcé ítárodawne [...] Hoyną ręką íwá rátuie *GrochKal* 16; *SkarKaz* 455b.

miejsce k(u) czemu [w tym: *sprawione, zgotowane ku czemu* (8)] (11): *Murm* 25; *BielŻywGlab nlb* 10; *BielKron* 25v; *Auditorium*, *Mieyfcé* ku słucháníu *Mącz* 20a, 405b, 512e; Acz mieyfcé ku chwale íego íprawione/ íelt wdzięczne íemu/ gdyż tám ípołączne modlitwy ídą od wiernych *RejPos* 202v, 349v [2 r.]; *BiałKat* 148v; *WujNT Act* 25/23.

miejsce na co (6): *ComCrac* 22; ízkoły y kolegia íą tákowe myeřcá ná mądrořć á ípráwyedliwořć/ yáko kořcyoľ ná kazanya y modlitwy. *GliczKsiąż* K8v; *Mącz* 85b; *WujNT* 425; *SkarKaz* 386a, 453b.

miejsce czyje [= *pořwięcone czyjemuř kultowi*] [w tym: *pron poss* (10), *ai poss* (8), *G pron* (5)] (23): *BierEz H*; *RejPs* 205; *LubPs* T5v, V5v; *BibRadz Ez* 25/3, I 431a *marg*, 4. *Esdr* 15/25; *RejAp* 106; Sławá y wielmożnořć przed nim/ moc y ochotá ná mieyřcu íego [= *w świętyni Jehowy*] *BudBib* 1. *Par* 16/27, 3. *Esdr* 8/76, *Iudith* 9/8; *SkarKaz* 39b. *Cf* »miejsce pańskie«, »miejsce święte«.

miejsce gdzie (27): *PatKaz III* 143; *KrowObr* 213v; *BibRadz* 3. *Reg* 6/16, 19, *Am* 7/9, *Ioann* 4/20; Na dole íą mieyřcá íklepiřte w ktorzy niewymowna wielkořć kupcow/ ktorzy przedáí y kupiú rzeczy wonne *BielKron* 264; *Mącz* 8a, 15d, 33a, 54c, 193b (11); *Calep* 122b, [724]a; *GórnTroas* 33; *Areopagus*, wykłáda się Márteřow págorek ábo zámek. *Mieyřce* było w Athenie sławne, gdzie íadzono zwláľczá o morderřtwá. *WujNT* 469 *marg*, *Ioann* 4/20; *JanNKar* B3v; *SkarKaz* 39b, 455b; Tákie to íą pánienci, íáko mieyřcá w mieřciech Niemieckib, gdzie poľpolřtwo ná wczás zwykło chodzić. *CiekPotr* 32.

W poľczeniach szeregowych (4): *ModrzBaz* 79v; *ActReg* 17 [2 r.]; Aleć tym ípořobem mieliby go byli ze wśzytkich domow y kořcioľow y mieřć wygnáć y wyrzućić *WujNT* 424.

W charakterystycznych poľczeniach [w poľczeniu z przyimkiem zawsze z dodatkowym okreřleniem]: *miejsce* *biesiady*, *bliskie*, *cel*, *do chowania* (4), *(od) chwały (ku chwale)* (6), *cialu bożemu*, *ku czci*, *(do) ćwiczenia (dla ćwiczenia)* (3), *farbowania*, *godne* (2), *(dla) gonitwy* (4), *gry (dla gier, ku sprawowaniu gier, ku igrze, do grania)* (5), *do jadanía* (2), *do kápania*, *do kosztowania*, *kořcioła* (4) *ku krotochwili*, *maluczkie*, *na mądrořć*, *mieszkania*, *miľosierdziu*, *modlitwy*, *myt* (3), *nabożeńřtwu (do nabożeńřtwá)* (3), *naszczepione (do szczepienia)* (2), *nauk(om) (na naukę)* (5), *niedobyte*, *niedostatnie*, *nieużyteczne*, *obľioznořci*, *oddane (podane, nadane)* (5), *oddzielone*, *ofiarom*, *ogrodzone*, *okazowania*, *okryřzone*, *opatřzone (do opatřowania)* (2), *oplecione*, *osobne*, *pewne*, *(dla) pľodzenia* (2), *pobořne*, *do pocenia*, *podniesione*, *pogrzebu*, *pokľonu*, *popioľu*, *popisu*, *posiedzenia*, *pospolite*, *postanowione*

(ku postanowieniu) (2), potemne, potrzebne, dla przechadzki (do przechadzki, ku przechadzce) (3), przedawania ksiąg, przybytku (2), od przyjmowania gości, przykryte (nakryte) (2), przystojne, do rady, reliijej, do rozbierania, na rozmowę, sklepiste, sławne, do słuchania (ku słuchaniu) (3), służbie (na służbę) (2), spalone (do palenia) (2), (do) spraw (3), sprawiedliwości (na sprawiedliwość) (3), sprawione (przyprawione, przyprawiane) (5), spustoszone (4), starodawne, do stawiania łodzi, straszliwe (2), suche, do sypiania (2), (do) szermowania (3), do ścigania, świeckie (2), świętobliwe (3), tajemnic pańskich (2), do tańca, dla turniejow czynienia, uczarowane, uczenia (2), uprzywilejowane, ważne, wdzięczne, widzenia, do wieczerzania, wieszczbiarstwa, wysokie, wystawione, wytęchłe, wzniosłe, zacne (2), zamknięte, zapasowania (do zapasow chodzenia) (2), zawarte (2), (do) zawodu (3), zbudowane (do budowania) (3), zgromadzenia łotrostwa i niecnót, pod ziemią, do zwłoczenia [= rozbierania się]; błogosławieństwo miejsca, budowanie, długość, dom (2), gmach, ochędostwo, pomazanie, porządek, poważność, przeor, przykrywanie, sługa, sprawa, stoż, szerokość, uczciwość, wnętrzości, zasłona, złodziej, znieważenie; iść (przyść, wniść, zeście) do miejsca (7), kwapić się, pochować (schować) (2), przychodzić (wchodzić) (3), przypuszczać, wrywać się, zezwać; oddalony (daleko) od miejsca (3), puszczony (2); pochodzić (przychodzić) z miejsca (2), wygnąć, wynieść, wyrzucić, wystąpić, wziąć (2); miejsca ozdobę (gwałt) (u)czynić (czyniony) (3), pomoc; chęć k(u) miejscu, odejść, podnieść (podnosić) ręce (2), wpuszczony; borzyć miejsce, (z)budować (2), (u)czcić (we czci mieć) (6), dać, gotować, (z)mazać (2), mieć (8), mieć w poruczeństwie, nawiedzać (nawiedzić) (5), obegnać, obtoczyć, ochędożyć (schędożyć) (2), oczyścić (2), odnowić, ogrodzić (2), opanować, opatrować (opatrzyć) (2), (s)plugawić (3), położyć równo z ziemią, poniżać, posiadać, postawić, przejechać, przeminąć (2), przewracać, przyprawić, przywłaszczać, ratować, trzymać, ubłogosławić, umiłować (2), uważać (lekce poważyc) (3), zamknąć, zbiegać, zepsować, zgwałcić, znaleźć, zostawować; (przy)chodzić (wchodzić chodzenie) na miejsce (5), drogi odprawować, iść (przyść) (5), pielgrzymstwo (pielgrzymowanie) (4), przyjechać (2), przywieść (przywiedziony) (2), targnąć się, wynieść (3), wysypać; by(wa)ć na miejscu (3), całopalenie, chować, chwalić (chwalon) (2), czczon, dziać się, grześć, kłaniać się, leżec, posadzić, postawiony, poświęcon, przyjmować, schadzać się, (u)sieść (4), służyć (posługować, posługowanie) (4), stać (stojący) (14), stanąć (3), trwać, wszczepić, wystawiać, zastać; zostać (2), zostawować; pytać się o miejscu.

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: na miejsce (28); na miejscu (78), w miejscu (6).

Zwroty: »obrać miejsce; miejsce obrane« = *eligere locum Vulg* (2; 1); *Leop* 2.Par 7/16; *Obrał* tedy Pan Bog miejsce iedno/ áby ná nim dla ludzi mieřzkał/ y tám od nieh pokłon przyimował *SkarKaz* 39a, 386a.

»miejsce osieść« (1): *łufzniey* by im do Ieruzálem *łkąd łą wezwáni/ bo tám pogánin mieyřcá łwięte oliadł* *BielKron* 231.

Wyrażenia: »handlarskie, targowe miejsce« = *emporium BartBydg, Calep* (1 : 1); *BartBydg* 48; *Emporium – Miefe* [!] gdzie kupieczstwa *łprawuią, handlarskie mieijřcze. Calep* 361b.

»ławnicze miejscce« (1): *niewiem* by inne *ładowne Ławnicze mieyřtce* było/ s ktorego by *łobie* inne *Miałtá* y *Miałtęczká* *kłtał* y wzor ku náłłádowánui mogły brác/ iáko s *Krąkowlkiego GroicPorz* C2v.

»miejsce modlitwy« = część przybytku, a później świątyni jerozolimskiej (cf »miejsce naświetsze«); *oraculum PolAnt* (10): á w onym Domu zbudował Mieyŕce Modli/ áby było Mieyŕcem Naŕwiętfzym. *BibRadz* 3.Reg 6/16, 3.Reg 6/17, 19, 20, 21, 22 (10).

»miejsce naznaczone (a. oznaczone)« [w tym: komu, czemu (3), na co (1)] = *locus notatus Mącz* [szyk 4 : 1](5): *Mącz* 443c; *SkarJedn* 15; *ActReg* 17; Odeum – Mieŕcze w domu ŕpiewakom naznaczone. *Calep* [724]a; Nowokrzecóm/ ktorzy koŕcioły y mieyŕcá na iáwne modlitwy náznáczone ták lekce powázáią *WujNT* 425.

»miejsce nieczyste, sprosne« = *śmietnisko* [szyk 3 : 2] (4 : 1): Ci gdy oczyŕcili mieyŕcá ŕwięte/ wynieŕli kámienie ŕplugáwione ná mieyŕce nieczyŕte [*in locum immundum*]. *BibRadz* 1.*Mach* 4/43; *BielKron* 37 [3 r.]; Iż wy iefteŕcie ŕol ziemie wŕzytkiey/ która iefli ŕie ŕkázi á wywietrzeie/ nieŕza iedno muŕi być precz á ná ŕprofne mieyŕce wyrzucona *RejPos* 124v.

peryfr. »miejsce nieczystości, nieŕlawne, sprosne, sromotne, ŕzkarade« = *dom publiczny* [szyk 3 : 2] (1 : 1 : 1 : 1 : 1): *BielKron* 261v; Tám z mieyŕcá nieczyŕtoŕci/ dom ŕię modlitwy y Angielŕkiego przebywánia vczyniŕ. *SkarŻyw* 69; W tym wiele młodych ludzi przychodząc ná mieyŕce ono ŕromotne/ złe chuŕci ŕwe y luboŕci chćieli wypeŕnić *SkarŻyw* 69, 69, 341.

»miejsce pańskie, boże (a. boskie)« = *świątynia, koŕciól lub teren zwiáczany z kultem religijnym* (5 : 3): Gdy máią wnidż Turcy do koŕcióla ná dzieŕ ŕwięthy/ vmyie ŕie przed tym w láźni y ogoli włoŕy wŕzytki z ciáŕá/ áby tymi ŕzkáradoŕciámi nie zmázáli mieyŕcá Bożego *BielKron* 261, 60; *RejAp* 135v; *RejPos* 179, 260 [2 r.], 262v; *SkarKaz* 40b marg.

»miejsce ŕadow(n)e, ŕádu« = *subsellium a. tribunal iudicis Modrz; curia a. locus iudicii JanStat* [szyk 21 : 3] (18 : 6): *ZapWar* 1532 nr 2414 [2 r.]; *GroicPorz* C2v, nv, x3, bb4, pp; *BielKron* 79v; *RejAp* 131; *RejPosWstaw* [41³]v; *ModrzBaz* 90v, 95; KSięgi Ziemŕkié/ po dokończeniu ŕádu/ máią zoŕtác ná mieyŕcu ŕáduwym [*in loco, ubi factum est iudicium JanStat* 506] trzy dni *SarnStat* 747, 86, 152, 570, 663, 761 (12).

»miejsce ŕoŕtyŕskie« [szyk 3 : 1] (4): Gdżę przytym ŕzapyŕzyę na ŕoŕtyŕzkym nyeysczu [!] wdomu bartoŕza Swarky [...] bely *ZapKoŕcier* 1585/59, 1587/72, 72v, 74.

»miejsce (jest, bywa, być ma) ŕwięte (a. nieŕwięte, a. (po)ŕwięcone, a. (nie)poŕwięcane); poŕwięcić miejsce; poŕwięcanie (a. poŕwięcenie) miejsca« [w tym: czyje = náležące do kogoŕ (6) – ŕwoje (1); *sw(oj)e* = poŕwięcone czyjemuŕ kultowi (3)] = *świątynia, koŕciól lub teren zwiáczany z kultem religijnym; sanctuarium Vulg, PolAnt, Mącz; locus sanctus, sancta, sanctum Vulg, PolAnt; templum Vulg, Mącz; sacer locus Mącz, Modrz; sanctificatio, locus sanctificationis; sanctificare locum Vulg; sanctitas, locus sanctitalis PolAnt; delubrum religiosum, religiosus locus Mącz; sacrum Calep* [szyk 155 : 21] (169; 4; 3): *BierEz* H; *PatKaz* III 151v; *BielŻyw* 113; á rowno by zziemiá rádzi poŕożyli mieŕcá poŕwięcone tobie ná ktore ŕie lud twoy ŕchodził ŕluffnych czáŕow ku wyŕlávowánium ŕwięthey chwaŕy twoiey. *RejPs* 108v; *RejKup* k4v; *KromRozm* I G4v; *MurzNT Matth* 24/15, k. 116; *LubPs* M3v, O5v, P5v, V5v [2 r.], dd3v; *GroicPorz* 112 [2 r.]; *KrowObr* 16, 78v, 88v, 112, 136v, 189v; *RejWiz* 184v; *Leop Ex* 36/1, *Lev* 14/13, 2.*Par* 7/16, *Ez* 48/21; ábowiem tu iefť mieyŕce ŕwięte Krolewŕkie/ y dom Krolewŕki. *BibRadz* *Am* 7/13, *Ex* 28/29, 31/11, 35/19, 39/1, *Lev* 12/4 (44); *BielKron* 24v, 37 [2 r.], 37v [2 r.], 39 marg, 47 (12); *Mącz* 210c, 351c [2 r.], 363a, 366d, 443c; *SarnUzn* D6v; *RejAp* 88,

106, 135v [3 r.], 188; *RejPos* 22, 258v, 349 [2 r.], 351, 352; *BiałKat* 148v; Tegofz Kościoła Świętość Pan Bog rozmáitými cudámi y przed tym okázował y po dziś dzień okázauie ná rozmáitych świętych mieyfách/ gdzie ludzie od rozmáitych niemocy bywaią vzdrawiáni. *WujJud* 133; *WujJudConf* 181; Krol dowiedziawłzy fię rzeczy pewney/ mieyfce ono dawłzy ogrodzić miał zá święte. *BudBib* 2.*Mach* 1/34, *Lev* 6/26, 27, 7/6, 10/17, 14/13 (19); *BudNT Hebr* 9/23; *ModrzBaz* 79v; *KochPs* 72; *SkarŻyw* 140 [2 r.], 213 [2 r.], 396, 398, 502; *NiemObr* 53, 83; *ReszHoz* 120, 133; *ReszList* 142; *Calep* 935b; *GórnTroas* 38, 47; *LatHar* 115; *WujNT* 8 [3 r.], 16, 71 [2 r.], 100, 123 (20); *SiebRozmyśl* F3v; W którym pocżcie naprzod bywa kładżione świętokraydżtwo: gdy kto niełufznie weźmie rzecz świętą ábo chwale bożey oddaná/ z mieyfca świętego: álbo choć z mieyfca świeckiego bylo iedno była kościelna *PowodPr* 75, 9; *SkarKaz* 39b [2 r.], 41a [2 r.], b [3 r.], 386a [2 r.]; *KlonWor* 48.

»miejsce tajemne« = *abditum, conclave Mącz* [szyk 2 : 1] (3): *Abditum, Mieyfce táyemne Pokoy. Mącz* 92a, 3d, 56b.

»tajemne miejsce« = *ustęp* (1): pádlá nań wielką boiazń/ z ktorey mu przyżłá potrzebá przyrodzona. pytał fię o táiemnym mieyfcu *SkarŻyw* 390.

»miejsce zamczyste« (2): *Clastrum, Zámczifte mieyfce/ Zamek/ Kłafztór. Mącz* 56b; *Conclave, Komorá/ Mieyfca táyemne/ á zámczifte. Mącz* 56b.

Zestawienia: »miejsce naświętsze (a. święte), święte nad świętými, święte świętych« [w tym: *naświętsze abo święte nad świętými* (1)] = część przybytku (świątyni przenośnej), a później świątyni jerozolimskiej; do tej części, w której znajdowała się arka przymierza, wstęp miał tylko arcykapłan; *oraculum, sancta sanctorum, sanctitas sanctitatum PolAnt; sanctuarium Calep* [szyk 11 : 1] (11 : 1 : 1): *KrowObr* 213v; *BibRadz Num* 4/19, 3.*Reg* 6/16, 2.*Par* 3/8, 10, 16, *Ez* 45/3, *Hebr* 9/3; *BielKron* 77; *OrzQuin* N; *Calep* 943a; *Sancta fanctoru^m*, było miejsce naświętfze, ábo Święte nád świętými *WujNT* 768 marg.

»miejsce święte« = część przybytku (świątyni prześnej), a później świątyni jerozolimskiej; do tej części, w której znajdował się stół chlebów pokładnych, świecznik i ołtarz kadzenia, wstęp mieli tylko kapłani; *sancta, sanctitas PolAnt* (6): *Abowiem* był pirwży przybytek ísprawion w kthorym były lámpy/ y íthoł/ y pokładne chleby/ ktory zową Mieyfce Święte. *BibRadz Hebr* 9/2, *Lev* 4/6, *Num* 4/15, 16, 31/6, *Ps* 133/2.

Szeregi: »miejsce, (i, a(l)bo) dom« = *domus, locus PolAnt* [szyk 3 : 2] (5): *sbyl mye myeczem thamsze na myeyszcy y wdomy Szadowym ZapWar* 1532 nr 2414; *BibRadz Am* 7/13; *Mącz* 38a; *BudBib* 3.*Reg* 8/29; *WujNT* 425. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.].

»miejsce a(l)bo gmach« [szyk 1:1] (2): *Apodyterium. Latine spoliatorium, Mieyfce/ álbo/ gmách* w którym fie w kładni rosbieráją. *Zuwádlnia. Mącz* 12c; *RejPos* 163v.

»miejsce, (a, albo, i) plac« [szyk 6 : 4] (10): *Spheristerium, Mieysce á plác* gdzie piłę grawáją. *Mącz* 408a, 61b, 78c, 89d, 135a, 210c (10).

»miejsce, (a, abo też, i) przybytek« = *locus, tabernaculum Vulg* [szyk 4 : 1] (5): *Leop Ps* 131/5; *RejPos* 349v; *BudBib Iudith* 9/8; kiedy miejsce y przybytek P. Bogu íwemu/ do oddánia chwały máieftatowi iego chętlíwie gotowáli. *LatHar* +4; *WujNT Hebr* 8/2.

W przeni (1) :

Szereg: »miejsce i przybytek« (1): Synowie pokoju nigdzie indziej/ iedno w Powręcznym Rzymkim Kościele być niemoga. Bo ten iest mieścem y przybytkiem/ w ktorym Pan przebywa *WujJud* 219.

c. *Na ciele lub w ciele ludzkim albo zwierzęcym; też część ciała; pars Vulg (416)*: Uterus proprie est in mulieribus, scilicet locus conceptionis. Die bermutter Myełce kędyłye dzyećyę rodzy. *Murm* 61; Też proch tego korzenia s ładłem wieprzowym zmiełzany/ zatwardziak miełcza guzowate miękczy *FalZioł* I 67c; Także tym to zielem okładay miełcza napuchłe. *FalZioł* V 41; vczyń małć. A tą małcią maż miełtce *FalZioł* V 116v; Naprzeciw zapaleniu oblicza/ y infzich miełtch Wezmi polney drijakwie *FalZioł* V 116v, *2d, *3a, [*5]a [2 r.], I 4b, 5a (190); Ale podbrodek iest to mięśo albo miełtce na ktorim broda rołcie *GlabGad* O4v, G4v, P4; *GroicPorz* k3v; Potym Pan Bog puścił twárdy fen ná Adámá/ á gdy záfnął/ wziął iedno żebro z niego/ y nápełnił ciálem mieyłce ono. *BibRadz Gen* 2/21; *BielKron* 56, 165; *Mącz* 331a, 354b, 371a; Ná miełtce bolące/ pierwey ziołá chłodne przylož *SienLek* 88, 22, 24v, 36v, 46v [2 r.], 47 (63); *RejPos* 221; niechay przepurgowány dobrze/ wątrobę/ żoładek/ y mieyłcá przednieyłze po wierzchu opátrzy *Oczko* [40]v, 12v, 13, 16 [2 r.] 17, 18 (12); *SkarŻyw* 333, 451; *WerKaz* 282; *Calep* 455a; *SkarKazSej* 677a.

miejsce czego [= gdzie coś jest] (12): *OpecŻyw* [170]v; *FalZioł* I 2d, 61c, V 109; *GlabGad* I2; Mięśo też końkie y infzich bydláth iedzą napoły łurowe, á zwłázcza konie by też na wrzedliwłze chocia zdechłe, wyrzazawłzy tilko miełtce oney boláčki, za nalepłzą zwierzynę maią. *MiechGlab* 22; *Leop Lev* 14/17; *BielKron* 295; *StryjWjaz* D4; *MWilkHist* L2; Dla tego też/ miełcá łmyłłow ludzkich máżá oleiem. *LatHar* 649; *WujNT Ioann* 20/25.

miejsce czego [= właściwe, naturalne] (16): *FalZioł* I 65a, V 26v; Bowiem taci maią wielką łłodzonę która iest miełtce á zachowanie Melankoliej. *GlabGad* O4; Naprzod znákiem krzyżá s. czoło twoie znáčá: które iest włtydu włzyłtkiego miełce *BiałKat* 266; *ModrzBaz* 68v. Cf »[gdzie] jest miejsce«, »na miejsce układać«.

miejsce czego [= będące częścią czego] (2): Mężowie też ktorzy byli nie pomárli/ karał ie Pan ná łkrytych miełcach zádku ich *Leop* 1.Reg 5/12, 1.Reg 5/6.

miełce czemu gdzie (1): y zábiłá Sifare/ łukáiąc miełcá ránie w głowie iego *Leop Iudic* 5/26.

miejsce gdzie (42): nie bylo nanim miełtza zádnego tzałego *OpecŻyw* [127]; Mocz thego ziela iest czyłcić miełcza około miecherza *FalZioł* I 79a, ++3b, III 41b, V 26v, 29v, 31v; *GlabGad* K3v, P4; Ala, vel axilla, vel asella. Podpachy/ miełcá pod rámony. *Mącz* 6c; Interscalpium, spacium inter scapulas, [...] Mieyłce miedzy łopátkámi. *Mącz* 173a, 331a; Wthey ołobie/ opócz więdnienia bywáią y krołty po włzyłtkim ciéle/ á niektore też miełcá w człowiece puchną. *SienLek* 91v. Cf *miesce czemu gdzie*, »miejsce mieć«, »miejsce na ciele«.

W charakterystycznych połączeniach [w połączeniach z przyimkiem zawsze z dodatkowym określeniem]: *miejsce (miejsca) białe, bolące (bolesne)* (34), *boláčki, chore* (7), *cierpnące, czarne* (4), *członkow, flegmy (zastanowienia flegmy)* (3), *głębokie* (2), *gorące, guzowate, krostawc, krwi(e)* (2), *(po)mazane (namaz(ow)ane, pomazania, zmazane)* (8), *mdlejsze, melankolijej* (2), *mięsiste* (2), *mokre, naciągnione, naciekle, nacierane, nieczujne* (2), *oblazłe, obłysiałe, odarte, odcisnione, oddawione* (3), *odgniecione* (2), *oka, oprzałe, opuchłe (napuchłe, (w)spuchłe, ktore spuchnie)* (16), *pachnące, pamięci,*

paraliżowe, parszywe (parchowate) (2), posiekane, potarte, pryszczyste, przedniejsze, przerwane, rany (ranie) (2), rozpukłe (przepukłc) (2), sadzelowe, sine (nasiniące, (z)siniące) (10), skurczone (2), słodzenie (2), smysłów, spalone (7), sparzone (oparzone) (3), starte, s(t)łuczzone (8), suchotne, świerzbiące, twarde (stwardziałe, zatwardziałe) (6), ukąszone (ukąszenia) (23), woniąjące, wrzedliwe, wszywe, wyprochniałe (2), wywircione (2), wzdęte, zakłote (2), zamulone, zapalone (5), zapsowane, zarażone (8), zimne, złamane (2), złe (2), zmartwiałe, zranione, żyłowate (2); *miejsce w człowiecze, na (w) głowie (2), w kościach, między łopatkami, około macice (3)}* około miechierza (2), w mózgu, na paznochtach, w pęcherzu, w płucach (2), pod ramiony, w sercu (5), w ślezione, w tyle głowy, w (przy) wątrobie (2), w zającu, w żołądku, w żołąci; *mazanie miejsc(a), napuchnienie (opuchnienie) (3), obrażenie, odkrywanie, odmiękczenie (zmiękczenie) (2), skurczenie, sprawność, zagrzenie, zapalenie, zgniecienie, zranienie; dotknąć miejsca, imać się (2), szukać; bole około miejsc(a), mazać (2); z miejsc(a) poruszenie, spaść, spądzać, wychodzić, wyciągać (2), wywodzić (przywodzić) (2), wystąpienie; chłodzić miejsce (miejsca), czyścić (2), goić (2), gryźć, leczyć, miękczyć (2), (na)maczać (pomaczać) (10), (na)maz(ow)ać ((ws)pomaz(ow)ać) (71), naparzać (uparzać) (7), napęlnić (3), oglądać, ogolić (2), okadzić, okładać (obłożyć) (8), omyć (umywać) (4), opatrzeć, opuścić, osuszać, posiekać (nasiekać) (3), posilać (3), przebość, przekłóć, przyciągnąć, rozpędzać, rozrywać, spryszczyć, trzeć (nacierać, (p)ocierać, (p)otrzeć) (7), wybrać, wypryskawać, wyrzaz(ow)ać (2), zapalić, zgładzać, zranić; lekarstwo na miejsce (miejsca) (2), maczać, (na)maz(ow)ać (pomazować) (4), nabiec, naciągnąć, nadejść, plastr, płynienie (płynący) (2), pociskać, pokarm tkać, postawić, posypyany, przeniesć się, przychodzić, przyłożyć (okładać, przykładać, przyłożony) (79), przytknąć, przywiązać, przywinąć (przywijać) (2), przywodzić (2), rozciągnąć, ściągać, układać (3), wciskać, włożyć (włożony) (6), wpuszczony, wrocony, wstrzykać; wchodzić w miejsce, włożyć (4), wprawić, wpuścić (3); na miejscu (miejskach) emplastr nosić, karać, wrzody (2), zarazić; choroby w miejscach; miejsce (s)puchnie (2), wyczyściło się, zapłonnie, zmieniło się.*

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: na miejsce (136), w miejsce (9); na miejscu (11), w miejscu (2).

Zwroty: »miejsce [w tym: swe (11)] mieć [gdzie]; [gdzie] jest miejsce [czego]« = znajdować się stale, z natury; poni Modrz [szyk zmienny] (13; 9): Abowiem tam w thyle głowy ielth miełtce flegmy. FalZioł V 7, V [53]v [2 r.], 54, 54v; GłabGad C5v, D5v, E [2 r.], E2 [2 r.], F; Bo w cýele ine myeyłce ma głowá/ ine plecy/ żywot/ ręce/ nogi/ pálce KromRozm III F6v; Wtora wilgość/ Iálna żołąć/ którą zową Kolerá: [...] ma łwe mieyłtce/ przy Wątrobie SienLek 28v, 28v [3 r.], 29v, 30, 54v; BiałKat 246; ModrzBaz 58.

»[gdzie] nie mieć miejsca« = *nie powinno gdzieś się znajdować (1)*: Dobrze tám nodze gdzie ią połtáwiono/ bo ná głowie nie ma mieyłcá. SkarKazSej 677a.

»miejscy się przemieniać« (1): Lien cum iecinore locum aliquando commutat, Słodzoná s wątrobą niekiedy fie mieyłcy przemieniáją Mącz 239c.

»na miejsce układać, postawić, włożyć [w tym: czego = właściwe, naturalne (2), swe (2)]; na swoim miestcu być pokładan« [szyk zmienny] (3 : 1 : 1; 1): Na dułzność ielth to lekarstwo barzo dobre/ j macię toż na miełtce wkłada. FalZioł I 143b, ++4c, III 31b, V 35; SienLek 147v; HistRzym 95v.

Wyrażenia: »miejsce całe [= nie uszkodzone]« [szyk 3 : 2] (5): *OpecŻyw* 126v, [127]; *BielKron* 257; Odwiążawfzy od łupá we krwi porzucili W onéy iego naświętfzény/ iuż ták zránioného/ Aż na cíele nieználazł y mieyfćá cáłego. *SiebRozmyśl* H2v, D.

»miejsce na ciełe, ciała, w ciełe« (4 : 2: 2): *OpecŻyw* 126v; [*terpentyna*] z głębokich miefćcz ciała ciągnie ku łobie wilkholci *FalZioł* III 28c, I 1c; *KromRozm* III F6v; *BielKron* 257; *SkarŻyw* 35; *SiebRozmyśl* D, H2v.

»miestce (jest) gołe« [szyk 6 : 3] (9): *FalZioł* I 2a, 27d, 118c, 146c; Miefćá gołe álbo blizny/ áby łierścią poroły. *SienLek* 180, 47v [3 r.], 180.

peryfr. »nadolne, niewiełcie, niskie miejsce« = *narząd płciowy kobiety* [szyk 8 : 1] (7 : 1 : 1): Y też oczyma łlonych rib/ albo kopyty końłkami: nadolne miefćcze raz y dwa okadzić/ mocznie poruła białem głowam łwoię rzecz. *FalZioł* V 27, V 19b, d, 24, 24v, 25, 25v, 26; przeto tákich wód kąpania leczą [...] choroby/ wólzakoż bárzo częłto w piérłiach/ w wąłrobie/ w żoładku/ [...] w niewiełcích mieyfćách *Oczko* 25v.

»miestce osobliwe« (1): O rozmaitych niedołtátkoch/ ktore łye przydawáią y thędy y owędy po cíele/ niełzukáiąc łobie miefćc ołbliwych *SienLek* 124.

»pierwsze [= dawne] miestce« (1): Płaftri ktore przywodzą członek wzrułżony na pierwłze miefćcze. *FalZioł* V 106.

»miejsce prożne (a. wyprożnione)« = *locus vacuus Modrz* (3): Także gdy on wiatr żyły y też miefćcza prożne w żoładku napełni tedy przełtawa chęć iedzenia *GlabGad* K3v, K7; *ModrzBaz* 52.

»przyrodzone, prawe [= włáściwe] miejsce« (szyk 2 : 1) (3): *FalZioł* V 26v; á iefli łye dobrze náparzyłá/ tedy iey zás máćicá/ ná prawym miefćcu łiádlá po onym náciągániu *SienLek* 116; *StryjKron* 345.

»miejsce przyrodzone« = *prawdopodobnie narząd płciowy* (1): łkąd [...] do łtáwów/ do kołłci/ do nérek/ do mieyfć przyrodzonych fluxy/ á kto ie wyłiczy? *Oczko* [40].

»łłuszne miestce« (1): tho párzenie máćicę náciága/ ná łłuzne miefćce. *SienLek* 116v.

»sw(oj)e [= włáściwe] miejsce« = *suus loeus Modrz* [szyk 16 : 7] (23): *FalZioł* I 14a, 85b, III 3a, 13d, 29b, V 34; iż káždy członek ná łwym myeyłcu/ łwym łpofobem łtoyąc albo leżąc/ łwego włáfnego powinowátłtwá łtrzeże *KromRozm* III F7; *ModrzBaz* 68v; *SkarŻyw* 567. Cf »miejsce mieć«, »na miejsce ukládać«.

»miejsce tajemne, skryte [= wstydliwe]« = *secretior pars Vulg* [szyk 15 : 7] (17 : 5): A gdy pani tego łobie włóži wtaiemne miefćcze wywodzi vmarły płod z żywota. *FalZioł* I 23a, ++5d, I 1d, 9c, 20d, 101a (17); *Leop* 1.Reg 5/6, 12; y przybili mu ręce y nogi/ y mieyfćá táiemne przełodli *SkarŻyw* 188, 480 [2 r.].

»włás(t)ne [= włáściwe] (jest) miejsce« (3): Trzecia iefł flegma, z materiey mokrey á zimney, ta ma łwe włáłtne miefćcze w płuczach. *GlabGad* E2; *SienLek* 29v; *StryjKron* 345.

»miejsce wolno« (1): łrogim trądem záráżony iefł: ilż ná połózenie palcá/ mieyfćá w cíele iego wolnego nie było. *SkarŻyw* 35.

»miejsce zwyczajne« (1): Boć będę nádlugowál/ tey Pannie Lizydzie/ Iże mi brzuch ná mieyfće/ zwyczáyne nádeydzie. *PaxLiz* E3v.

Szereg: »punkt a(l)bo miestce« (2): Białe puncki [!] abo miestcza na paznochtach mgłóć fercza znamionią *GlabGad* P4, D5.

W przen (2) :

Zwroty: »w lube miejsce docisnąć« (1): iż gध्ये kogo prawdą święta iako zły podkład w lube mieyfce doćisnie/ iuż lie káždy o to pilnie ftára/ iákoby [...] *RejPos* [323].

»trefić w boiące miejsce« (1): Nád to moy Dworzánin/ niechay [...] ołtroźnie mowi/ áby [...] chcąc k ímáku czo powiedzieć/ áby nie trefił w bolące mieyfce. *GórnDworz* K6v.

α. *Punkt trwania w bezruchu* (4) :

Zwrot: »z miejsca (a. z mieśc) (z)ruszyć (a. zruszać) się, zstąpić« [*w tym: swego* (2)] = *removere se e loco PolAnt* [szyk zmienny] (3 : 1): *BudBib Job* 37/1; Bo ímyłły zniknęły/ z mieśc sftąpiły kości *GrabowSet* R3; *LatHar* 292; wżyftkie ftáwy z mieyfcá fię íwégo zruftzyły *SiebRozmysł* I4v.

d. *Na powierzchni ubrania lub ściany* (11) : á ínadz y wyobrazenie ołob ich ná zacnych miestcach záwiéffone/ zá niekáfką twą pánie będzie wftykiem ludziem zmierzone. *RejPs* 107; *GroicPorz* n3v [2 r.], p2v; *Leop Lev* 13/54, 57; *HistRzym* 111; *KochWr* 40.

miesce czego [= *gdzie coś jest*] (1): A íesliby po zepráníu było ono miejsce trędu [= *plamy na tkaninie*] przyćiemnieyffym/ oderznie y oddzieli ie od cáte^{go}. *Leop Lev* 13/56.

miejsce gdzie (2): vczyńił mu poczeńność całowawfzy ono mieyfce ná szácie/ gdzie było wyfzyto *Tetrágrammáton*. *BielKron* 124v, 37.

W charakterystycznych połączeniach: *miejsce na szacie, na ścienie; malować na [jakim] miejscu, nosić, przybity, przylepienie* (2), *zawieszony*.

W charakterystycznym połączeniu przyimkowym: *na miejscu* (7).

3. *Część, fragment tekstu; locus Miech, Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, JanStat* (1642) : *FalZioł* I 107c, 146d, V 57; *MiechGlab* 36; *SeklWyzn* 3, Gv; *SeklKat* E, L3v; *MurzNT* 8v, 103v; *KromRozm II* m2; *KromRozm III* A6, Hv [2 r.], Iv, I4v; *LubPs* M2v, aa4; *GroicPorz* dv, nn, nn źp; I tzeuś nie vkazał mieyfcá gdzie otym nápifał ktory Ewánieliłftá *KrowObr* 19v, 20, 76v, 180 [4 r.], 231; *RejWiz* Cc4, Cc4v źp; *Leop* *A3v, 3.*Esdr* 6/23, *Luc* 4/17; íspráwilichmy ku końcowi Reiełtr/ ku prędfzemu mieyfc potrzebnych znaleźieniu *BibRadz* *6, *4v, I 66a *marg*, 203c *marg*, 238d *marg*, 458c *marg* (10); *BielKron* 466v; *GrzegRóżn* Bv [2 r.], B4v [4 r.], C2v, C3v, C4 [2 r.], I3v; *Mącz* 233b, 490b; Thy wżytki mieyfcá ktore tu wfpominamy/ [...] mowią o Synie vniżonym *SarnUzn* F6v, B6v, C5v, D3v, D7v, E (22); *SienLek* Vuu2v, Yyy; *RejAp* 24, 75v, Dd2 źp; *GórnDworz* B6v, G6, Q6v; *GrzepGeom* B4; *RejPos* 82, 271, 322; *BiałKat* 321; *GrzegŚm* 4, 17 [2 r.], 18, 19, 24 (12); *KuczKat* 50, 170, 180, 210, 300 (11); *RejZwierc* 174v [2 r.], Aaa3; Ale wy y fłowá Auguftyńá ś. nie ípełná przywodźicie/ y mieścá íkąd wźięte íą okázác nie śmiećie. *WujJud* 113v, 3v, 57, 37, 97v, 98 (18); *RejPosWstaw* [41⁴]v, 44, [143²] *marg*; *BudBib* b2, b2v, I 8d *marg*, 154d *marg*, 467c *marg*; Troiákie iednego mieyfcá czytanie o czym pátrż niżej. *BudNT przedm* b2v *marg*; Lecź [...] prawdziwíze íą księgi Láćinłkie/ oprocź kilká mieyfc *BudNT* Kk3, *przedm* b2v, b4v, b5v, b6 [2 r.], b6v (31); *CzechRozm* 7, 12, 15, 17v, 20 (58); *ModrzBaz* 5v, 18, 52v, 73; *SkarJedn* 89, 211; *SkarŻyw* 257, 385, 393, 497; *StryjKron* 66 *marg*, 380; W czym íesli fię X. K. z tych fłow obaczyć nie może/ niechże íobie Ambrożego ná to mieyfce przeczyta *CzechEp* 290, 89, 151, 157 [2 r.], 160, 174 (16); *NiemObr* 21, 37 [3 r.], 40 [3 r.],

46 [3 r.], 47 [2 r.] (16); *ReszPrz* 41; *LatHar* 125, 201; Pilze Augultyn S. iż łtárzy Arianowie/ áby nie musieli przyznáć iż Chrifus nie iest łtworzeniem ále Bogiem: tedy to: mieyfce ták fáłżowáli/ łłowá rozrywáiác *WujNT* 305, *przedm* 5 [2 r.], 14, 17, 21, s. 11 (155); *WysKaz* 16, 17, 25, 26, 28 (14); *JanNKar* E; *SarnStat* 625, 667, 1286, 1291, 1292; *PowodPr* 47; *SkarKaz* 204b, 350a, 420a, 549a.

miejsce czego [= *gdzie coś jest*] (3): Ale o Krolách było infze mieyfce mowienia *ModrzBaz* 129; Czuię po tętynie/ iż X. K. nátráca nieco łłowá Bożego/ w tey powieści swoioy/ ále nie vkázuie mieyfca żadnego/ tych łłow swoich/ z ktoregoby wzięte były. *CzechEp* 349; *SarnStat* 106.

miejsce czego [= *będące częścią czego*] (68): *KromRozm III* F3; *PSalm* ten z ołobnyeh mieyfci piłmá łwiętego iest zebrány. *LubPs* Z2; *GroicPorz* nn, nn2y, nn4, oo3v; *KrowObr* 180; *BibRadz Act* 8/32; *GrzegRóżn* B3, B4v, C2, C3v; *SarnUzn* C5, C6v, G3, G4; *RejAp* 4, 109, 197v; *RejPos* 207v; *KuczbKat* 305; *WujJud* 233, 241v; *WujJudConf* 34; *RejPosRozpr* b4; *RejPosWstaw* 44 [3 r.]; *BialKaz* E3; *CzechRozm* 2v, 42, 57, 78v, 134 (12); *SkarŻyw* 538; *CzechEp* 155, 216; iáko X.K. mieyfce Píálmu wtorego/ nie włáśnie áni porzádnie/ do rzeczy łwey przyłtołował. *NiemObr* 21; Z tych łłow páná Chrifusłowych/ náuczyc łię te^o mamy/ iż włzytkie ony mieyfca Stáre^o tełtámeⁿtu/ ktore o iednym Bogu łwiadczą: Oycu Pána Chrifusłowemu [...] przywłáfczczáć mamy. *NiemObr* 110, 32, 33, 46, 99, 110, 124, 162; *ReszHoz* 123; *LatHar* 67, 287; *WujNT przedm* 2, 7, s. 56, 171, *Act* 8/32 (8); *WysKaz* 15, 25, 28, 34.

miejsce czego [= *dotyczące czego*] (2): Práwá Bolkie iáłne o tym łá ktorych mieyfca ná brzegu przypifuię, *PowodPr* 36, 83.

miejsce z kogo, z czego (32): *LubPs* ee5v *marg*; *KwiatKsiąż* E; *SarnUzn* D6, E2v; *RejPosWiecz*² 95v; *GrzegŚm* 16; *RejPosRozpr* cv; *RejPosWstaw* 44; *BudNT przedm* b3, Gg3; *CzechRozm* 86v, 41v *marg*, 43, 115v, 125 (9); *SkarJedn* 64; Gdziebym też záraz Páwłá ł. opílánie Antychrifá 2.Teff.2. miał był wolá rozebráć/ y inłzych wiele mieyfci z Obiáwienia Ianowe^o przvpomionáć *CzechEp* 422; Iełfcze iednoż tylko mieyfce przywiode z Ignácyufzá/ z tego łiftu do Filipeńłkich: gdzie [...] ták piłze *NiemObr* 123, 30, 45, 87, 93, 95, 115; *WujNT przedm* 25, s. 374; *WysKaz* 16; *PowodPr* 35.

miejsce przeciw komu, przeciw czemu (9): A łłyszylz iż nie mowi zyednam áłbo vprofzę/ ále vdzyáłam dla niego, (*marg*) Pięłkne mieyfce przeiív błędom dziłiefyłżego wieku. (–) *RejPos* 294v; *Czyniác łię rownym Bogu* [*Ioann* 5/19].) Oto iáłne mieyfce przeciw Arianom/ iż Pan Chrifus iest Bogu Oycu rowny/ y łpołiftny *WujNT* 323, 386, 553, 600, 717, 804, 828, 882.

miejsce o kim, o czym (19): *GroicPorz* v3, v4, nn, nn2v, nn4, oo3v; Iełth tełż w Ewánieliey Swiętey iáłne mieyfce o źenie włáłney Piotrá Swiętego. *KrowObr* 223v; *SarnUzn* B2; *GrzegŚm* 4; *CzechRozm* 14v, 20, 30, 138, 201; iest zámknienie tego mieścá o cnotách/ y o przyczynách dla ktorych Krole połtánowiono. *ModrzBaz* 15v, 129; *LatHar* 285; *WujNT* 754; *SarnStat* 538.

miejsce czyje [= *napisane przez kogo*] [*w tym; G sb i pron* (13), *ai poss* (13)] (26): *KromRozm III* M8v; *SarnUzn* F3 [2 r.], F7v, G; *KuczbKat* 370; Długoby było/ kiedybych infze mieścá ł. Augultyná/ Epiphániufzá [...] y infzych przywodzić chciáł. *WujJud* 240; *BudNT przedm* b8; á iákoż to iedno mieyfce Ezáiáłzowe łmieiá niektóry głupfzy Zydowie od infzych odrywáć *CzechRozm* 142v, 110v; *StryjKron* 627; *NiemObr* 77, 110; *KochWz* 135; *LatHar* 111, 246, 285; *WujNT przedm* 6, s. 4, 9, 470, 560, 584; *WysKaz* 24, 35, 38.

miejsce czyje [= dotyczące kogo] (1): A około Pręscriptciiéy Grodzkiéy pámiętnym [!] iuz fie powiedziało wyszýy około mieyfcá Stároftów *SarnStat* 937.

miejsce gdzie (92): *SeklKat* R2v; *MurzHist* Sv; *KromRozm II* o4, rv; Pięć mieyfc ósobnych tu w thym Pfalmye obácii mamy. *LubPs* T marg, Q4 marg, Z; *KrowObr* 14, 223v; Przyftołowálichmy fie ku onym mieyfcám kthore íá v Ieremiafzá y v Zácharyáfzá/ kędy prorocy názywáią Kryftulá látoroftá niebiefká *BibRadz.* II 32b marg, *5v, I 1 marg, 313d marg; *BielKron* 196, 266; Y tyfiác. infzych tym podobnych mieyfc/ ná káždey karcie w Bibliiey íeft. *GrzegRóżn* C3v; *OrzQuin* L4; *LeovPrzep* G2v; pátrząc ia ná to mieyfcá w Autorzech/ s kthorych co wziął Káltiglio/ tákiem pifał *GórnDworz* B4v; *RejPos* 15v, 89v; *RejPosWiecz²* 94v; *BialKat* 296; *GrzegŚm* 4, 15, 52, 66; *RejZwierc* 174v [2 r.]; *RejPosRozpr* b4, cv; *BudBib* b2v, c4; *BialKaz* E3v; *BudNT przedm* b3, b4 marg, b4v [2 r.], b5v, b6v [3 r.] (21); *CzechRozm* 4., 45, 196v, 201; *PapPan* A3; *ModrzBaz* 142v; *SkarJedn* 71, 279; *SkarŻyw* A5v; *StryjKron* 380; *CzechEp* 155, 180; *NiemObr* 27, 30, 35, 45, 47, 96, 115; *LatHar* +++2, 192 marg, 285, 682; *RybGęśli* A4; *WujNT przedm* 5, 15, s. 13, 211 marg, 404 (8); 34, 35; *SarnStat* 751, 781 marg, *SkarKazSej* 686b.

W połączeniu z przytoczeniem (36): *BibRadz Act* 8/32; Tákże y ono mieyfce/ Oćiec we mnie á ia w nim/ przeciwko Oycem wlýzytkim zárzuca/ áni chce áby o Íftności było rozumiane. *GrzegRóżn* I2v, B3v, C2, I2v [4 r.], I3 [2 r.]; *SarnUzn* D2v, E2v; *GrzegŚm* 15 marg, 19; *KuczbKat* 410; Y ná ono mieśce *Pf.* 93. Chwalcie podnożek nog íego: ták mowi *WujJud* 176v, 203v, 233, 241v; *RejPosRozpr* cv; *BudNT przedm* b5v; *CzechRozm* 143v marg; *SkarJedn* 279; *StryjKron* 380; *NiemObr* 110, 122; *LatHar* +8, 111; *WujNT* 171, *Act* 8/32, s. 483; *WysKaz* 16, 28, 35; *SarnStat* 625; *SkarKaz* 549b.

W połączeniu z dokładną lokalizacją (94): *GlabGad* N5v; *SeklKat* K4v; *LubPs* Z; *BibRadz* I 313d marg; *GrzegRóżn* Bv marg; *SarnUzn* B2, [G2]; *BialKat* 8v, 103v; *GrzegŚm* 15; *WujJud* 176v, 203v; *RejPosRozpr* cv; *RejPosWstaw* [21²]v; *BudNT przedm* b3, b5v, c marg, cv, c2 (11); á zafzci fie nie dofyć doftáteczne zda ono mieyfce. *Iere.* 31. 31. 32. 33. 34. y z wykładem íego *CzechRozm* 92v, 4, 9v, 36v, 47, 50 (33); *SkarŻyw* 91, 120, 320 [2 r.], 393, 457, 602; *StryjKron* 380; A iż fie mieyfcá tego *Hebr.* 1. zmiánká ítałá/ z ktorego mię też X.K. ítrofuie y dżiwnie nośi/ tedy mu też tu krotko ná to odpowiem *CzechEp* 266, 41, 116, 131, 133, 160, 296, 344; iáko óobliwie [...] mieyfce do Kolofeńskich roz. 2. o tym vczy y przeftzrega. *NiemObr* 79, 27, 30, 35, 45, 47 (10); *LatHar* 263, 285; *WujNT* 4, 271, 552, 763, 827; *WysKaz* 34, 35; *SarnStat* 496.

W połączeniach szeregowych (2): Pocznę od Lutherá/ w ktorego kfiegách/ íedney ínadż kárty nie przeczytałz/ żebyś pífmá pífmu/ mieyfcá mieyfcu/ wykładu wykładowi/ różnego y przeciwnego nie nálażł. *ReszPrz* 55.

W charakterystycznych połączeniach [w połączeniach z przyimkiem zawsze z dodatkowym określeniem]: *miejsce (miejsca) apostołskie* (2), *ciężkie, dowodne, (z) ewangelijej (w ewangelijej)* (8), *jasne* (8), *jawne* (2), *(z) ksiąg (w księgach)* (12), *(z) listu (w liście)* (10), *mowiące (mowienia)* (2), *naznaczone (oznaczone)* (14), *nieszkodliwe, (z) Nowego (Starego) Testamentu* (4), *osobliwe* (9), *osobne* (5), *pewne* (4), *piękne, pi(e)rwsze* (3), *(z) Pisma (Świętego) (w Piśmie)* (71), *potrzebne* (4), *prorockie ((z) proroka)* (4), *przeciwne* (4), *przednie, przytoczone, przywiedzione* (4), *(z) psalmu (w psalmie)* (10), *rozmaite, [jak] rozumiane* (7), *sfalszowane (pofalszowane)* (2), *słów (w słowie*

bożym, pańskim) (3), trafne, wyjęte [skąd] (2), wykładane (wyłożone) (4), znaczne (3), żrzelne; argument miejsca, (prze)czytanie (3), obrona, pojęcie, porządek, przywiedzenie (3), (wy)rozumienie (15), solucja, uważenie, wiadomość, wykład(acz) (wykładanie, wyłożenie) (15), wyprawienie, wywód, zamknięcie, znak (naznaczenie) (6); miejsca dołożyć się, dotyczyć się, naciągać (3), tknąć się (2), używać (używanie) (8); do miejsca cytować, przyłożyć, przywodzić, ściągać się, udać się, zabezpieczyć; z [= na podstawie] miejsca (o)baczyć (9), dowodzić (dowieść (się), dowód) (16), doznać (poznać) (8), kwestyją ruszać, (p)okaz(ow)ać (się) (16), podierać, (z)rozumieć (5), świadectwo, twierdzić, (na)uczyć się (nauczać, nauka) (5), upatrzeć, urość, uwłoczyć, widzieć (2), wyczerpnąć, zamknięcie czynić; miejsce (miejsca) brać (na pomoc) (3), ciągnąć (2), (prze)czytać (12), (s)fałszować (12), mieć ([za co, za jakie, na co]) (18), mieć na pieczy (w pamięci) (2), pogotowiu, (z)naleźć (najdować) (8), naprawować (naprawić) (3), nicować (2), obaczać (obaczyć) (2), objasni(a)ć (5), (p)okaz(ow)ać (ukaz(ow)ać) (15), opuszczać (4), ozdobić, w pamięć wbić (wziąć) (2), (przy)pis(ow)ać (spisać) (7), w podejrzenie (w wątpliwość) przywieść (przywodzić) (4), powiedzieć (powiedać) (2), powiszować, przekładać (przełożyć) (4), przypominać (wspominać, przypominać, przypomnieć) (8), przytaczać (wtoczyć) (3), przywodzić (przywieść) (27), rewidować, rozebrać, rozszerzyć, (z)rozumieć (wyrozumieć) (22), (przy)stosować (4), ku świadectwu brać, tłumaczyć, uważać (rozważyć) (4), wykladać (wyłożyć, złożyć) (75), wyszpocić, wywracać (wywrocić) (4), zgadzać, (na)znaczyć (6); na miejsce (miejsca) mówić (3), (na)pisać (przypisek) (43), (od)powiedać (odpowiedzieć) (6), wykladać (wykład dawać) (2), wywodzić, wyznawać; rozumieć się przez miejsce; miejscem dowieść, pokazać, wymawiać; zgadzać się z miejscem (2); na miejsca czytać (12), mówić (wymawiać, namowę mieć) (121), (o)mylić (omyłać) się (5), (na)pisać (opis(ow)ać, przypisować, wypisać, (na)pisany, opisany, piszący) (96), (o)powiedać ((o)powiedzieć, odpowiedzieć, rozpowiedzieć, (o)powiedziany) (82), powtórzyć się (powtarzać, powtarzanie) (4), prawić (6), przypominać ((w)spominać, przepomnieć, przypomnieć, wspomnieć, przypominać, wspomniany) (24), rozumieć (się) (rozumian) (21), (wy)rzec (4), stać (13), świadczyć (wyświadczać, świadectwo przywodzić a. dawać) (19), (na)uczyć (się) (nauczać) (24), upominać (napominać) (11), wykladać (wyłożyć, wykład obracać) (13), wynaszać, wyrazić (wyrażać, wyrażony) (5), wyznawać (6); o miejscu mówić, rozumieć (4), świadectwo, wątpić; miejsce mowi (2), objaśnia, podiera, pokazuje, pomaga (2), potępia, przestrzega, rymuje się, służy (8), stosuje się (2), strofuje, ściąga się, świadczy (6), uczy (3), wyklada się, zamyka (się) (2).

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: na miejsce (20), w miejsce (4); na miejscu (885), w miejscu (6).

Zwroty: »na insze miejsce odkładać« (1): Inſze [rzeczy] ná inſze mieyſce odkłádam. A teraz dáley w záczytey rzeczy poſtąpię. *CzechEp* 163.

»na jedno miejsce znieść« (1): thák iż wſzytki ltárego teftámentu kfięgi zdawná od koſcioła przyięte ná iednochmy mieyſce zniefli *BibRadz* *5v.

Wyrażenia: »podobne, rowne (jest) miejsce« [szyk 11 : 10] (19 : 2): *GrzegRóżn* A4v, Bv marg, C3v; *WujJudConf* 34; *RejPosRozpr* b4; *RejPosWstaw* [21²]v; *BudBib* I 361c marg; *BudNT przedm* b4v, c7, Kk5v; *CzechRozm* 30; Dáley zálie [...] íá Concordántiae ábo mieyfcá podobne ták z Nowego iáko y z Stárego Teftámentu popifáne *WujNT przedm* 25, s. 4, 5, 211 marg, 374, 533 (9); *WysKaz* 28.

»miejsce (jest) skażone (a. miejsca pokazane), psowane; miejsce (ze)psować; skażenie miejsca« (7 : 1; 6; 1): Mieyscá do Thef. fkażone/ w obu liściach. *BudNT przedm b4v marg, przedm b6v marg* [3 r.], *c5v marg, c7 marg, c7v marg*; *CzechRozm* 137, 167, 201v; *WujNT przedm* 5, 7, 14, 25, s. 305.

»sw(oj)e miejsce« [szyk 62 : 5] (67): A ták co v łtarego wykłádaczá nie porządnie pomieřzano y powiřzowano było/ tedychmy to ná łwe mieyscá porządnie wftáwili *BibRadz* *5v, *5v; To bácząc iř mocniejszy mocniejszy przepuřczenie czynić. O ktorých łwe mieřce będzie. *SienLek* 38; *GórnDworz* Yv; *LatHar* 682. Cf »na swym miejscu«, »w swym miejscu«.

»miejsce (jest) trudn(iejsz)e (a. przytrudniejszym)« [szyk 16: 4] (20): *MurzHist* Sv; *KromRozm II* r4v; *BibRadz* *5v [2 r.], I 1 marg; Nie iedno mieysce piřmá ma wykłádác więcey mieysc. Ani teř mieysce trudne ma obiádnáć [!] te kthore łá iálne. *SarnUzn* G4, G4; *WujJudConf* 34; *BudBib* c4; *BudNT* Ff8v; *CzechRozm* 137v; *CzechEp* 136, 151, 155; *NiemObr* 81, 96; *WujNT przedm* 2, 25, s. 211 marg, 804.

»miejsce wątpliwe« (1): Acz tedy w Bibliey nářzey Láćińřkiewy pořpolitey łá niektore omyłki ábo rárczey różne czytánia y mieyscá wątpliwe: wřzákże nie mářz w niey błędu ani fałřzu żadnego vmyřłnie wtraconeęo *WujNT przedm* 5.

Szereg: »miejsce i słowa« [szyk 2 : 1] (3): *RejAp* 201; *BudNT* Ff6; Tác ieft y ř. Doktorow náuká z tegoř mieyscá y řłow Páńřkich: (W domu Oycá me^{go} wiele ieft mieřzkánia:) *SkarKaz* 549b.

Wyrażenia przyimkowe: »do miejsca tego« = *tam* (1): Tám o tym/ gdy do mieyscá do tego zábieřą. Teraz o tych powiedzmy/ Co ludziom nie práwi *KlonWor* 71,

»od tego miejsca« = *stąd* (1): od theęo mieyscá poczyna řie Přalm dzyeřiaty. *LubPs* C2.

»z inych mieysc« = *skądinąd* (1): Czo Kářtiglio ábo *ex conuiuio de amore*, ábo *ex Phaedro*, ábo y z inych mieysc wyciágnáł/ opuřćilem *GórnDworz* B5.

»z tego miejsca« = *stąd* (2): Y wierzę że ten rozdział Kredá ieftł wzięty s tego mieyscá. *SarnUzn* F8v; *SarnStat* 1274.

»na to, ono miejsce« = *tam* [szyk 3 : 1] (3 : 1): kiedy ná to mieysce przyřzedł: nie ieft onym BOgiem náde wřzyřtko. X.K. ważył řię z řwego przyřdác *NiemObr* 122.

~ *Ze zdaniem podrzędnym* [gdzie] (3): a gdy przyřsedł na mieřce ono gdzie piřano: Duch řwięty na mnie/ dlá tego pomazáł mię/ ij kazatř vbogim bog ocietř polłáł mię. *Opecřzyw* 39v; *BielKron* 115, 207. ~

»na [ilu] mieysc(ach)« (169): A nye tylko ty wrzędy ktore tu Páweł ná obu mjeyscu řpomina/ Kryřtus przez ápořtoły kořcyołowi dáł *KromRozm III* H; *KrowObr* 3; *BibRadz* *5v; *SarnUzn* F5; *RejAp* 155v; *BudBib* I 316c marg; Ine omyłki tych zacnych tłumáczow mijam/ ktorým řię iednak nie dzywiuieř/ że řię ná kilku mieyscách řpotknęli/ gdyř przyřwoita ludziom omyłác řię *BudNT przedm* c2; *CzechRozm* 113v, 128v [2 r.], 150v, 155, 196v; Euzebius Cezáryřłki kořćielny řiřtoryk ná kielu mieřc powiáda *SkarJedn* 89; *StryjKron* 462; *CzechEp* 192, 216, 316; *LatHar* 56, 192 marg, 664; *WujNT przedm* 11; *WysKaz* 14. Cf »na wielu mieyscach«.

»na drugim, in(sz)ym (a. innym) miejscu (a. drugich itp. miejscach)« = *gdzie indziej; alias, alibi, alio loco (aliis locis), alio in loco* *Modrz* [szyk 456 : 4] (260 : 200): *Opecřzyw* 168v; *PatKaz I* 10; *PatKaz II* 46; *PatKaz III* 146; *GlabGad* N5v; *SeklKat* K4v, R2v; *KromRozm I* C4, Dv, F3v, G3, Hv

(8); *MurzHist* S3v; *KromRozm II* iv, 12 [2 r.], 12v, m4, o4 (11); *KromRozm III* Ev, G8v, H4, K, M8 (8); *GliczKsiąż* B7; *LubPs* H3v, P2v; *GroicPorz* h2, k4; *KrowObr* B4, C4v, 3 [2 r.], 3v, 14 [4 r.] (52); *BibRadz* *5v, I 6d marg, 28c marg; *OrzRozm* G4; *BielKron* 73v, 82, 132v, 134 [2 r.], 134v (9); *GrzegRóżn* D2v, I2, I2v, I3; *OrzQuin* L4, M3, N4; *SarnUzn* D3v, D6v, H3v; *SienLek* 10; *RejAp* 4, 24, 29, 40v, 43 (11); *RejPos* 6v, 13v [2 r.], 29, 41, 43v (45); *Thęż rzecz iefzczę y ná drugim mieyfcu* Páweł s. przypomina *RejPosWiecz*² 93v, 94 [3 r.], 94v; *BiałKat* b2v [2 r.], 3v, 8v, 91, 103v (17); o czym też małz y Ezai: XXXViiij. wierłz XViiij. y ná inłzych mieyfcách. *GrzegŚm* 10, 12, 15, 26 [2 r.], 32, 35, 45; *KuczKat* 55, 75, 220, 280, 320, 325; *RejZwierc* 11, 11v [2 r.], 74; Y ná inłzym mieyfcu/ tenże Augułtyn ś. ták piłze *WujJud* 116v, 22, 23, 28v, 39v, 40 (25); *WujJudConf* 125, 197v; *RejPosRozpr* b3, h3v, b4 [2 r.], b4v, c (9); *RejPosWstaw* [21²], 22, [41³]v, [110³]v, [143³], [143⁴]; *BiałKaz* Cv, D4v, E3v, F4, Gv; *BudNT* Ii8v; *CzechRozm* 4v, 6, 9v, 28 [2 r.], 32 (27); *ModrzBaz* 12v, 19v, 30v, 39, 72v [2 r.], 76, 109v; *SkarJedn* 5, 13, 33, 40, 67 (26); *SkarŻyw* 91 [2 r.], 120 [2 r.], 320 [2 r.], 457, 596, 602; *StryjKron* 95 marg, 380; *CzechEp* 30, 41, 116, 131, 133 (27); *NiemObr* 43, 45, 53, 162; *ReszPrz* 9, 35, 37, 47, 48 (9); Y iefzczę ná drugim miefcu Bázylus S. ták mowi *WerGość* 244, 215, 244, 258, 267; *WerKaz* 287, 293, 295, 298, 301; *PaprUp* E2v; *Phil* M3, N4; *LatHar* 67, 120, 193, 195, 302, 377; *KolakSzczęśl* A2; *WujNT przedm* 19, 22, 23, 31, s. 12 [2 r.] (33); *WysKaz* 4, 30, 33; *JanNKar* B4; *SarnStat* 475, 751, 753, 776, 1299; *PowodPr* 8; *SkarKaz* 41b, 79b, 80b, 243b, 275a (17); *KlonWor ded* **4.

~ W połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłownym miejsca [w tym: gdzie (5), tam (1)] (6): *KrowObr* A4v; iáko [Słowo] było y iefł y będye ná wiek wiekom/ to fie iuż ták ná inłzych mieyfcách komu tego potrzebá dowiedowác może. *RejAp* 162, 4; *RejPos* 4, 68, 122.

Ze zdaniem podrzędnym (1): A ciełz fie onym co Dawid powiedział [...]. Albo ná drugim mieyfcu gdzie powiedział *RejPos* 46v. ~

»na jednym miejscu« = w tym samym miejscu, nie w wielu miejscach (8): *GrzepGeom* L3; *KuczKat* 265; Tenże przepowiadanie Ewányeliey nie ná iednym mieyfcu zowie vługowánem. *RejPosRozpr* c3; *CzechRozm* 137; *SkarJedn* 72; *NiemObr* 75; *WujNT przedm* 11.

~ Szereg: »raz i na jednym miejscu« (1): że rzadkiego przekładáczá naydziełz ktoryby raz y ná iednym mieyfcu fłowá ktore przełóżywłz y to miał po[tr]áfíć/ áby zaś Potym onęłz rzecz tłumácząc y fłowá onęłz przekładáiąc ták ie przełóżyć miał/ iáko ie przełóżył był pierwey. *CzechRozm* 128v. ~

»na jednym, (nie)ktorym miejscu (a. jednych miejscach)« = gdzieś; in quodam loco *Vulg*; *alicubi* *PolAnt* (24 : 6): *KromRozm II* q4; *KromRozm III* G8v, K; *Diar* 48; *KrowObr* 20, 52, 187v; *Leop Hebr* 2/6; *BibRadz Hebr* 2/6; *BielKron* Mmmm2; *SarnUzn* D3v, F4; *SienLek* 10; Augułtyn ś. ták ná iednym miefcu piłze *WujJud* 188v; *CzechRozm* 7; *SkarJedn* 67, 90, 282; *CzechEp* 132, 185, 296; *NiemObr* 95; *ReszPrz* 55; *WerGość* 268; Wychwalić lye niemoże Cicero ná niektorym mieyfcu Wiérłzá Enniułowého *KochWr* 26; *LatHar* 263; *WujNT* 551, *Hebr* 2/6, 4/4; *SarnStat* 751.

»na ktorym miejscu« = gdzie (3): *KuczKat* 75; *Quoviscunque loco potes hunc finire libellum*, Możełz ti xiáłzki skońzić ná którím ci fie yedno mieyfcu podoha. *Mącz* 344d; *KrowObr* 179.

»na ni(e)ktorych, pewnych miejscach« = gdzieiegdzie [szyk 19 : 2] (20 : 1): *DiarDop* 101; I toćby iefłtze mułiála być nieprawdą/ co Páweł Swięthy ná niekthorych mieyfcách piłze. *KrowObr* 155,

110; *BibRadz* *5v; *BielKron* 82, Mmmm2; *BudNT przedm* b2, k. Ff6; *CzechRozm* **7; *SkarŻyw* 129, 206; *StryjKron* 245; *KochFragJan* 4; *LatHar kt*, 632 marg; *RybGęśli* A4; *WujNT przedm* 3, 4, 20 marg; *SarnStat* 299, 753.

»na rozlicznych, roznych, rozmaitych miejscach« = *w wielu miescaeh* (6:3:2): *PatKaz I* 12; *RejAp* 19v; *OBiŃtnic* rozlicznych łámego iedynego BoŃtwá/ ieft ná rozlicznych mieyfcách wiele nápińánych *RejPos* 1v, 352; *CzechRozm* 64v; *GostGosp* 166; *LatHar* +4v, +++2 [2 r.], 264; *WysKaz* 3.

»na swym (a. swoim) miejscu (a. swoich miejscach)« = *suis locis* *Modrz* [szyk 56 : 5] (61): *BibRadz* *5v; *Goski ktv*; *BielKron* 7v, 9v, 61, 75, 159 (22); *SienLek* 4, 33v, 52, 77, 142v; *BiałKat* 10v, 236; *GrzegŚm* 31; *KuczbKat* 115, 205, 300, 320, 365; *BielSpr* 37; *WujJud* 1v, 246v, 253; *RejPosWstaw* [143⁴]v; *MycPrz* II C2v; *ModrzBaz* 18v, 30; *Oczko* 28v; *MWilkHist* Bv; O czym iżem ná fwym mieyfcu indziej pińał/ tu fię tym báwić nie będę. *CzechEp* 307, 10, 107, 151, 234, 265, 336 [2 r.]; O czym będzie fzerzey ná fwych mieścách. *WujNT przedm* 7, przedm 8 [2 r.], Xxxxx3; *PowodPr* 58, 81.

»na tym(że), onym miejscu (a. tych miejscach)« = *tu; tam(że); in loco* *Vulg; eodem a. hoc in loco* *Modrz* [szyk 125 : 1] (124 : 2): *OpecŻyw* 54v; *FalZioł* I 25d; *KromRozm III* M6v, O2; *GliczKsiąż* B7; *LeszczRzecz* A2v; *BibRadz* I 5d marg, 28c marg, 308c marg, II 29d marg, 108a marg; *SarnUzn* C5, D2v, G, [G2]v; *LeopPrzep* G2v; *GórnDworz* B4, Dd8; *RejPosWiecz*² 95; *GrzegŚm* 19; *KuczbKat* 10, 55 [2 r.], 105, 125, 185 (9); *WujJud* 173v; *BudBib* I 359a marg; *BudNT przedm* cv, c7; *CzechRozm* 37, 39v, 47, 63v [2 r.], 136v, 154v; *ModrzBaz* 39, 98; *SkarJedn* 76, 77, 115, 119; *SkarŻyw* 242, 337, 602; Y łam Auguńtyn przez Bogá ná tym mieyfcu/ z infzymi Szkołáftikámi/ rozumne oycá *CzechEp* 276, 132, 155, 180, 278, 374, 421; *NiemObr* 30 [2 r.], 45 [3 r.], 46, 47, 78 [2 r.], 109, 117; *KochWr* 25; Krwiámi názvano ná thym mieścu w Greckiey y Zydowskiey Bibliey grzechy *LatHar* 165 marg, +8, 125; *WujJud* 68, 288, 483, 534, 536 (8); *SarnStat* 475, 684; *VotSzl* D2.

~ *W połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłownym miejsca [w tym: tu (27), tam(że) (12)] (39):* *FalZioł* V 32; *Leop Rom* 9/26; *BibRadz* I 1a marg, 2a marg, 13b marg, 346a marg, 351a marg, II 34c marg; *RejAp* 170 [2 r.]; *GórnDworz* B4, O3; *RejPos* 44, [77]v, 89v, 260; *GrzegŚm* 33; *BielSpr* b4v; *WujJud* 154; *WujJudConf* 102v; *RejPos* [21³]; *Abowiem* to náprzod fałz/ żeby tám ná tym mieyfcu łalká niewołą iáką znáczyć miáłá *CzechRozm* 167, 42, 50, 51, 63, 64, 75v, 201; *CzechEp* 276, 294, 376; *NiemObr* 22, 119; *KochWr* 37; *KochCz* B2; *SarnStat* 321, 757; Tu zás ná tym mieyfcu Pan IEZVS do kwáfu nie onego łtárego/ ále do nowego kroleńtwo Boże przyrownywa. *SkarKaz* 84b.

Ze zdaniem podrzędnym [w tym: gdzie (3), kędy (1)] (4): *FalZioł* I 25c; *Leop Rom* 9/26; Co znáczy/ że te dwie łłowie/ zá mńá/ máią w texcie ná tym mieyfcu gdzie gwiazdká ieft/ czwory księgi łtáre Łácińskie ręká pińáne *WujNT przedm* 24, przedm 28.

Szereg: »tu i na tym miejscu« (1): Gdyż to y opowiedzyeć przez Proroká raczył: iż tácy będą iáwnie wŃytko widzieć y ŃlyŃzeć/ á nic nie zrozumieią. Ták iáko tu oto y ná tym mieyfcu y z zwolenniki łwemi obchodzić fie raczy. *RejPos* 313v. [*Ponadto w połączeniu z dodatkowym zaimkiem przysłownym* 27 r.]. ~

»przy tym(że) miejscu (a. tychże miejscach)« = *tam* (4): Pátrzay teź ná quotifátią łtárą dawną przy thychże mieyfcach położoną *SarnUzn* E; *SarnStat* 1304.

~ W połączeniu z „tamże” (2): *RejPos* 6; *támže* ten *Auguŕtin* s. przy *tymže* *mieyfcu* *piŕze* *RejPosWiecz*² 95v. ~

»na wielu (a. wiele) miejsc(ach)« [*szyk* 145 : 1] (146): *SeklKat* R2v; *Tákže* *ofyáry* *yákyc* *Bog* *lubi/* przez *Dawidá* *ná* *wyelu* *myeyfc* *dawa* *znáć* *KromRozm* II 12v, b2, 12, v v; *KromRozm* III E2, H8v; *KrowObr* B, 26, 64v, 72, 87v, 182v, 212; *BibRadz* *4v, *5v, I 273v; *BielKron* 46, 157v, 463; *KwiatKsiqż* H2v; *LeovPrzep* kt, G2v; *RejAp* BB6v, 24v, 32v, 66v, 84v (12); *RejPos* kt, 3v, 5v, 15v, 26v (32); *BialKat* 46, 73v, 123v, 243v, 296, 345v, 373v; *KuczbKat* 220, 250; *RejZwierc* II [2 r.], 167v; *WujJud* 97v, 149v, 192v, 198v, 244v; *BudBib* bv; *BialKaz* F3v; *BudNT* kt, *przedm* cv; *CzechRozm* 5v, 62v, 64, 69v, 83v (14); *ModrzBaz* kt, 135v, 142v; *SkarJedn* 64, 69, 72, 90, 92, 110, 111; *SkarŻyw* 91, 393, 602; o tym mamy *ŕzerokiem* *ŕowy* *Moiżefzá* *ná* *wielu* *mieyfcách* *piŕzqcego*. *CzechEp* 117, 40, 136, 142, 191, 196 (11); *NiemObr* 93; *ReszPrz* 32, 37, 44; *WerGośc* 268; *LatHar* 124, 664; *WujNT* *przedm* 2, 10, 11, 17 [2 r.], 27 (10); *SkarKaz* 2a, 279a, 384a.

»na wszystkich miejscach« = (1): *Gdyż* *piŕmá* *ich/* *y* *wyklády/* *máło* *nie* *ná* *wŕzytkich* *mieyfcách/* *trudnieyŕze* *y* *záwikláńŕze* *ŕá/* *niż* *ŕámo* *ŕowo* *Boże* *CzechEpPORz* *4.

»na wszystkich inszych miejscach« = *wszqdzie* *indziej* (1); ~ *Ze* *zdaniem* *podrzqdnym* (1): *Ale* *iż* *ná* *wŕzytkich* *inŕzych* *mieyfcách/* *gdziekolwiek* *ieŕt* *zmiánká* *wkázowánia* *ŕię* *tego* *Bożego*: [...] *Aniołom* *to* *Dionifius* *przyczyta* *CzechEp* 263. ~

»na żadnym miejscu« = *nigdzie* (2): *Abowiem* *nietzytamy* *tego/* *ná* *żadnym* *mieyfcu/* *áby* *kiedy* *pánná* *pożádáła* *y* *ŕfukáła* *od* *nas* *ćci* *Boŕkiey* *KrowObr* 153.

~ *Szereg*: »nigdy, na żadnym miejscu« (1): *Bo* *co* *mowifz/* *iż* *Bogá* *oycá* *nigdy* *ná* *żadnym* *mieyfcu* *nie* *zowie* *piŕmo* *ŕ.* *żywotem* *wiecznym* *CzechRozm* 63v. ~

»w drugich miejscach« = *gdzie* *indziej* (1): *Bqđqć* *przyczyniáć* *do* *słowá* *mego/* *w* *drugich* *mieyfcách* *też* *vymowáć* *z* *niego* *ArtKanc* P7v.

»w jednym miejscu« = *nie* *wielu* *miejscach* (2): *Pothym* *kŕięgi* *nowego* *przymierza/* *w* *iednym* *mieyfcu* *porzqdkiem* *ŕwym* *zamknáć* *ŕię* *ie* *nam* *zdáło* *BibRadz* *5v; *GostGospSieb* +3v.

»w kilka (L) miejsc« (1): *gdzie* *oto* *widziŕz* *iż* *ŕie* *zda* *być* *w* *tych* *kilká* *mieyfc* [...] *wielka* *niezgodá* *y* *ŕámego* *iedno* *Pilárzá* *z* *ŕobá* *CzechRozm* 149.

»w swym miejscu« (1): *O* *ty* *tam* *ŕzerzey* *ŕwiadty* *w* *ŕwym* *mieyfcu* *Kroniká*. *WierKróc* B2.

»w tych miejscach« = *tam* (1): *OKOLICZNOSCI* *zŕtrony* *wieże/* *gdzie* *ŕzláchćicowi* *więzienie* *ŕkázuiá*. *Pátrz* *w* *tych* *mieyfcách*. *Tit* *Homicidium*. *Sta*. 16. *SarnStat* 496.

a. *Pozycja* *litery* *w* *wyrazie* (6) : *A* *ieŕliby* *Literá* *ná* *mieyfcu* *ŕzkodliwym* *była* *odnowioná/* *kthora* *by* *iákie* *podeżrzenie* *przynoŕiła/* *táki* *lilt* *ma* *być* *odrzucon*. *GroicPorz* y3.

miejsce *czego* [= *gdzie* *coś* *być* *powinno*] (1): *Antistoechon*, *Gdy* *yedná* *literá* *drugiey* *mieyfcu* *otrzyma*. *Mqcz* 11d.

Wyrażenia *przyimkowe*: »na drugim miejscu« = *gdzie* *indziej* (1): [Y] *Ná* *drugim* *záś* *mieyfcu*, *odmiénia* *iuz* *náture* *ŕwoię* *w* *diphtong* *JanNKar* G,

»na którym miejscu« = *gdzie* (1):

~ *Szereg*: »gdzie i na którym miejscu« (1): *przypátrowáć* *ŕie* *bqđziemy*, [...] *zqđ* *co*, *iáko*, *gdzie*, *y* *ná* *którym* *mieyfcu* *litery* *którey* *y* *iákięy* *vzywáć* *JanNKar* B3. ~

»na tym miejscu« = (2): Do tego przydać się może Reieftr, nie Regeftr [...]. Bo ácz z Láćińfkiégo idzie, ále w Polfkim iuz ná tym mieyfcu, odmienia się /g/ w litery /i/ *JanNKar* E4.

~ *Ze zdaniem podrzędym* (1): Bo [i, y] kiedi pred nimi [*inszymi literami*] idą/ odmieniaią się kasda w fwą naturę/ [...] iako to na tim miefcu/ kiędi rękę/ baby/ to ieft/ ftäre sony/ a babi/ co po łacinie *obfiericatur*: iuz tu inaczej b brmi *JanNKarKoch* G2. ~

4. *Ograniczony wycinek przestrzeni (przeważnie w jakimś pomieszczeniu) dla jednej osoby, przeznaczony przede wszystkim do siedzenia, rzadziej do stania lub leżenia; siedzenie, krzesło; locus Vulg, Mącz, PolAnt, Modrz, JanStat; accubitus PolAnt, Modrz; discubitus PolAnt; sedes Modrz (173): GliczKsiąż C5; Leop Luc 14/22; BielKron 37v, 232v; Cubile, Pościel/ też miefće ná którym się we dnie przełypiają. Mącz 70a; BudNT przedm bv; Ludzi choć w nocy było wżytki miefćá pełne StryjWjaz C; WujNT Luc 14/22; SarnStat 113; KlonWor 50.*

miejsce komu (1): Miejsce w Rádzie Miłtrzowi. *SarnStat* 1094 marg.

miejsce na czym [= uczestnicząc w czym] (8): *MurzNT Luc* 20/46; *BielKron* 232; *RejPos* 200v; *BiałKat* 288v; *WujNT Mar* 12/39; Ná Sądziéch álbo Rocech Ziemfkich [...] Sędziá ziemfki Oświęcimfki niech fwe miefće dżierzy *SarnStat* 1212, 742, 1212.

miejsce czyje [= gdzie ktoś jest (był), przeznaczony dla kogoś] [w tym: *pronposs* (35), *G sb i pron* (11), *aiposs* (7)] (53): *GroicPorz* bv; *Leop* 1.Reg 20/19, 25, 27; *OrzRozm* I2; *BielKron* 103v, 452v; *RejPos* 162v; O miefćách Confiliarzów y Polfów. *SarnStat* 1041 marg, 36 [2 r.], 1013 [2 r.], 1028 marg, 1140, 1212. Cf »miejsce sądowe«, »swe miejsce«.

miejsce gdzie (22): *BielKron* 407v; *Fori*, [...] ławy/ podpory á miefćá z których ná gry pátrzano v Rzimianów/ ná wielkim rynku. *Mącz* 134a, 312c; *RejPos* 200v; *KochMon* 34; *WerGość* 230; *SarnStat* 36 [3 r.], 1013 marg, 1028, 1063 [2 r.], 1094 marg (12); *ZapMaz II G* 97/90. Cf »miejsce za stołem«.

W charakterystycznych połączeniach [w połączeniu z przyimkiem zawsze z dodatkowym określeniem]: *miejsce biskupie* (*biskupsiwa*) (2), *konsylijarzow*, *panow* (2), *podsekowe*, *poslow*, *wzgardzone*, *zacne*; *miejsce na kolacyjej*, *na sejmie*, *na wieczerzy*; *miejsce w kościele* (2), *przy piecu*, *w radzie* (*między* (*pany*) *radami*, *panom radom*, *rad*)(14), *w senacie*; *miejsca domagać się* (2), *dzierżyć się*, *proszący*; *ubiegać się do miejsca*; *powieść ku miejscu*; *miejsce mie(wa)ć* (3), *przyprawić*, *ukazać*; *cisnąć się na miejsce* (4), *pomknąć się*, *stawić się*, *wniść*; *o miejsce za łby chodzić*; *stanąć* ((*prze*)*stawać*) *na miejscu* (3); *w miejscu stać*.

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: na miejsce (15); *na miejscu* (47), *w miejscu* (1).

Zwroty: »miejsce brać« (1): Wfzyfcy ná nogách fiali/ y fwe miefćá bráli. *KochOdpr* C2v.

»miejsce dać, naznaczyć (*a. naznaczać*); *miejsce naznaczone«* [w tym: *dać i naznaczać* (2); *komu* (8)] = *locum dare* *Modrz* (4 : 4; 3): Tej Wenus miesce przeciw Parisowi dała *KochMon* 34; *ModrzBaz* 56v; Błfkupowi Wendeńfkiemu [...] miefće w Rádzie wedle X. Błfkupá Kámienieckiego náznaczymy. *SarnStat* 36, 36, 1028, 1041 [2 r.], 1063, 1192.

»dać, uczynić [*komu*] miejsce; [*komu*] ma być miejsce dano« = *wstać, aby ktoś usiadł; dare locum* *Vulg* [szyk zmienny] (5 : 1; 1): *OpecŻyw* 62v; *BielKron* 407v; fám wftał/ y drugim wfthác/ á owym co fiali/ vcżynić miefće kazał *GórnDworz* Q6v; wfłęp się á day temu miefće. *RejPos* 225; *BudNT Luc* 14/9; *WujNT Luc* 14/9; *GrabPospR* K3v.

»miejsce dzierżeć, trzymać« = *locum obtinere PolAnt* (3 : 1): aby żaden wyśzszego mieścza nad ftarcza niedzierzał. *BielŻyw* 27; *BudNT Luc* 14/9; *SarnStat* 1212 [2 r.].

»obrać mieście; wybranie mieścza« = *discubitus Vulg* (1; 1): *Leop Eccli* 41/24; obrawfzy łobie mieście przy piecu/ tám vsiadł. *WerGośc* 230.

»położyć na miejsce; położyć się (*a. lec*) na miejscu« [szyk zmienny] (2; 2): *FalZioł* V 36v; Sáło. [mon] zmężzony od tzućia położył fie ná f[wy]m miefcu. *March²* D3; *RejPos* 162v; Day mi fyná fwego/ W krotkim czáfie weźmiesz zaś/ odemnie żywego. Wziąwfzy go wniołł ná fale/ tám gdzye w then czás miełkał/ Y położył ná mieyfce *HistHel* B2v.

»posadzić, posadzon, posadzenie na miejscu; na miejscce wsadzić« = *positio, situs BartBydg* [szyk zmienny] (2 : 1 : 1; 1): Elzbieta pořadzila Marią na miełtzu wyśflem *OpecŻyw* 11v; *HistJóz* D2 [2 r.]; *BartBydg* 145b; *GroicPorz* bv.

»[komu] miejsca postępować (*a. ustąpić*)« [szyk zmienny] (2): tedy fie pomknać muśifz/ á vftąpić mu mieyfca onego. *RejPos* 227; *ModrzBaz* 39v.

»siedzieć (*a, (u)sieść, a. zasieść, a. siadać, a. (po)sadzić się, a. siedzący*) na miejscu; na miejsce zasieść (*a. siadać*); miejsce ku siedzeniu« = (*in*) *loco sedere Vulg, Modrz; discumbere a, recumbere in loco, locum tenere Vulg; considerare locum Mącz; discumbere in accubitu, recumbere in loco PolAnt* [szyk zmienny] (38; 3; 1): *BierEz* 14v; *OpecŻyw* 40v; *ComCrac* 15v [2 r.]; *RejKup* v2, y4v; *Leop 3.Esdr* 3/7, *Luc* 14/10; *RejZwierz* 52v; *BielKron* 21v, 103v, 110, 232, 232v (8); Equestria, Mieyfce ná którym sláchtá fiadálá przy grách. *Mącz* 107c, 379b; *RejPos* 225, 227, 227v; *RejZwierz* 41, 53; *BudNT Luc* 14/8, 10; *StryjWjaz* C4v; *ModrzBaz* 19v, 88; *SkarJedn* 116; vkaże im ręką mieyfca ku siedzeniu. *MWilkhist* B2, I2, K3v; *WujNT* 97, *Luc* 14/8, 9, 10; Sędzia Oświećimfki niech przy nim ná mieyfcu Podfędkowym siedzi. *SarnStat* 1212, 1063, 1140, 1192; *SkarKaz* 517a.

»wsta(wa)ć (*a. powstać*), porwać się, podnieść się z miejsca« = *assurgere, erigi Modrz* [szyk zmienny] (5 : 2 : 1): powftawfzy s fwego miełtca [*se erigens de loco suo*] wybiegl barzo **prętko z onego wieczerniku *HistAl* F3; *GroicPorz* k2; *Górndworz* H3v; *ModrzBaz* 39v, 52v; *ZapMaz II G* 97/89v, 90, 90v.

»miejsce zasieść (*a, zasiadać, a. (p)osieść*)« [szyk zmienny] (11): *Górndworz* P8v; *BialKat* 288v; *ModrzBaz* 92; *SkarŻyw* 188; *KochTr* 7; ná tych Więcách wfzyfcy máią [...] zaśiádác mieyfca fwé tym pořądkiem. *SarnStat* 742, 78, 1041 [2 r.]; *ZapMaz II G* 97/90 [2 r.].

Wyrażenia: »(na)niższe (*a. niskie*) miejsce« [szyk 5 : I] (6): *OpecŻyw* [34]v, 40v; iefli chcefz być powyśfłzon od gośpodarzá domu onego/ ciśńże fie co ná niźlze mieyfce. *RejPos* 227v, 225, 227, 227v.

»(na)przedniejsze miejsce« [szyk 3 : 2 (5): *KrowObr* 36v; *RejZwierz* 52v; *RejPos* 200v; *SarnStat* 1141; gdy mu fie tráfi siedzieć z rownym łobie/ áby przednieyfze mieyfce winien był dać temu ktoby ták *notatus* nie był. *GrabPospR* K3v.

»(na)wyższe (*a. wysokie*) miejsce« = *dignior sedes, primus accubitus Modrz* [szyk 15 : 2] (17): *OpecŻyw* 11v; *HistJóz* D2; *BielŻyw* 27; *BielKom* F4v; Błazná ná wyłokie mieyfce przełożono/ á bogáci fiedzyeli ná dole. *BielKron* 81v, 110, 407v; *RejAp* 90; *Górndworz* M3; gośpodarz obaczywfzy onę bączność thwoię/ káżeć fie pomknać ná wyśfłze mieyfce. *RejPos* 227v, 225 [2 r.], 225v, 227; *ModrzBaz* 39v, 84v; *SkarKaz* 517a.

»ostatnie (a. ostateczne), poślednie miejsce« = *novissimus locus Vulg, PolAnt; ultimus locus PolAnt* (4 : 2): namłodifego pofadzono na ofatnymem myełcu *HistJóz D2; Leop Luc 14/10; BudNT Luc 14/9, 10; WujNT Luc 14/9, 10.*

»pi(e)rw(sz)e miejsce« = *primus discubitus PolAnt, Vulg; primus accubitus PolAnt; primus locus Vulg; primarius locus JanStat* [szyk 13 : 1] (14): *March¹ A4; OpecŻyw 62v; MurzNT Luc 20/46; Leop 3.Esdr 3/7, Eccli 41/24; BielKron 407v; BudNT Luc 14/8; SkarJedn 116; Nie gánić Pan zgoła wżytkich/ ktorzy ná pierwżych mieścách śiadáią: ále tych/ ktorzy fię pierwżych mieśc domagáią WujNT 97, przedm 38, s. 97, Mar 12/39, Luc 14/8; SarnStat 1094.*

»pocziwe (a. poczesne), zacne miejsce« = *dignus locus Modrz* [szyk 2 : 1] (2 : 1): *BielKron 21v; ModrzBaz 39v; Przeto fie Więć gołpodarz z fadzania wymawia/ Iż kážda ná fwym mieyłcu poczełnym przełtawa. BielRozm 25.*

»prożne miejsce« = *vacuus locus Vulg* [szyk 5 : 1] (6): *BielŻyw 87; fiadł Abner podle Krolá/ y zołtháło prożne miełce Dáwidowo. Leop 1.Reg 20/25, 1.Reg 20/27; BielKron 66; GórnDworz P8v; RejPos 157v.*

»miejsce sądowe, sądu, sędziogo« = *ława sędziowska; locus iudicis, tribunal Modrz* [szyk 4 : 1] (3 : 1 : 1): *Sędzia powiedzie go zá rękę ku mieyłcu fádowemu GroicPorz g3, k2; ModrzBaz 19v, 88, 92.*

»miejsce za stołem, stołowe« = *trapezophorum Murm, BartBydg* [szyk 3 : 1] (3 : 1): *Trapezophorum, eyn tífchgeftul Myeyłce łtołowe. Murm 139; BartBydg 162b; Włtydź fie zá wybranie pierwłwego miełcá zá łtołem [de discubitu in panibus] Leop Eceli 41/24; KochTr 7.*

»sw(oj)e miejsce« = *locus suus HistAl* [szyk 19 : 13] (32): *BierEz 14v; FalZioł V 36v; March² D3; ComCracz 15v [2 r.]; RejKup v2, y4v; HistAl F3; GroicPorz g3; BielKron 232, 232v, 234v, 235v, 330v; GórnDworz H3v, P8v; RejZwierc 41; StryjWjaz C4v; ModrzBaz 88; KochOdpr C2v; SkarŻyw 188; BielRozm 25; ActReg 50; do Rady ná mieyłcá łwé/ káždy áby o ółmý godzinie ná pułzegárzu áby fie łtáwił. SarnStat 17, 742, 1212 [2 r.]; ZapMaz II G 97/89v, 90 [3 r.], 90v.*

Szeregi: »miejsce i siedzenie« = *cathedra et discubitus PolAnt* [szyk 1 : 1] (2): *MurzNT Luc 20/46; po lewý ftronie ma mieć piérwłze mieyłce y siedzenie [locum et sessionem JanStat 873]. SarnStat 1094.*

»miejsce albo (i) stolec (a. stolica)« [szyk 1 : 1] (2): *GroicPorz bv; Strzeźcie fię Doktorow/ ktorzy chcą [...] siedzieć ná pierwżych łtolicách w boźnicách/ y mieć pierwłze mieyłcá na wieczierzách [in primis cathedris sedere in synagogis et primos discubitus in cenis] WujNT Mar 12/39.*

W przen (20) : iż on o tych *mieyfcach* y o tych łtocch tu powiedác raczy/ gdzye nie máłz bacžności żadney *RejPos 227v, 224.*

miejsce na czym [= uczestnicząc w czym] (1): ábyś nam rozdał łam mieyłcá z łálki á z miłofierdzia łwego/ ná onych łwiętych godzyech łwoich krolełtwá twego łwiętego. *RejPos 228v.*

miejsce gdzie (4): BielŻyw 169; RejPos 227v [2 r.]; W takim grobie Mieyłce ściele zazdrość łobie. *ZawJeft 24.*

Zwroty: »miestce odzierzeć« (1): Kto iuż wniebie łiedzenie y mielłce odzierzał, ten fie iuż wypowiedzenia nie boi. *BielŻyw 169.*

»(u)sieść (a. siadać, a. siedzieć, a. osiedzieć się) na miejscu« (5): liadłfy na zuchwałych mieścach fwoich żártowáli ftego pośluffeńftwá moiego *RejPs* 176v, 70v; ftrzałki ich [...] połąmią fye wżyfłtkié o Stolec mój/ á w mię nigdy nie trafią: osiedzę fye/ oństwo fye ia ná miejscu fwym bes was *OrzQuin* K3v; *RejPos* 224v, 225.

Wyrażenia: »(na)nizsze (a. unizone) miejsce« (3): Czyńmyfz łobie w łercach náłznych vniżone mieyfćá *RejPos* 227v, 225, 227v.

»miejsce sądowne« (1): ná tym ftánął Pan Bog/ iż gdy by miał kogo pothępić fprawiedliwie/ przefiędzie łie z mieyfćá ładownego ná ftolec miłolierdzia *BielKron* 463v.

»miejsce sw(oj)e« (6): *RejPs* 176v; *OrzQuin* K3v; Abychmy Potym ná onych wiecznych godzyech/ nie byli wytręceni z mieyfćá fwego. *RejPos* 224v, 224v [2 r.], 227v.

»wyszsze (a. powyszeńsze, a. powyszszone) miejsce« [szyk 3 : 2] (5): by łie tákíey nádętey myłli/ á tákích powyślżonych mieyfć ftrzegłi *RejPos* 224, 224, 227, 227v [2 r.].

Szereg: »siedzenie i miestce« (1): *BielŻyw* 169 cf »miotce odzierzeć«.

5. *Stanowisko, urząd, funkcja, godność; pozycja społeczna; locus Mącz, Modrz, Vulg, JanStat, JanPrzyw, Cn; sedes Modrz, JanStat; conditio Mącz; gradus Cn (234) : BierEz Sv; WróbŻoltGlab A4; RejRozpr C3v; RejKup Xv; OrzList b4v [2 r.]; BielKron 126v, 128; Mącz 411a; RejZwierc 41, 254v; NiemObr 31; BielSjem 16; Niefarbowanich nam Kafztelanow potrzeba [...] co łobie kupiija the miełza [!] pochlebftwem PaprUp Ev, D3v; rząd nie ná tym iełt/ gdy wżyfłcy rowni y iednacy: ále gdy od łiebie mieyfłcy różni/ á ieden drugie^{mv} podlega. SkarKazSej 690b.*

miejsce czego [= pełnienia jakiejś funkcji] (5): *RejPos* 287v, [290]v; *RejPosRozpr* cv; *WujNT Act* 1/25; potomkowie ich [...] mieyfłce pánowánia máią otrzymać w Królestwie Polłkim *SarnStat* 882.

miejsce u kogo (3): V Ligurgá Krolá mądrego/ Dołtąpił mieyfćá wáżnego. *BierEz* F3; *LudWię* A2; *RejZwierc* [193].

miejsce komu (1): Ordinacya złtrony miełćá Kárdynałowi w Senácie. *SarnStat* 171 marg.

miejsce między kim (9): *WróbŻoltGlab* A4; *GliczKsiąż* C6; *RejWiz* 26v; dar otrzymał dwiełcie tyłfiac álpr/y mieyfłce między przelożonymi *BielKron* 249v, 104; *BielSpr* 44; *SkarŻyw* 357, 597 marg; *CzahTr* D.

miejsce nad kim (1): themu dam napirwłze mieyfłce nád Rycerłkim ludem *BielKron* 69v.

miejsce na czym [= uczestnicząc w czym] (1): Bellum administrare, Hetmáńskie mieyfłce mieć na woynie. *Mącz* 222e.

miejsce w czym (19): *MetrKor* 31/620v; *WróbŻoltGlab* A4; *RejFig* Dd8v; *OrzRozm* 12, O4v; Iulius żadał mieyfćá w rádzye *BielKron* 130v, 32, 131; *OrzQuin* Y2; *Prot* Bv; *RejPos* 66v; *SkarŻyw* 207; *BielSjem* 18; *ActReg* 42; *SarnStat* 78, 171 marg, 172, 335 [2 r.].

miejsce czyje [= zajmowane przez kogoś] [w tym: *pron poss* (48), *G sb i pron* (11), *ai poss* (2)] (61): *RejKup* o4; *BielKron* 74, 160v; *Prot* D2v; *RejAp* CC; *RejPos* 46, 215v, 232, 264v, 272v, 314v; *RejZwierc* 129, 144, 265; *SkarŻyw* 184, 319; *CzechEp* 364, 383; *NiemObr* 48; *PaprUp* D4v; *SarnStat* 1025; ktore [majętnołci] záłię Biłkupi [...] rozdzieláli między rozłiczne dúchowienftwo fwoie/ podług mieyfćá y pracy kaźdego z nich. *PowodPr* 22. Cf »swe miejsce«.

W połączeniu z nazwą stanowiska lub z przymiotnikiem od tej nazwy [w tym: ai (23), G sb (5)] (28): *KromRozm III* L3; *GroicPorz* d4v; *UstPraw* Gv; bo ci byli ná krolewłkim mieyfcu zořtáli. *BielKron* 351v, 105v, 166, 172v, 203v, 206v, 300, 302v; *Mącz* 222c; *OrzQuin* V v, Y2; *RejPos* 243, 251; *ZapMaz II G* 61/160v [2 r.]; *ModrzBaz* 26, 29; *SkarJedn* 188, 269; Arryufzowi do Alexándryey na fwe kápłáńłkie mieyfce wrocić fię dozwołił. *SkarŻyw* 388; *NiemObr* 54; O mieyfcach Senatorow Koronnych *SarnStat* 34, 176, 955, 1218.

W połączeniach szeregowych (4): *Mącz* 63a, 414a; którzy mimo ołobę náłżę/ ábo Rádńą/ ábo inné dořtoienřtwo y mieyfce/ ábo vrząd Rzeczypořpolitéy nořą *SarnStat* 22 [idem] 43.

W charakterystycznych połączeniach [w połączeniu z przyimkiem zawsze z dodatkowym określeniem]: *miejsce apostolskie (apostolstwa)* (3), *biskupie, cesarskie* (2), *duchowne, hetmańskie, kapłáńskie, krolewskie* (7), *lawnicze, napłatniejsze, niepořlednie, panowania, papieskie* (2), *pierwsze [= dawne], pisarskie* (2), *podłe., prorockie* (2), *przenaszłachetniejsze, senatorskie, stare, starořcine, urzędnicze, usługowania* (2), *waźne, wojewodzino; dořpáć (pořiápić) miejsca* (2), *(nie)godzien (godny)* (4), *zaźrzyć, žádać; cisńáć się do miejsca; rozdzielać podług miejsca; z miejsca wzięt; k(u) miejscu cisńáć się, przyřć; hanbić miejsce, kupować, obiecować, posieřć, przywłaszczáć, (s)tracić* (3), *wrocić* (2), *zachować, zelżyć, zlecić; brać się na miejsce, godzić, pomazować, wrocić się, wwiązác; poswark o miejsce, starać się* (2); *raczyć miejscem, zgardzić; na miejscu zostać*.

W charakterystycznych połączeniach przyimkowych: *na miejsce* (40); *na miejscu* (47).

Fraza: »miejsce wakuje« = *vacat locus* *Modrz* (2); *ModrzBaz* 26; gdy té mieyfcá będa wákováć [dum *vacabunt* (sc. *dignitates et officia*) *JanStat* 296]/ wedle řtátutow Królestwá náłżęgo będziemy ie podawáć. *SarnStat* 81.

Zwroty: »na [jakie, ktore] miejsce b(ie)rać, wzięt« [szyk zmienny] (3 : 1): czyřcieby by takie/ ná ty mieyfcá bráli/ Coby rádźić vmieli *RejZwierz* 55v; *BielKron* 302v; *BielSpr* 15; *SarnStat* 199.

»miejsce da(wa)ć (a. oddać); miejsce (ma być) dawane (a. nadane)« [w tym: komu (14)] = *ferre a. offerre conditionem* *Mącz* [szyk zmienny] (14; 2); *LudWieř* A2; *RejWiz* 26v; *RejFig* Dd8v; A ták w tey rádzye mieyfce dał Moížefz řwiekrowi řwemu *BielKron* 32, 69v, 104, 210, 214v; *Mącz* 63a; *OrzQuin* R4; *RejPos* 56v, 314, 330; *ModrzBaz* 119; *SkarŻyw* 115; *SarnStat* 172.

»miejsca dostać; miejsce otrzymać« = *locum obtinere* *JanPrzyw* [szyk zmienny] (2; 2); prze řlawnořć nauki řwey dořtał mieřtča miedzi vczonymi w mnieyřzym Collegium. *WróbŻółtGlab* A4; *BielKron* 249v; *OrzQuin* C2; *SarnStat* 882.

»miejsce [czyje, jakie] dzierzyć, trzymać« [szyk zmienny] (4 : 2); *MetrKor* 31/620v; dořyć iź zá wřtáwyenim porządny m vrzędnicze myeyfce dźyerży. *KromRozm III* L2; *OrzList* b4v; *UstPraw* Gv; *OrzQuin* Y2; řkázuiemy y vřtáwiami: áby tym Kortyzanáom poddánym náłżym/ którzy w królestwie y w Páńřtwách náłżych Duchowné mieyfcá trzymáią [*sacerdotia obtinentibus* *JanStat* 201] [...]: áby iuź przez nas byli wezwáni *SarnStat* 176.

»miejsce mieć« [szyk zmienny] (13): *ForCnR* B; *KromRozm III* F7v, M6; *OrzRozm* I2; *BielKron* 131; Qui principatum in civitate multis annis obtinuerat, Który przez wiele lat naypierwřze mieyfce w mieřcie miał. *Mącz* 447d, 222c; *BielSpr* 44; *StryjWjaz* A3v; *ModrzBaz* 29; *SarnStat* 78, 335; *GosłCast* 37.

»na miejsce [jakie] naznaczyć (a. naznaczać)« [szyk zmienny] (2): *RejPos* [290]v; tedy na miejsce pisarskie exnunc surrogata naznaczamy *ZapMaz II G* 61/160v.

»miejsce odmieniać« (1): Bo tak rozumiał/ że ci Duchowni [...] wedle woley ftárszych mieyfcá odmieniáć [loco cedere] mułżą. *ModrzBaz* 121v.

»na [czyim, jakim, którym] miejscu posadzić (a. sadowić), posadzony; na [czyje, jakie, które] miejsce wsadzić (a. posadzić), posadzon (a. wysadzony)« [szyk zmienny] (6 :1; 3 : 2): *GliczKsiąz* C6; (nagł) Rády Koronne. (–) Nlewiem ielli pomnicie/ ná coćcio ftworzeni/ Y od kogo ná mieyfcá/ ná thy wyládzieni. *RejZwierz* 109; *BielKron* 91, 160v, 206v, 243, 368v; *OrzQuin* Ev, X2; *Prot* D2v; *RejPos* 215v, 232.

»na [czyim, jakim] miejscu postawić, postawiony (a. ustawion); ustawić (a. wstawić) na [czyje] miejsce« [szyk zmienny] (1 : 2; 2): Arcybiskup Lionłki przez Papieżá wftáwion ná fwym mieyfcu *BielKron* 437v, 209, 353v; *RejPos* 46, 243.

»być do [jakiego] miejsca powołany; powołanie na [jakie] miejsce« (1; 1): by też był y włáinie do tak zacnego/ á może rzec práwie ftwétheho mieyfcá [tj. do rady] powołány *RejZwierc* 40v; *SkarŻyw* 597 marg.

»przełożyć, przełożon na miejsce [czyje, jakie]« (2 : 1): *BielKron* 105v; Bo ielliz cie Pan też przełożył ná mieyfcie ich [starszych]/ czemuż thę regułę Páná twoiego na ftronę odkłádałz *RejPos* 314v, 314v.

»(przy)wrocić (a. wrocić się), przywrocony jest na sw(oj)e miejsce« [szyk zmienny] (4 : 1): [podczaszego] wrotził na miełce fwé iż by mu podawał picye *HistJóz* A4v; *BielKron* 229; *SkarJedn* 135; *SkarŻyw* 388; *NiemObr* 131.

»ruszyć, ruszon (a. bywa ruszan), ruszenie, zrzucić, spychać, złożyć z miejsca« = *movetur, plectitur* *Modrz; degradatio, deturbatio* *JanStat* [szyk zmienny] (2 : 2 : 1 : 2 : 1 : 1): *BielKron* 221v; *Mącz* 196b; *RejAp* CC; *RejPos* 215v, 264v; czemuby też [...] niepożyteczni Sędziowie/ niepożyteczni Piárzowie/ z mieyfcá niemieli być rułzeni? *ModrzBaz* 99, 99; *NiemObr* 167; *SarnStat* 80.

»na miejscu siedzieć (a. (za)sieść), siedzący, siedzenie« = *zajmować stanowisko* [szyk zmienny] (7 : 1 : 1): *RejKup* y3; *DiarDop* 114, 117 [2 r.]; Pomni Iordanie/ ná którym mieyfcu w Polłzce siedziłz *OrzRozm* A4; *RejAp* 77; *GórnDworz* Ee6; *RejZwierc* 47v; *SkarKazSej* 677a.

»miejsce [czyje] sprawować« (1): wybráli Wálterułá Krombergá/ ktory by ftáre mieyfcie Prufkieh Miłtrzew ftpráwował *BielKron* 203v.

»wstąpić (a. wstępować, a. nastąpić) na [jakie, czyje, które] miejsce« [szyk zmienny] (7): *BielKron* 300; *RejPos* 280, [290]v; *RejPosRozpr* cv; *SkarŻyw* 184, 268; iż Papieżowie Rzymłcy/ nie tylko iż nie wedle Bogá/ [...] ná mieyfcá fwe wftępuią *NiemObr* 65.

»wybrać (a. obrać), wybran(y) na [czyje, które] miejsce« = *eligere ad locum* *JanStat* [szyk zmienny] (4 : 2): BÉnedykt Papież z Rzymá rodem/ od włzech iednoftáynie wybran ná to mieyfcie *BielKron* 171v, 70, 188, 342; *Mącz* 249e; *SarnStat* 955.

»wziąć miejsce« = *accipere locum* *Vulg* (3): obiaw nam kthorego raczyłz łobie powołać miedzy thymi dwiema/ áby wzyał mieyfcie táiemnic twoich á Apoftolftwá fwego *RejPos* 287v [przekład tego samego tekstu *WujNT*]; *SkarŻyw* 357; *WujNT Act* 1/25.

»miejsce zasadzać« = *sublegere Mącz* (2): iże [...] Pińfarkie mieysce ludźmi ktemu niesprawnymi záfadzaią *GroicPorz* d4v; *Mącz* 187b.

»miejsce zasieść (a. zasiadać)« [*w tym: komu* (1)] = *locum occupare Modrz* [szyk zmienny] (10): w Kápitułách y w Plebániach/ záfiedli godnym ludźiom mieyscá fynowcy y wnukowie ich nikczemni *OrzRozm* O4v; *ZapMaz II G* 61/160v; *ModrzBaz* 135v; *SkarJedn* 269; *NiemObr* 115; *KochEpit* A3v; Niezdobcie fie mieysci ktorefcie záfiedli ale godnościami íwemi *PaprUp* D3, Ev; *SarnStat* 335; *VotSzl* A2v.

»miejsce zastępować [= *zajmować*]« (1): prze co téz nie pózlednié mieyscá w oyczyźnie W.M. záfhtëpowác raczą *JanNKar* B.

Wyrażenia: »miejsce czelniejsze« [szyk 1 : 1] (2): *StryjWjaz* A3v; mieyscá czelnieysze máią im [*ludziom męznym*] być dawáne [*sedibus honorificis donandi*] *ModrzBaz* 119.

»godne miejsce« (1): Kto ma ze czćią godne mieysce/ A wiefćzego pokuśić chce: Ten fie rozumem nie rządzi *BierEz* S.

»mniejsze miejsce« (1): ná iné mnieysze mieyscá [*In ... locis inferioribus JanStat* 224] młódzieńce iákie godné á vczoné niech biorą *SarnStat* 199.

»nanijsze miejsce« (2): dał im ná niźle mieysce/ to íeft kátoftwo ktore ná niźle mieysce íeft. *BielKron* 214v.

»(na(j))pi(e)rwsze miejsce« = *principatus Mącz* [szyk 14 : 1] (15): *MetrKor* 31/620v; *ForCnR* Bv; *RejWiz* 26v; *BielKron* 69v; *Mącz* 447d; *OrzQuin* R4; *RejPos* 66v; *BielSpr* 44; *SkarŻyw* 115, 207, 597 *marg*; *StryjKron* 692; *NiemObr* 115; *BielSjem* 18; íeśli wrzędý y piérwfe mieyscá zá piéndzmi idą/ tám nie dźiw że ludźie íą chćiwi *KochWr* 30.

»prożne [= *wakujące*] miejsce« (1): Sublego. Inźym prożne mieysce záfádzam *Mącz* 187b.

»przednie(jsze) miejsce« = *primus locus Modrz* [szyk 7 : 1] (8): *KromRozm III* M6; *OrzRozm* I2; *BielKron* 104; íeślibi cí ktorzi przednieysze mieysce w Rzeczypólpolitey máią [*in summo dignitatis gradu locati*]/ pufzczáli ná ítronę wotá fwe *ModrzBaz* 29, 114v, 135v; *LatHar* 315; *GosłCast* 37.

»sw(oj)e miejsce« = *locus suus Modrz* [szyk 21 : 18] (39): *HistJóz* A4v; przełożeni y rósprawce ich będą zmieścá fwe^{go} iáko zwyfokich íkał ítrąceni *RejPs* 209; *KromRozm III* L2v; *BielKom* F4v; *RejWiz* 133; *LeszczRzecz* A2v, A3v; *OrzRozm* A4; *BielKron* 156, 157, 209, 210, 221v (11); *Nominatone sua cooptare aliquem, Miánowaniem twym. obrác á żędác kogo na fwe mieysce. Mącz* 249c, 91b; *OrzQuin* Ev, G3v; *RejPos* 57, 163, 175, 317v, 330; *WujJud* 153v; *WujJudConf* 152v; *ModrzBaz* 6v, 29; *CzahTr* D; *SkarKazSej* 677a. Cf »przywrocic na swe miejsce«.

»mieśce ważniejsze« (1): Ale przez cnotę na mieśce ważnieysze Godźifz *KochFr* 104.

»więtsze miejsce« (1): *BierEz* S cf »godne miejsce«.

»wysokie (a. (na)wyższe) miejsce« [szyk 7 : 2] (9): *GliczKsiąż* C6; *BielKron* 347; *GórnDworz* Ee6; *BielSpr* 15; *KochPs* 111; *SkarŻyw* 597 [2 r.]; *NiemObr* 159; Mieścá wyfokié/ Władze ízérokie Dobré íą: ále Gdy zdrowie wcále *KochFr* 118.

»zacne, uczciwe miejsce« [szyk 4 : 2] (5 : 1): ítąd ná zacne mieyscá przychodzą s tych błędow/ Y doftawaią potym pocźciwych wrzędow. *RejWiz* 77v; *OrzQuin* C2; *RejPos* 314v; *RejZwierc* 40v; Wróciłés mi powagę/ y mieysce vczćiwé *KochPs* 104; *ReszHoz* 137.

Szeregi: »miejsce, (a, i) dostojęństwo (a. dostojność)« [szyk 5 : 2] (7): niema patrzano być kto z kąd rodem, ale iakiego miejca á dołtoienłwa godzien ieft. *BielŻyw* 89; *KromRozm III* F7v, M6; *Mqcz* 196b; *RejPos* 280; *SkarŻyw* 207; *SarnStat* 111. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3r.*].

»miejsce i dygnitarstwo« (1): do zacnych miejfc y dignitarłtw łami łobie dobrowolnie droge zágrodźili *ReszHoz* 137.

»miejsce, (a, albo, i) stan« [szyk 2 : 2] (4): *RejPos* 239; *SkarŻyw* 268; *OrzJan* 134; włzelkim poddánym náłzym/ [...] któregóźkolwiekłtanu álbo miejfcá będącym/ [...] Oznáymuiem *SarnStat* 971. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»stolec a miejsce« (1): A przeto gi tu Anyoł zowie łynem iego [*Dawida*] a iż mu Pan da polieść łtołec á miejfc iego. *RejPos* 272v.

»miejsce i (albo) urząd« [szyk 5 : 2] (7): *BielKron* 226; *Fero et offero conditionem*, Dawam miejfc álbo vrząd. *Mqcz* 63a; *BielSpr* 15; *KochWr* 30; *SarnStat* 104, 1025; *VotSzl* A2v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3r.*].

»miejsce i zacność« (1): Ták wyłokie miejfc y zacność łwoię vcźcił Piotr/ y okraśił wielkimi cnotámi łwym. *SkarŻyw* 597.

Wyrażenie przyimkowe: »na miejscu [czyim, jakim]« = *in loco* *Modrz* (46): *MetrKor* 31/620v; *LibLeg* 7/36v, 11/135v; *RejKup* o4, y3v; *KromRozm III* L2v; *LeszczRzecz* A2v, A3v; wyprośili Liberyuła v Cefárzá/ áby zálię ná łwym miejfcu był/ ktory iuż trzy látá nie był Papieżem *BielKron* 157; ále łie on s tego dłuogo wymáwiał/ mowiac łie być niegodnym ná tym miejfcu krolowác *BielKron* 178, 166, 172v, 351v; *RejPos* 163, 175, 251, 317v; *RejZwierc* 129, 144, 265; *WujJudConf* 152v; *ModrzBaz* 29; Papież przyznawa zwierzchność łwiecká Cefárzowi/ Krolom y inłzym przełožony^m ná miejfcách ich *CzechEp* 364, 383; *NiemObr* 48, 54; *SarnStat* 899, 1218.

~ *W charakterystycznych połączeniach*: na miejscu być (będący) (12), czynić, krolowác, przełožony (2), rzádzić, sprawowác (się) (3), zachowác (się) (2), zosta(wa)ć (4), zostawić (2). Cf »na miejscu posadzić«, »na miejscu postawić«, »na miejscu siedzieć«. ~

W przen (5) : ácz wiemy to że [dziatki] máyá wiárę/ kt[o]rą wnich łpráwuye Duch S. y one łame páfuye ná myeifce tho/ gdzye łyny Bożemi łtác łie mogą *GliczKsiqż* Dv; *ModrzBaz* 45v.

Zwrot: »miejsce zastępowác« (1): gdyby nogi chćiały pátrzyć á vrzędu oczu vżywác/ ále iż tego niemogá vcźynić vżywályby przedsię posługi oczu w tey mierze/ á łamiby łobie tę cześć przywłázcźály/ że widzą á káżdą rzecz obaczáią/ y łámo miejfc ábo vrząd záłtępuią. *ModrzBaz* 45v.

Wyrażenie: »zacne miejsce« (1): O nędzny człowiecze á nędzny Anyele Boży/ [...] Czemu łobye nie włpomniłz ná tho/ iż prze tę márną łpráwę [...] małz łobie łtráćić thák zacne á powázne miejfc *RejPos* 201.

Szeregi: »miejsce i godność« (1): Lecz łam ołtarz ieftci Pan Chriłtus/ pod ktorym łá dułze łwiętych łudzi/ iż łá niłłze miejfcem y godnoścía *WujNT* 853.

»miejsce abo urząd« (1): *ModrzBaz* 45v cf »miejsce zastępowác«.

a. Zatrudnienie (3) : Zbytni łługá łzkodę czyni: włzákoż godny nie łzkodliwy: bo mu łie zá czáfem miejfc naydźie. *GostGosp* 2.

miejsce w czym (1): rzemieśnicy vdátni/ trzeźwi/ prácowiçi/ máią miejfc w woifcze *BielSpr* 2v.

Zwrot: »miejsce mieć« [szyk zmienny] (2): gdy się wyuczy rzemieślniczo/ wśledzye miejsce będzie myał *GliczKsiąż* G6v; *BielSpr* 2v.

6. Pozycja lub kolejność w układzie, w klasyfikacji lub w ocenie wartości; locus *Mącz*, *Modrz*, *JanStat*, *Cn*; *partes* *Mącz*, *Cn* [zawsze z określeniem kolejności lub jego elipsą] (103) : In contentionem honoris venire, Za pąfy chodzić o poważniejszye miejsce. *Mącz* 480c.

[które] miejsce w czym [= gdzie] (6): niemależli iakiey czwartey rzeczy w Polfzce/ ktoraby czwarte miejsce między temi trzemą/ w rzedzie tym/ miałą. *OrzRozm* D4; *BielKron* 197; *GórnDworz* N3v; *KochWz* 135; *LatHar* 512; *WysKaz* 40.

[które, jakie] miejsce w czym [= pod jakim względem] (8): *HistAl* A7; *BibRadz* *5; *BielKron* 99v; *Concedere* alicui primas in dicendo partes, Chwałę y pierwsze miejsce dać w wymowie. *Mącz* 45b; *BielSpr* 67; *SkarŻyw* 244; *StryjKron* 727; *LatHar* 512.

[które] miejsce między kim, między czym (11): ten to kamień wżyczy powiedaią: iż ma pierwsze miejsce między infzemi wżytkiem lekarzstw *FalZioł* IV 49b; *BibRadz* *5; *OrzRozm* D4; *BielKron* 408v; *Mącz* 187a, 358b; *KuczbKat* 330; *RejPosWstaw* [143⁴]; *StryjKron* 727; *LatHar* 484; *WysKaz* 40.

[które] miejsce na czym (4): *BielKron* 99v; *SkarJedn* 184; Tak też czynią ś. Concylia [...], y który na nich ma pierwsze miejsce Wikarij Chriftułow *WujNT* 193, 461.

W charakterystycznych połączeniach: czwarte miejsce (3), drugie (2), poczciwe, poważne, trzecie (10), wtore (10); na koncylijach [które] miejsce (2), na synodzie, na wojnie; [które, jakie] miejsce w gonitwie z drzewy, w nabożeństwie, w naukach, w pilności, w rozkazowaniu, w sprawach rycerskich, w wymowie; [które] miejsce czynić, [komu] zostawować; [w czym komu którego] miejsca nie odejmować; [których] miejsc pożądać; za pasy chodzić o [jakie] miejsce.

Zwroty: »[przed czym jakie] miejsce brać« (1): Brodą do Wąfą/ śwęgo fąsiadą/ tę wadę Naydowąfą/ że przed nią wyszć miejsce bierze *KochBr* 151.

»[które] miejsce da(wa)ć« [w tym: po kim, po czym (2), nad kogo (1)] = *concedere* [aliquas] partes *Mącz*; [aliquem] locum concedere *Modrz* [szyk zmienny] (18): iako im Ociec naukę po sobie zoftawiał/ dając miejsce napirwey wcześney Stárości *BielKom kt*, B; musim dać pierwsze miejsce Żydowfkim hiſtoryom/ niż innym/ gdyż żydowfkie są naftarfe y gruntownieyfe nád ine. *BielKron* 98; *Mącz* 45b, 123a, 378b; *SienLek* 197; *BielSpr* 67; *ModrzBaz* 82; Ná tymże dopiero Synodzie/ Papieyfz [...] daie iey [stolicy carogrodzkiej] pierwsze miejsce po stolicy Rzymfkiej. *SkarJedn* 261, 114; *KochDz* 105; *BielSjem* 5, 16; *PudłFr* 9; *LatHar* 512; *GoslCast* 58; *SzarzRyt* D3v.

»[które, jakie] miejsce dzierzeć, trzymać« (1 : 1): yako zawnfe vczeni ludzie w wielkyey wadze byli/ myelcá przednyeyffe [...] dzyerzeli *GliczKsiąż* N6; *BibRadz* *5.

»na [którym] miejscu kłaść, położyć, położon(y)« [szyk zmienny] (5 : 3 : 2): *SeklKat* V4; *BibRadz* I 6d marg; *RejPosWiecz*² 93; *SkarJedn* 75 [2 r.], 76, 242; Odprawiwfy już z falki Bozey wtora część pińania moie⁸⁰/ Przyidzie porządkiem pińać o tym/ com ná trzecim miejscu położył *NiemObr* 67; *WujNT* 519; *SkarKaz* 606b.

»na [którym] miejscu liczyć« (1): *Lukař* S. ná wtorym miejscu liczy Iędrzeiá/ á Márek S. Iákubá. *SkarJedn* 75.

»([które, jakie]) miejsce mieć, mający« [w tym: po kim, po czym (6), przed czym (1)] = [aliquem] *locum obtinere* *Mącz* [szyk zmienny] (36 : 1): *FalZioł* IV 28b, 49b; *KromRozm III* P8; *OrzRozm* D4; *BielKron* 80v, 99v, 408v; *Tertium locum Milesiae oves obtinent*, Trzecie miejsce Mylefeyskie owce mają/ to yeft bywają pocztane za naylepze po dwoyich. *Mącz* 447d, 187a, 358b, 447d; *SienLek* 7; *KuczbKat* 330; *RejZwierc* 122; *BielSpr* 50; *RejPosWstaw* [143³], [143⁴]; *BudBibKaw* A2v; *SkarJedn* 184, 186, 261; *Twoie fady opowiadam zawzdy vfty fwemi/ Które v mnie miejsce mają przed fkarby wlytukiemi. KochPs* 179; *Bo po mowie y kazaniu/ groby swiętych napierwze/ záprawde/ mają miejsce SkarŻyw* 132, 206; *StryjKron* 727; *KlonŻal* D3v; *KochDz* 104; *KochCn* B3; *LatHar* 484; *WujNT* 193, 396, 461, 519 *marg*, *Zzzzz4*, *Bbbbb3v*; *WysKaz* 40; *SkarKazSej* 668a.

»pierwsze miejsce otrzymać« [w tym: po czym (3)] [szyk zmienny] (4): *HistAl* A7; kościół Alexándryifki pierwze miejsce otrzymał po Rzymfkim kościele *WujNT* 125, 125 *marg*, *Xxxxx*.

»na [ktorym, jakim] miejscu (po)stawić, postanowion być« [w tym: nad kogo (1)] [szyk zmienny] (3 : 1): *KrowObr* 33v; *KwiatKsiąż* Av; *Y inni dwa Ewanieliftowie na pierwzym go [Piotra] miejscu nád inne ftawią SkarJedn* 65; *SkarKaz* 607a.

»pierwsze miejsce zastępować« (1): *EWA* [...] flufnie w tych Historiach pierwze miejsce záftępuie. *KochWz* 135.

Wyrażenia: »(na(j))pi(e)rw(sz)e, napirwej miejsce« = *principatus* *HistAl*; *honor*, *primae partes*, *primatus*, *primus locus* *Mącz* [szyk 59 : 4] (61 : 2): *FalZioł* IV 49b; *KromRozm III* P8; *BielKom kt*, B; *Oko ich w obfifocyach pirwlych myeylec požadało LubPs* Rv; *BibRadz* *5, I 6d *marg*; *BielKron* 80v, 98, 99v, 197; *Mącz* 45b, 123a, 196b, 358b, 378b, 447d; *SienLek* 197; *gdiz w nauce kádey/ ieft okrom pirwlyego mieifca/ wtore/ trzecie/ czwarte GórnDworz* N3v; *KuczbKat* 330; *RejZwierc* 122; *BielSpr* 67; *RejPosWstaw* [143³]; *BudBibKaw* Av; *ModrzBaz* 82; *Skąd kádey baczy/ ifz Oycowie swięci naypierwze miejsce Rzymfkiemu Bifkupowi zoftawuią SkarJedn* 114, 65, 75 [2 r.], 76, 114, 118 (12); *SkarŻyw* 132, 206, 244; *KochFr* 25; *KlonŻal* D3v; *KochDz* 104; *BielSjem* 5; *PudlFr* 9; *KochCn* B3; *LatHar* 484, 512; *WujNT* 193, 461, 519 [2 r.], *Zzzzz4*, *Bbbbb3v*; *WysKaz* 40; *SkarKaz* 606b; *GosłCast* 15, 58. *Cf* »pierwsze miejsce otrzymać«, »pierwsze miejsce zastępować«.

»miejsce (na)przedniejsze (a. przednie), naprzod« = *nomen primum* *Mącz*; *primae Calep*; *fastigium*, *praerogativa*, *primatus*, *primus locus*, *principatus* *Cn* [szyk 4 : 4](7 : 1): *GliczKsiąż* N6; *BielKron* 408v; *Mącz* 187a; *dla tego ninieylzych czálow v niego fprawá Rycyrfka miejsce przednie ma BielSpr* 50; *StryjKron* 727; *BielSjem* 16; *Calep* 847b; *SzarzRyt* D3v.

»(na)wyższe miejsce« (2): *Przeto ie [relikwije] tełz [...] w tey przyfiedze ná nawyfllym miejscu poftawił y poładził. KrowObr* 33v; *KochBr* 151.

»ostatnie, na ostatku miejsce« (1 : 1): *KochDz* 105; *Bo iáko Ian S. po wlytkich nápifał Ewángelią fwoię: ták tełz flufnie ma mieć ná ofátku miejsce. WujNT* 396.

Szereg: »[które] miejsce a dostojeństwo« (1): *áby Konftántynopolfki bifkup pirwlye myeylec á doftoyeństwo myał po Rzymfkim KromRozm III* P8.

Wyrażenia przymkowe: »na [ktorym, jakim] miejscu« = [aliquo] *loco* *JanStat* (27): *A gdyž potim był [Plato] w Atheniech v fwoich na poczciwym miefczu BielŻyw* 79; *BudBib* 4.*Esdr* 11/40; *SkarJedn* 118, 174; *CzechEp* 298; *KochFr* 25; *ná trzecim miejscu przychodzi mówić o lámey praktyce SarnStat*

716, 551, 784 [2 r.], 1300; *GosłCast* 15. Cf »na miejscu kłaść«, »na miejscu liczyć«, »na miejscu (po)stawić«.

»na pierwszym (a. jednym), na wtorym (a. drugim), na trzecim miejscu« = *po pierwsze, po drugie, po trzecie; primo, secundo, tertio loco* *Mącz* (2 : 3 : 1): *Primo loco*, *Pierwey*/ Na pierwszym miejscu. [...] *Secundo loco*, *Powtore*/ Ná wtorym miejscu. *Mącz* 196b, 378a, 449c; Albo także też y *Mytnik*/ á iákoż też ten pobożnie może vzyć vrzędu íwego? bo ná iednym miejscu ma piárze/ [...] Ná drugim miejscu *naymie* *Burmítrzowi*/ ná drugim *Woytowi* *RejZwierc* 39.

7. *Sposobność, okazja; możliwość; potrzeba; locus Vulg, Mącz* (48) : ku zbudowaniu duż wiernych/ ponieważż się tu y miejsce trafiło/ położyć ie [przykłady] chcę. *SkarŻyw* 100.

miejsce czego (5): nie boyże się gdyżci ięszcze zoltawa miejsce poiednania [*regressus*] *BibRadz Eccli* 22/25[26]; *WujNT Hebr* 12/17, s. 780. Cf *Fraza*.

miejsce do czego (7): [*Uważaj*] Częłto pogodę y miejsce do czynienia dobrze/ vmyślnie opufzczone. *LatHar* 668. Cf *Fraza, Zwrot*.

miejsce czemu (3): Bo gdyby ono [*Stare Przymierze*] takie było/ żeby w nim nie było co gánić/ nie ízukanoby było inżemu miejscu. *CzechEp* 33; *WujNT Hebr* 8/7. Cf *Fraza*.

miejsce k(u) czemu (6): patrzył czału á mieścza ktemu iakoby miał krola *Philipa* zabić *BielŻyw* 147. Cf *Fraza, Zwrot*.

W charakterystycznych połączeniach: miejsce do czynienia dobrze, gniewać się, mówić (mowienia) (5), *dla obmówek, ku odpowiedzi, okazać się, pojednania, pokajania, (do) pokuty (ku pokucie)* (6), *przepuszczenia grzechow, do rozkoszy i swej wolej, do wiela złego, wspomnieć* (2), *wywodzić; patrzeć miejsca, szukać* (3); *należć miejsce* (2); *miejsce się trafiło*.

Fraza: »jest (a. ma być) miejsce; mieć miejsce; nie masz miejsca« [*w tym: cum inf* (10), *po temu* (6), *do czego* (4), *ku czemu* (4), *czego* (2), *czemu* (1)] = *est* [*alicui*] *apertus locus* [*alicuius*], *locum accipere Vulg; loci opportunitate proficere Mącz* [szyk zmienny] (15; 10; 5): *RejKup* c7v; *KromRozm II m*; *KromRozm III* B6v, E4; *RejWiz* 116; *KochZuz* A3; *BibRadz* 4.*Esdr* 9/11; *Mącz* 166d, 266b, 314b; miejsce lepźzego nie będzie ku temu ná potym/ by cnotá zapłátę íwą w Polfzce miałá. *OrzQuin* R3; *SarnUzn* D4v; *RejPos* [308]v; *BudBib* 4.*Esdr* 9/11; *CzechRozm* 249v; żeby vftáwicżne woyny z *Philiftnami* *maiqc*/ do rofkofzy y íweywoley [...] miejsce niemieli. *SkarŻyw* 558, 312; *StryjKron* 350, 467; *KochCn* B4v; *LatHar* 590 [2 r.]; *WujNT* 267, *Act* 25/16, s. 773; *SarnStat* 774, 801, 1139; *PowodPr* 10; Gniewać się niemáż miejsce: íam się winnym czyni Kto się gniewa *CiekPotrSzym*)?(3v.

Zwrot: »miejsce dać, uczynić; miejsce się da« [*w tym: do czego* (2), *dla czego* (1), *ku czemu* (1)] [szyk zmienny] (3 : 1; 1): rofkazał im/ áby [...] złym przykładem dla obmówek miejsce niedawali *BielKron* 219; *Mącz* 80b; *SkarJedn* 193; *SkarŻyw* 262 marg; *GrabPospR* K2.

Wyrażenia: »miejsce po temu« = *loci opportunitas, locus causae a. opportunus Mącz* [szyk 5 : 2] (7): *Locus oportunos captus ad eam rem, Miejsce po temu. Mącz* 196b. Cf *Fraza*.

»miestce swe« (1): Lecz przygoda gdy chce skarać ízuka mieścza íwego *RejJóz* G6.

Szeregi: »czas i (a) miejsce« = *tempus locusque Mącz* [szyk 6 : 3] (9): *BielŻyw* 147; *KochZuz* A3; *Mącz* 314b; *RejPos* [308]v; *CzechRozm* 249v; modlitwom/ czytaniu/ y bogomyślności tym lepiej

flużył/ im więtfzą ná to czáfu y mieyfca wolność od swiátá włácniony nálafl. *SkarŻyw* 354; *LatHar* 590 [2 r.]; *WujNT* 267.

»pogoda i mieśce« (1): *LatHar* 668 *cf* *miejsce do czego*.

»miejsce i potrzeba« [szyk 1 : 1] (2): Tákże iá [moją sławę] też niktory oczymá vyżrzyćie. Tám gdzie tego potrebá y mieyfce pokaże *CzahTr* K2v, A3v.

8. Połączenia frazeologiczne o różnych znaczeniach (1199) :

Zwroty: »być, siedzieć na [czyim] miejscu« = *znajdować się w takiej sytuacji jak ktoś* [szyk zmienny] (5 : 1): gdziebych iá woláł na mieścu każde⁸⁰ potępione⁸⁰ być/ niżeli na swiecie żyć *MurzHist* O, D4, T; Tu si hic sis aliter sentias, Byś na moyem mieyfcu był [...] / ynáczey byś o tym dzierżał. *Mącz* 155d; *RejPos* 325 [2 r.].

»miejsce da(wa)ć [czemu]« [w tym: w duszy swej (1), u siebie (1), w sobie (1)] = *robić, stosować coś; dare locum PolAnt, Vulg; facere locum Vulg* [szyk zmienny] (8): *RejKup* q6v; *BibRadz Eccli* 16/14[15], *Rom* 12/19; gdyż mu to będzie dofyć/ [...] diécie mieyfce dawfzy/ rządnie wfzyftkięgo záżyć *Oczko* 30v; Mieścá doś v siebie miłosierdziu fwemu Dawálf *GrabowSet* C2v; *LatHar* +2; *WujNT Rom* 12/19; *SkarKaz* 314a.

~ *W charakterystycznych połączeniach: miejsce da(wa)ć dyjecie, gniewowi (2), litości, miłosierdziu, nieprawości, skrusze, zapalczywości.* ~

»miejsce [komu] dawać« = *ustępować, zrzekać się* (1): Leć w tym dżifia plác z mieyfcm mędrzemu [!] tu dáie [lege: daję]. Gdyż go nie chcę fzácowác *CzahTr* Hv.

»da(wa)ć miejsce diabłu, czartu (a. czartom), szatanowi« = *grzeszyć, prowadzić do grzechu; dare locum diabolo PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (4 : 2 : 1): *BibRadz Eph* 4/27; *WujJud* 259; *BudNT Eph* 4/27; Odwłoká przyimowánia ciála Bożego mieyfce dáie Czártom. *SkarŻyw* 35 marg, 263; *ReszPrz* 6; Nie dawayćie mieścá dyabłu. *WujNT Eph* 4/27.

»mieć miejsce« [w tym: tu a. tam (5), w czym (3)] = *dotyczyć, odnosić się; o to chodzi* [szyk zmienny] (9): Szczęfće albo niezczęfće to ma flufzne mieftcze *RejJóz* N3; *OrzRozm* H3; *SienLek* 28; *GórnDworz* Gg2; *KuczbKat* 330; *CzechRozm* 208v; *CzechEp* 30; Bo w tym Sákrámencie/ może mieć [...] mieśce y to/ co nápifał o tym oblubieńcu duzf náfzych Sálonon: Oto on ftoi. zá ściáná náfzą *LatHar* 200, 650.

»miejsca nie zagrzać« [tym: gdzie (4)] = *nie być długo* (5): nie Orzełci to był ále Kruk/ kthory gdzie przyleciał tám fzárpnął/ á nigdzie mieyfca niezágrzał. *LeovPrzep* G3; *KochPs* 150; *CiekPotr* 11; *KlonWor* 52, 56.

»zastępować [ile] miejsca« = *pełnić ileś funkcji* (1): Ale y to wiedziéc trzebá, że tá literá ypflon, záftępuie dwoie mieyfca w Polfkim *JanNKar* G.

Wyrażenia przyimkowe: »z miejsca [czyjego]« = *ze strony kogoś, od kogoś* (2): *KrowObr* 23v; Rácźcielz Miłosćiwi pánowie to też obaczyć/ dofyćli fie theż z mieyfca W. M. powinowáctwu á práwu poľpolitemu dzieie. *LeszczRzecz* A4v.

»na miejscu« = *od razu [dotyczy śmierci]* (4): yednego na myefczv zabyly. *LibLeg* 11/155, 11/165; *BielKron* 129; Padł ná kámieñ co zdawná na vlicy leżał: Y tám go duch y żywot ná mieyfca odbieżał. *KlonWor* 44.

a. W znaczeniu 'być, istnieć, znajdować się, dziać się' i w znaczeniach z tym związanych (178) :

Frazy: »jest (a. ma być, a. może być) miejsce [czemu]; [czemu] miejsca nie będzie (a. nie było, a. być nie może); [czemu] miejsca nie masz« [w tym: gdzie (5), kiedy (2), u kogo (2), w kim (1)] = coś (nie) jest, (nie) dzieje się, (nie) powinno być, dziać się; (*nec a. non a. nullus*) locus est (a. debet esse a. potest esse), nihil amplius relinquitur Modrz [szyk zmienny] (6; 6; 4): *RejKup* bb2; *LubPs* O3v; *KochZuz* A3v; *BielKron* 207; V tych też żadnego mieyscá rozumowi być niemoże/ ktorzi chęcią pomfity pałaią. *ModrzBaz* 7; Czału woyny ma też być miłosierdziu mieysce *ModrzBaz* 127, 46, 80v [2 r.], 98, 119v, 124v, 127, 136v; iákoby w niém fráfunkowi/ áni myśli niepotrzebnéy mieyscá nie niebyło *Oczko* 24; Niemálfz w piekle pokućie mieyscá. *SkarŻyw* 120.

» [gdzie] miejsce jest [czego]« = coś się dzieje, powinno się dziać [szyk zmienny] (6): *OpecŻyw* 148v; nie yeft tu miefcze tego Aby yeden lził drugiego *RejKup* cc8v; *Diar* 64; *DiarDop* 116; o ktorey [sprawiedliwości] w Księgách wtorych szyrfzey rozmowy mieysce będzie [de qua erit ... amplior dicendi locus]. *ModrzBaz* 22; *WysKaz* 37.

»ma być miejsce zostawiono [komu]« = należy dopuścić (1): niewiem áby miało być iákie mieysce zoftáwiono tákowym do wrzędow chćiwym [*ambitiosis locum relinquendum esse*] *ModrzBaz* 43.

Zwroty: »[czemu] miejsca nie baczyć« = uważać, że nie powinno być, nie uważać za stosowne (1): Vcźciwości [= wyrazom szacunku] w ten czás mieyscá nie baczyła. *WisznTr* 31.

»[miedzy kim, miedzy czym] miejsce brać« = mależeć (2): *WitosłLut* A3; [cierpliwość] miedzy przednimi Mieysce bierze v Bogá cnotámi zacnimi *GośtCast* 72.

»[komu] czynić miejsce« = prawdopodobnie: nie odpychać (1): Miłosierdzie Boże káždemu czyni miejsce *WujJud* 233v.

»[czemu] miejsce gotować« = coś przygotowywać (1): Ínadź ofátnim plagam iuż [Bóg] mieysce gotuie. *WisznTr* 7.

»[komu] miejsce da(wa)ć« [w tym: plac i miejsce (1); gdzie (4), u siebie (2), miedzy kim (1), w sobie (1)] = przyjąć (przyjmować), wpuścić (wpuszcząć); *locum dare HistAl* [szyk zmienny] (12): Íkala kamienná iemu wfobie miefca dala iako wołk miękki *OpecŻyw* 51v; *HistAl* A4; *GliczKsiqż* C5; iż on tákowym ludźiem ná twoim Pinczowie/ mieysce dał *OrzList* ev, dv; *BielSat* L4; *SkarŻyw* [237]; *CzechEp* 62; *ReszPrz* 110; *BielSjem* 27; *ArtKanc* B12; *SkarKazSej* 682a.

»mieć miejsce (a. nie mieć miejsca); nie było [komu a. dla kogo] miejsca, miejsce« [tu tym: gdzie (14), u kogo (3), miedzy kim (2)] = (nie) zostać przyjętym; *non erat [aliecui] locus PolAnt*, *Vulg* [szyk zmienny] (14; 2 : 1): kyedy by kthori czlovyek albo poddany pana szwego zabył Thedy [...] nyema nygdzie myefcza myecz, any mabyecz gdzie zachowan *LibLeg* 6/116, 6/78, 159, 10/63; *OrzList* ev; *BibRadz Luc* 2/7; *BielKron* 197; *Prot* Av, D3; *ProtStoj* E2; *RejPos* 18; *KuczbKat* 35; *KochMRot* Bv; Y porodziłá fyná fwoiego pierwородnego/ [...] y położyła go w żłobie: iż mieyscá dla nich nie było w gołpodzie. *WujNT Luc* 2/7; *PowodPr* 36; *SkarKaz* 489b; *KlonFlis* C2.

»miejsce mie(wa)ć« [w tym: sw(oj)e (7); gdzie (50), kiedy (20), u kogo (13), w kim, w czym (5), miedzy kim, miedzy czyni (4), z kim (1)] = być, (za)istnieć, zdarzyć się; znajdować się; móc być; *locum habere Modrz*, *JanStat*; *facultatem habere*, *locus est [alicui] Modrz*; *sibi locum vendicare JanStat* [szyk zmienny] (111): *OpecŻywPrzedm* C3v; *KłosaAlg* A2v; Taka frogofcz miefcze miała Ze fię y Krew

wylewała *RejKup* bb6, Bv, q6v; *KromRozm III* P2; *DiarDop* 119 [2 r.]; *GliczKsiąż* F3v; *LubPs* F3v marg, I2v, R2, X6, Y5v, eev; *GroicPorz* f4v, t; *OrzList* d2; *UstPraw* F3v, H2v; *RejZwierz* 81; *OrzRozm* T3v; *GrzegRóżn* Cv; Exulat avaritia ex urbe, Nie ma mieyfcá łákomftwo w mieyfcie. *Mącz* 400b, 400b; *SienLek* Ttt3v; *RejAp* 103, 103v; máią to łobie zá rzecz niepodobną/ áby w miłości miał miełcze rozum. *GórnDworz* L18, Ggv, Kk7, L16v; Czego niemamy ták rozumiec/ iákoby on ná części rozdzielony/ w iedney łtronie iedno mieyfcie/ a w drugiey drugie miał *KuczKat* 380, 170; *BielSpr* 6; *WujJud* Bv, 201, 213, 240; *WujJudConf* 15, 248v; *RejPosWstaw* [41⁴]v; *MycPrz* I A2v [2 r.]; *CzechRozm* 200; *PaprPan* [Gg]4; *ModrzBaz* 1v, 42, 63, 72v, 80v; Iefli ich wiára Kátolicka: [...] czemu we Włózech/ w Hifzpaniey/ w Indyách/ w Grecyey/ y w Azyey mieyfcá nie ma? *SkarJedn* 28, 60, 299; *KochOdpr* C3; *KochPs* 35, 51; *SkarŻyw* 16; *KochTr* 22; *CzechEp* 10, 194; *KochPhaen* 6; *WisznTr* 32; *KochPam* 80; *KochPieś* 12; *ArtKanc* A5, N13v, O15; *GórnRozm* H4, I3v, Kv; Y ty małz tu łwé mieyfcie/ mężny Włodziłławie *KochProp* 10; *PaprUp* B2; *ActReg* 127; *GrochKal* 9; *GrabowSet* Mv, S2v; *LatHar* 243, [249], 334, 347, 357 (13); Bo każdy ięzyk ma włafne mowy łwoie/ ktore w infzym ięzyku mieyfcá nie máią. *WujNT przedm* 19, s. 238; *SarnStat* 158, 345, 700, 715, 778 [2 r.] (11); *WitosłLut* A4; *PowodPr* 35, 37; *GosłCast* 59; *SkarKazSej* 674b; *KlonFlis* B4; *KlonWor* 57, 58.

»miejsce [czego] należć« [w tym: w czym (1)] = *coś jest*; [alicui] locus relinquitur *Modrz* [szyk zmienny] (2): *ModrzBaz* 124v; Nigdziéy mieyfcá mniéy hárdości Nie naydziełz/ iáko w miłości *KochPieś* 24.

»otrzymać miejsce [w czym = u kogo]« = *wejść w użycie* (1): Ten tedy obyczay [...] łáčno otrzyma mieyfcie [obtinet] w zgrómádeniu ludzi/ ktorzi chcą rozumu vzywáć *ModrzBaz* 29v.

»[gdzie] trzymać miejsce« = *znajdować się* (2): Ieft thez ták drugie miáfto Pollencia od Málorki ná południe trzyma mieyfcie. *BielKron* 280, 282v.

»miejsce wziąć« = *zaistnieć, powstać* (1): Prze to złe a fałszywe nauki miejsce wzięły *DiarDop* 107.

»miejsce zostawiać (a. zostawować) [czemu]; [czemu] mieśce się dać musi« = *zakładać, że coś istnieje* [szyk zmienny] (2; 1): *GórnDworz* D4v; ábyś po poświęceniu żadne⁸⁰ mieścá iftności chlebowey nie zołtáwiał. *LatHar* 188, 188.

»żądać miejsca [gdzie]« = *prosić o przyjęcie* (1): Potym Gwido łzedł ku żenie łwey/ a żadał mieyfcá w iey dworze *HistRzym* 82v.

b. W znaczeniu 'wierzyć, być posłusznym, przyznawać wartość; szanować' i w znaczeniach z tym związanych (190) :

Zwroty: »[komu, czemu] miejsce da(wa)ć; [czemu] miejsce bywa (a, ma być) dano« [w tym: miejsce i wiarę (5); u siebie (9); w czym = w jakiej sprawie (5)] = *uwierzyć; uwzględnić; być posłusznym; dare locum Vulg; cedere Mącz; locus [apud aliquem] est Modrz* [szyk zmienny] (76; 3): *OpecŻyw* 59; *FalZioł* +2v; *BielŻyw* 97; *RejJóz* Fv marg; *LibMal* 1546/111v; *KromRozm I* D3v, I3, I3v; *MurzHist* C3v, D2; *KromRozm II* b, i2; *KromRozm III* F4v; *Diar* 84; *BielKom* B4, F; *GliczKsiąż* B6v; *GroicPorz* t3; *Leop Eccli* 13/27; iżeś wálzá M. tey nieprawdziwey mowie dał mieyfcie v łyebie. *OrzList* d, f3v; *UstPraw* 112; *RejZwierz* 19; *BibRadz* I 11c marg; dał mieyfcie lekarzowi/ y był zdrow. *BielKron* 124; powiedzieli Biłkupowi/ iefli ich chce rády łłucháć/ zá dzień weźmie miáfto/ dał im wiarę y mieyfcie *BielKron* 215, 35v, 55v [2 r.], 58v, 69, 92 (13); *GrzegRóżn* K3; *KwiatKsiąż* E; *Mącz* 320b;

SarnUzn B3; *RejAp* 12, 116v; *GórnDworz* R3v; *RejPos* 131v; *BiałKat* 301; *HistLan* D2; *KuczbKat* 40; *BielSpr* b2; *WujJud* 39, 260v; *WujJudConf* 4v, 39; *BudNT przedm* a3v; *CzechRozm* A8, 202v; *PapPrPan* Z; *KarnNap* B3v; *ModrzBaz* 137; *SkarJedn* A5, 49, 53, 220, 253 (8); *KochPs* 6, 81; *SkarŻyw* 372; *ReszPrz* 105; *GórnTroas* 30, 60; *WujNT* 555; *KmitaSpit* Av; *PowodPr* 46; *CiekPotr* 15; *CzahTr* E4; *PudłDydo* B4v.

~ *W charakterystycznych połączeniach: miejsce da(wa)ć (miejsce dano) baczeniu, boskim sprawom, domysłem, Duchowi Świętemu (2), koncylijam, Kościołowi, lekarzowi (2), listom, modleniu, mowie, namowom (2), niewinności, obronie, odporom, pismu, plotkom, pochlebcom, potwarzy, powieści (7), prawdzie (6), prośbie (4), radam, rozsądkowi [= rozstrzygnięciu] (2), rozumowi (6), rzeczom przystojnym, słowom (słowu) (9), upominaniu, władzy (2), wolej bożej (3), wywodom. ~*

»miejsce mieć« [*w tym: swe (1); gdzie (12), u kogo (5), kiedy (5), w kim (1)*] = *obowiązywać, być ważnym, prawomocnym; valere Mącz, Modrz; locum habere Modrz, JanStat; regnare Modrz; pertinere, vendicare sibi locum JanStat [szyk zmienny] (41):* Bo gđyze przyczyná przykazányá ktorego nye fluży/ tám y przykazánye ono myeyfcá nye ma. *KromRozm II* k4v, k4v; *GliczKsiąż* K4; *GroicPorz* i3, y, gg; *UstPraw* H2v, Kv; *BibRadz* I 118d marg; *BielKron* 105; *Mącz* 474a; *SarnUzn* D2, D2v, H3v; *WujJud* 37v, 80v; *WujJudConf* 189, 247; *CzechRozm* 221v; *ModrzBaz* 85, 99v, 144v; *SkarJedn* 96; *SkarŻyw* 59; *CzechEp* 32 marg, 33, 92; *NiemObr* 10; *LatHar* 127; *WujNT* 699; *Ikázuiemy/ áby potwarné y fałszywé y nieporządne pozwy mieyfcá v ładow nie miály. SarnStat* 753, 22, 43, 45, 215, 567 (11).

»miejsce mie(wa)ć« [*w tym: swe (4); u kogo (35), gdzie (9), między kim (2), w kim (2), przed kim (1)*] = *być szanowanym; znajdować wiarę, posłuch; capere Vulg [szyk zmienny] (65): BierEz* F4v, Q4; *RejRozpr* E4; *RejJóz* G2; *iż to rzecz wyadoma iż prawda rzadko miefcze ma. RejKup* d8, d4, bb7; *BielKom* C4v, E5v, F3; *GliczKsiąż* B4v, D6v, O6v, P2v; *iżby profte mniemánye á wymyśl ludzki v nas mieyfcá nye myał LubPs* aa4, H2v, M3; *OrzList* fv; *OrzRozm* R4v; *BielKron* 195v, 394v; *Niechże. thedy wymysły w nas miescá nie máią Ktoremi Sofiltowi; Bogá ták wikłáią GrzegRóżn* O2v; *KwiatKsiąż* F4, *Ive SienLek* Vuu2v; *RejPos* 213, 284; *KuczbKat* 360; *RejZwierc* 227; *WujJud* 15, 65v; *CzechRozm* 20; *iż wżyfcy Duchowni Rułcy/ v świeckich twoich fwego mieyfcá nie máią SkarJedn* 363, 96, 215; *KochPs* 2, 36, 131; *SkarŻyw* 87; *StryjKron* 135; *CzechEp* 167, 259; *NiemObr* 93; *ReszList* 188; *KochTam* 75; *PapUp* 12; *ZawJeft* 35; *ActReg* 50, 183; *GraboioSet* C; *WujNT loann* 8/37; *SarnStat* 395; *Cnotá y mądrośe málo mieyfcá máią. KlonKr* A4v; *CzahTr* D [3 r.]; *SkarKazSej* 657b; *KlonWor* 37.

~ *Przysłowie: Prawdá wżędy mieyfce ma. RejWiz* 40 marg, Cc8v; *BielKron* [332³]; *prawdá musí mieć fwe mieyfce GórnDworz* Aa8v, Cc8; *BudNT przedm* c4v; *PaxLiz* Bv. [Ogólem 7 r.]. ~

»miejsce należć [*u kogo*]; *mieśce się nalazło [w kim]*« = *znależć posłuch, wiarę (1; 1):* A ták tá ich dumá [= *wymyśl*] obrzydła mieyfcá żadnego nalesć v wiernych nie może. *CzechRozm* 157; *LatHar* 570.

»miejsce swe osieść« = *znależć posłuch, poważanie (1):* *cnotá kiedykolwiek mieyfce fwé osiędzie. KochPieś* 44.

»miejsce [*u kogo*] stracić« = *stracić zaufanie (1):* *Widział iż mieyfce w Prufiech v Krzyżakow ítrácił StryjKron* 517.

»miejsce sobie zjednać« = *znaleźć wiarę, posłuch* (1):

~ *Przysłowie*: Prawdą [...] choć bez forbótów nietrudno mieyſce łobie ziedna. *Strum* A4. ~

c. *W znaczeniu 'pozwolić' i w znaczeniach z tym związanych* (28) :

Zwroty: »miejsce da(wa)ć, dający« [*w tym: określenie odbiorcy pozwolenia: komu, czemu* (8); *określenia treści pozwolenia: czemu* (10), *czemu a. czego (+ komu)* (4), *ku czemu* (1), *w czym* (1), *aby* (1), *iż* (1)] = *pozwolić na coś, umożliwić; locum dans JanStat [szyk zmienny]* (17 : 1): *O matuchno lafkawá/ [...] dáy mieſce/ aby ciało małciami pomazali OpecŻyw* 156; *ZapWar* 1545 nr 2646; *RejKup* Sv; *Diar* 30; *BielKom* C3, C3v; *Wdowam myeyſcá ich płáczu nigdzyey nye dawáli LubPs* Sv; *BibRadz* *3v; *BielKron* 73; *BielSpr* 4; *SkarJedn* 262; *SkarŻyw* 299; *Takież koſztownym łzátom mieyſcá nie dawaycie. BielRozm* 9; *JanNKarGórn* H2; *SarnStat* 344, 567, 775; *SzarzRyt* B4.

»mieć miejsce [czego]« = *otrzymać pozwolenie* (1): *procurátorowie żeby nie mieli mieyſcá v práwá łtánia GórnRozm* L.

»[czemu] mieſca nie zagrodzić« = *nie sprzeciwiać się* (1): *Skąd łie pokázuie/ że Pan Bog wſzyłtkim Trádyeyam mieſcá nie zágrodził. WujJud* 43.

»[czemu] miejsce zostawi(a)ć (*a. zostawować*); *zostaje* (*a. zostało*) (*się*) miejsce [czemu]« [*w tym: z przeczeniem* (7); *określenie odbiorcy pozwolenia: komu* (1)] = *pozwalać na coś, umożliwiać; dare locum Vulg; minimum a. nihil loci relictum est Modrz [szyk zmienny]* (3; 5): *Diar* 87; *zołtáwiałeſ mieſce pokućie Leop Sap* 12/10; *SarnUzn* B8; *ModrzBaz* 91, 102; *O Prawdzie Ciáłá y Krwie iego/ nie zołtáie mieſce wątpieniu. LatHar* 192; *WujNT* 286; *SarnStat* 803.

d. *W znaczeniu 'zamiast' i w znaczeniach z tym związanych [tu często wyraźny związek z któryms ze znaczeń poprzednich, zwłaszcza zeznacz. 5.]* (751) :

Zwroty: »zasadzić miejsce [czyje]« = *wyznaczyć do czegoś zamiast kogoś* (2): *Hektor [...] nápierá łie przedzdyęki bitwę mieć. [...] Priamus krol záłádził iego mieyſce Parifem BielKron* 58; *Mącz* 414a.

»miejsce [czyje] zasięć (*a. posiadać*)« = (*chcieć*) *być kimś* (2): *KrowObr* 160; *Godzien był zá vrodá łwoię/ Tytonowé/ Godzien był mieyſce záſięć Endymionowe. KochPam* 81.

»zastąpić, znosić miejsce [czyje]« = *zrobić coś, podjąć się czegoś zamiast kogoś; portare locum Vulg* (1 : 1): *Leop* 4. *Esdr* 8/6; *Niełłufzna ielt/ ábyſ ty miał záłtąpić moié Mieyſce: y zá ofiárę miłé zdrowie twoié Oddáć ZawJeft* 43.

Wyrażenia przyimkowe: »na miejsce« [*w tym: czyje* (92), *czego* (40), *to* (79), *z przytoczeniem wyrazu* (1), *bez przydawki* (1)] = *zamiast; pro Vulg, Mącz, JanStat; in locum Mącz, Modrz; loco JanStat* (213): *BierRozm* 25; *LibLeg* 7/104v; *LibMal* 1549/149v, 1553/176; *MurzNT* 73v; *KromRozm III* G4v, H8v, M5, O2v, P6; *KrowObr* 11v, 13, 16, 39, 39v [2 r.] (16); *RejWiz* 169; *OrzList* fv; *UstPraw* C3; *RejFig* Dd3; *WyprKr* 126; *BibRadz Eccli* 10/15[17], *Act* 1 arg; *ná mieyſce Heleny/ damy krolowi Menelaufowi łiołtrę łwoię BielKron* 57v; *tarcze złóte tákież łrebrne pobrał/ ná ktorých mieyſce potym Roboám dáł miedzyáne poczynić. BielKron* 83, 21, 36, 37, 57v, 66 (47); *Pro illo te deducam, Miáłto niego/ álbo ná yego mieyſce cie záwióde. Mącz* 323a, 2a, 145b, 187b, 239c, 311d (9); *gdzie poddáni [...] ná mieyſce piérwłzych złých/ dobre łobie drugié Króle obiéráli OrzQuin* S4; *SienLek* 96, 173, T[tt]; *po łiedmi lat piérwłze mu zęby pádáią á trwałſze ná to mieyſce nádrałtáią LeovPrzep* H4v; *RejAp* 175; *Niema łie co podobáć/ kiedy kto máiąc łwe włółne Polłkie łłowo [...] požycza ná iego mieyſce*

s cudzego ięzyká *GórnDworz* F2v, F5v [2 r.], H5v; *HistRzym* 68v, 96v; *RejPos* 56v, 201, 238v, 287v, [290]v (9); Gdyż ty nie chceż być mnie kwoli/ ieftci ná to miejsce inřza/ która mi powolna będzie *BialKat* 371; *RejZwierc* 39v, 40v, 107v; *BielSpr* 12v; *WujJud* 47, 205v, 207v, 228, L13v, Mm7v; *WujJudConf* 159, 187v; *HistHel* B4v; *CzechRozm* 73 [2 r.], 80 [2 r.], 80v, 81 [2 r.], 89 (15); A pieczęć ziemska na miejsce zginionej aby była insza uczyniona. *ZapMaz II G* 61/159; *Decemuiiri* byli w Rzymie [...] nawyżłzi pánowie/ ktorzi byli ná miejsce Konfulow pořtánowieni *ModrzBaz* 91 marg, 64v, 88v, 133v; *SkarJedn* 118, 135, 196; Iefli w łáfkę dufa Boginiej řwey/ niech ná to miejsce dwu lie boi/ Ktore dla niey rozgniewał *KochOdpr C*; *Oczko* 26v, 28, 31v, 38; *SkarŻyw* 90, 391, 429, 510, 600; *StrykKron* 452, 457, 512; *ZapKořcier* 1582/33; *CzechEp* 152, 337; *NiemObr* 130, 157 [3 r.], 169, 171; *KochFr* 42; *GórnRozm* Nv; *Paprup* D3; *Calep* [1015]b, 1021b; *KochCz* B2v; *KochFrag* 14; *WyprPl* Cv; *LatHar* 197; Pałchá řwięto przednieyřze Zydowskie [...]: ná ktorego miejsce náłtápiło náłze wielkonocne řwięto. *WujNT* 109 marg, 11, 39, 96, 136, 217 (15); Ná miejsce tedy łáczyć, ma byđż zláczyć *JanNKar* H4, Fv, H3v; ná tymże Zamku nářzym Krákwřkim pořtánowiliřmy práwo Naiwyřłze Niemieckie włálné/ ná miejsce práwá Máydeburřkiego [*vice et loco Maydemburgensi JanStat* 1021] *SarnStat* 955; Trzeći [jarmark] ná řwięto řwiętego Wáwrzyńcá/ ná miejsce Iármáru w Gierwařcie *SarnStat* 1227, 378, 379, 732, 860 [2 r.], 869 (12); *SiebRozmysł* K2; *CiekPotr* 60, 76; Niezgodá řwarorodná/ byłá tu czas długi. Tyř ná to miejsce zgodę y miłořć wprowadził *GořCast* 18, 18.

~ W charakterystycznych połączeniach: na miejsce dać (damy) (17), nastápić (następować) (11), ob(ie)rać (obran(ie), wyb(ie)rać, wybran(y)) (30), połožyc (6), posadzić (sadzać, nasadzić, wsadzić, wsadzać, wsadzony, wysadzać, zasadzić, zasadzenie) (33), pořlać (pořlan) (2), (po)stanowić (pořtanowiony) (6), (po)stawić (ustawi(a)ć, wstawi(a)ć, wstawiony, wystawi(a)ć) (19), wziáć (wzięty) (10). ~

»w to miejsce« = zamiast (1): lepiej wto miejsce poki służą řily/ Rycerřkie mieczem bronić Oyczyzny řwey miłey. *RybGęřli* B3.

»na miejscu« [w tym: czyim (24) – swym (1) – czego (10)] = zamiast; *in loco Vulg; pro PolAnt; contra, loco JanStat* (34); *RejKupSekl* a5; *GroicPorz* t3v, ff4; *KrowObr* 155; *Leop Esth* 2/17; *OrzList* c2v; *BibRadz 2.Par* 36 arg [2 r.], *Iob* 34/24; *BielKron* 116, 330; *Mácz* 79c; *RejAp* 113, 166v; Pan zá niewdzyęćnořć řtráca pyřźnego á pokornego pořadza ná iego miejscu. *RejPos* 215v marg, 201; mieczowi řrogyemu dopuřłzcę pořrzec á wyniřłzczyć was/ á narod obcy pořádzę ná miejscu wářzym. *RejZwierc* 192; *KochPs* 65; Ná miejscu Ewángeliey. Będę wam czytał z Dawidá *MWilkHist* D4; *NiemObr* 47 [2 r.]; *ReszPrz* 43; *WerGořc* 203; Struřá z kluczem máluia/ ná miejscu Papięřkim *BielSen* 11; *BielSjem* 4; *ZawJeřt* 30; *Calep* 1021b; wřzákże tář płáca wymyřłonym řpořobem pod iná bárwą y imieniém ktore pámiętnym zowá/ iefł odnowioná: które ná miejscu onęgo Czeřńęgo bywa bráne *SarnStat* 817, 656, 1227, 1228 [2 r.], 1247; *KmitaSpit* Cv.

~ W charakterystycznych połączeniach: na miejscu posadzić (posadzać, nasadzać) (4), (po)stanowi(a)ć (po– pořtanowiony) (6), pořtawić (2), sieć (siedzácy, zasiadać) (3), ~

α. O zastępstwie, reprezentacji, działaniu w czyimś imieniu (160) :

miejsce czyje [w tym: *pron poss* (76) – *sw(oj)e* (67) –, *G sb i pron* (42), *ai poss* (35)] (153): *RejZwierz* 103v; *Iákoż* fie tu kto chce pochłubić mieyfćem Páná [tj. *występowaniem w Jego imieniu*] tego *RejAp* 18, BB2; *RejPos* 301; *SkarKaz* 206a; *SkarKazSej* 699b. Cf *Zwroty, Wyrażenia przyimkowe*.

Zwroty. »miejsce zasadzić (a. osadzić)« [w tym: *sw(oj)e* (14)] = *wyznaczyć swego zastępcę; dare a. supponere vicarium* *Mącz* (15): *GroicPorz* iv; *Iesliby* *šam* *Kalztellan* chorował/ *thedy* mieyfće swoie może człowiekiem godnym ośadzić. *UstPraw* D2v, Cv, C3, G3; *RejZwierz* 24v; *BielKron* 63v, 228v; *Mącz* 312a, 493b; *GórnDworz* I2v; *SkarŻyw* 180; *GórnRozm* F3v; *SarnStat* 492, 558.

»miejsce [czyje] zasieść (a. zasiadać), trzymać, dzierżeć, zasadzać, zastąpić, trzymający« = *być czyjś zastępcą; supplere locum* *JanStat* [szyk zmienny] (5 : 3: 1 : 1 : 1 : 1): *połpolicie* *štáršzy* *Przyfyęznik* *Woythowfkie* mieyfće wšzędy záfyada. *GroicPorz* n; w tymby záchorzał który *vrzędnik* z tych co rokom należą/ *thedy* *iednák* *inšzy* *vrzędnicy* mogą tych chorych mieyfće zářadzić. *UstPraw* G3, A4; *BibRadz* I 313d *marg*; *Vicarius*, *Namiesnik*/ *podřtárošći*/ *vrzędnik* i/ *šługá* *mieysce* *páńskie* *trzymájący*. *Mącz* 493b; *RejPos* 163; *RejPosWstaw* 42; *SkarJedn* 113; *KochOdpr* B2v; *SkarŻyw* 318; *KochPieš* 14; *SarnStat* 914.

Wyrażenia przyimkowe: »z miejsca [czyjego]« = (*będąc*) *reprezentantem* (2): *RejKup* c2; *šędzie* *šiemfkie* *zowie* *Pan* *BOG* *bogámi*: *bo* *šády* *y* *špráwiedliwošć* *ludšiom* z *mieyfćá* *Božego* *iáko* *iego* *namieřtnicy* *czyniá* *SkarKaz* 2a.

»na miejsce« [w tym: *czyje* (38), *to* (6)] = *w zastępstwie, w imieniu; pro* *Modrz; in locum, vice* *JanStat* (44): *Ale* *áni* *Yuliuřz* *nawyřřřřego* *Rzymá* *biřkup* *tám* *byř*/ *áni* *pořłař* *ná* *řwe* *myeyfće* *kogo* *KromRozm* III O5v; *RejWiz* 187; *UstPraw* K2; *BielKron* 141, 204, 208, 210, 324v; *gdy* *dwiemá* *zacnym* *ludšiom* w *Morávie* *przyřřlo* *do* *tego*/ *že* *fie* *w* *řzránkach* *bić* *mieli*: *ieden* z *nich* *będąc* *bárzo* *řtárym*/ *miał* *dáć* *ná* *řwe* *mieyfće* *zastępcę* *řyná* *GórnDworz* O6v; *RejPos* 164v, 175; *RejZwierc* 92v [2 r.]; *BielSpr* 12v; *ModrzBaz* 84, 119, 120v; *Calag* 16b; *ZapKoščier* 1582/32v; *NiemObr* 26, 45; *GórnRozm* M3v; *KochFrag* 44; *KořakCath* C2; *Šędziowie* *ná* *řwe* *mieyfće* *nikogo* *niech* *nie* *pořtánawiáią*, *chorobę* *tylko* *ich* *wyřáwřzy*. *SarnStat* 557, 57, 129, 302, 364, 392 (17); *GrabPospR* M3 [2 r.]; *SkarKaz* 206a.

~ *W charakterystycznych połączeniach*: *na miejsce da(wá)ć* (*pořać*) (7), *deputowáć* (3), *naznaczyć* (3), *obřany*, *pořadzić* (*pořadzon*, *wysadzić*, *zasadzić*) (11), *pořanowić* (*pořanawiac*) (4), *poř(y)řać* (*pořyřać*) (5), *subdelegowany*, *ustawić* (2), *wynosić*, *zostawi(a)ć* (3). ~

»w miejsce [czyje]« = *w zastępstwie* (1): *Gdze* *pořty*[m] *bely* *vczywy* *ludže* *Iáko* *wmeyfće* [!] *Pána* *pořtarořczyego* *štanifława* *Grzimalřkiego* *Iáko* *Criftoř* *řęmpřky* [...] *y* *wyele* *ynnych* *dobrych* *Ludzy* *ZapKoščier* 1582/35v.

»na miejscu [czyim]« = *w zastępstwie, w imieniu* (79): *OpecŻyw* 173v; *abische* *na* *miesczv* *naschim* *yáko* *Comissarže* *naschi* *czynily* *pyřne* *a* *řwieobodne* *wiwiedzenie* *LibLeg* 11/80, 7/31v, 10/97v, 11/81, 169, 171v; *ComCrac* 15v [2 r.]; *KromRozm* I O2v; *GliczKřiqž* F5v; *GroicPorz* iv [2 r.], i4; *KrowObr* 32, 181v [5 r.]; *Papieř* *to* *rořdawa*/ *Ktory* *ná* *Páńřkim* *mieyfću*/ *ná* *řwecie* *zořtawa*. *RejWiz* 160v; *námicyfću* *Papieřkim* *byř* *Kářdynáľ* *Křeřcencius* *BielKron* 235v, 63v, 112v, 157v, 186v, 197v (12); *GórnDworz* C3v; *iáko* *y* *dziř* *zowá* w *niektorych* *zyemiach* *Láćinřkim* *ięzykiem*/ *vice rex* *iáki*: *co* *fie* *rozumie*/ *iáko* *by* *ná* *mieyfću* *krořewřkim* *řiedzácy*. *RejPos* 243, 163, 175 [3 r.], 243v, 301, 314v; *RejZwierc* 41, 45v; *BielSpr* 70; *Wuřřud* 149; *Prořimy* *was* *tedy* *ná* *mieřcu* *Pána* *Chryřtnřowym*

iednacyjie fie z Bogiem. *WujJudConf* 87v, 86v, 87v; *RejPosRozpr* b4; *BudBib* 2.*Mach* 4/31; *ModrzBaz* 92; *SkarJedn* 57, 62; *SkarŻyw* 600; zarázem fię do Węger wrocił/ Mátkę fwoię [...] Gubernátorką ná fwym mieyfcu w Polfczce zoftáwiwfzy *StryjKron* 452, 627; *CzechEp* 326, 330, 373, 412, 419; *NiemObr* 29, 30; *Calep* [1015]b; *Phil* L3; Podfkárbi Koronny/ álbo przynamniéy ná mieyfcu iego Nadworny do Lubliná: [...] ziechác máią. *SarnStat* 414; będzie im wolno mieć fubftituty ná fwych mieyfcách záfádzonó *SarnStat* 563, 353, 477, 556, 792, 895 (11); *SkarKaz* 206a; *SkarKazSej* 674b.

~ W charakterystycznych połączeniach: na miejscu by(wa)ć (będący) (18), posadzić (wysadzać, zasadzony) (5), postanowiony, siedzieć ((za)siadać, zasieść, siedzący) (11), stawić, zostawać (ostać) (2), zostawi(a)ć (zostawować) (12). ~

»w miejscu [czyim]« = w imieniu (1): Gdżę slachetny Pán Adrian czyeftkowfki [...] będąncz przet prawyem náfzim wmeifczu Ie⁸⁰ Mczi Pana woyewodi tam fzyę przet prawyem potnyoíl *ZapKościér* 1584/51v.

β. O następstwie, kontynuacji (zwłaszcza o sukcesji tronu lub urzędu) (337) :

Zwroty: »[czyje] miejsce dzierżec, zasieść (a. zasiadać)« = być czymś następcą (2 : 2): iż ini byli ápoftołowye/ ktorych myeyfcá bifkupi/ ini fyedmdzyefyát y dwa vcznyowye/ ktorych myeyfcá kápłani dżyerzą *KromRozm III* H8v; *SkarJedn* 300; *NiemObr* 47.

»[czyje] miejsce wziąć (a. przyjąć), o trzymać, odzierżec, zasieść; miejsca [czyjego] dostać« = zostać czymś następcą; *succedere Miech*; *succedere in locum Mącz* [szyk zmienny] (3 : 1 : 1 : 1; 1): *MiechGlab* 47; *LibLeg* 11/181; wfzyfcy byli pociefzeni gdy Alexándrá wflyfzeli oycowfkie mieyfce przyiác *BielKron* 123v, 199v; *Mącz* 44d; chcefz ábyś náfzą ftáfzą byłá/ á potey śmierci iey wzięła mieyfce? *SkarŻyw* 226, 517.

»miejsce [czyje] zasadzić (a. osadzić, a. osadzać)« = wyznaczyć następcę; *in locum inducere Miech*; *subrogare Mącz* (4): *MiechGlab* 45; *In locum et vicem alterius substituere* Kim drugim czyie mieyfce záfádzic. *Mącz* 414a, 358b; *PowodPr* 9.

»miejsce swe zasadzić« = mieć następców (1): to mąż co mieyfce fwe wnuki záfádzi *RybGęśli* B2.

»zlecić, spuścić miejsce (swoje)« = wyznaczyć kogoś następcą (1 : 1): kfiążę ich wfłąpiło w zakon [...] fynowi fpuściwfzy mieyfce. *BielKron* 170v; *SkarŻyw* 490.

Wyrażenia przyimkowe: »na miejsce« [w tym: miejsce i państwo (1), stolec i miejsce (1); czyje (222) –sw(oj)e – (28), czego (12), to (18)] = po; pro *Vulg*, *PolAnt*; *in locum Mącz*, *Modrz*; *loco JanStat* (252): *BierEz* O3v; *BielŻyw* 107; *MiechGlab* 45; *WróbŻółtGlab* A3; *RejPs* 68v; *RejJóz* Pv; *LibLeg* 11/162, 163v, 166; Oto ná myeyfce oycow twych fynowyc zrodzeni *LubPs* M3, Z3; *KrowObr* 123; *Leop Eccle* 4/15, 1.*Mach* 9 arg, 2.*Mach* 4/29; w tym dzyeń sfzedł/ noc ná iego mieyfce náftąpiłá *KochZuz* A3v; *BibRadz* 2.*Par* 36 arg; po fwey śmierci náznáczył Serwiulá zyęciá fwego ná fwe mieyfce. *BielKron* 102v; PO Oktáwianie Celárzu wybran ieft Klaudyus Tyberyus ná mieyfce iego *BielKron* 140; iednák nie dlugo żyw był Syrácyn. Sáfádyn ná to mieyfce wfłąpił *BielKron* 179, 48v, 49v, 59, 61v, 70 (105); *Succedo*, Wchodzę ná yego mieyfce/ zoftawam po kim. *Mącz* 44d, 44d, 116b, 187b, 196b, [267]b (9); *OrzQuin* T2; *RejAp* BB3, 93v, 94 [2 r.]; *GórnDworz* Dd3v; *HistRzym* 132; *RejPos* I18v, 184; *BielSat* Hv; *KuczbKat* 25; *RejZwierc* 22v, 134v, 153, 170v; gdy iedny zbito/ wnet inni á inni ná tho mieyfce przyftępowáli. *BielSpr* 64, 6v [2 r.], 8v, 28v, 31, 42v, 52; *WujJud* 205v; *RejPosRozpr*

c3; *BudBib Lev* 6/22; *BudNT Act* 24/27; *CzechRozm* 150 marg, 151 [4 r.], 164v, 165, 181 (12); *ModrzBaz* 26 [2 r.], 44v, 61v, 93 [2 r.], 99v (13); *SkarJedn* 101, 135, 140, 197, 210 (9); *KochPs* 190, 197; *SkarŻyw* 213, 227, 231, 244, 248 (8); *ci* [*Galindowie*] precz wyfzli do Włofkich kráin [...] / á ná ich mieyfca Litwá przyfzła *StryjKron* 46, 46, 115, 150, 285, 477 (10); *CzechEp* 29, 331, 332, 357 [3 r.]; *NiemObr* 49; *KlonŻal Cv*; *ReszPrz* 102; *GórnRozm M3v*; *KmitaPsal A2*; *ActReg* 102, 158; *KochFrag* 44; *WujNT* 34, 50, 125, 236 [2 r.], 511 (10); *JanNKar C*; *SarnStat* 39, 364, 663, 852, 867, 1098, 1285; *KmitaSpit B3*; *SkarKaz* 240a, 346a, 417b, 607a [2 r.]; *SkarKazSej* 687a; *KlonFlis E2v*.

~ W charakterystycznych połączeniach: *na miejsce dać* (2), *namazany, nastać* (3), *nastawić* (*nastawować*) (3), *nastąpić* (*następować*) (51), *naznaczyć* (*naznaczone(y)*) (15), *podniesion(y)* (2), *posłany, postanowić* (*postanowiony*) (4), *powstać, przełożyć* (5), *przystępować* (2), *przyść* (*przychodzić*) (15), *sieść* (2), *sta(ną)ć* (3), *(po)stawić* (*ustawi(a)ć*) (7), *wchodzić* (*wniść*) (4), *wprawić, wsadzić* (*wsadzać, wsadzone, wsadzenie, (p)osadzić, posadzenie, zasadzić, wysadzone*) (15), *wstąpić* (*wstępować, wstępujący*) (66), *wyb(ie)rać wybran(y), ob(ie)rać, ob(ie)ran(y)*) (31), *wzbudzać, wziąć* (*wzięt(y)*) (8), *zostać* [*kim*], *zostawić, zrodzony, zrzędzić*. ~

»na miejscu« [*w tym: miejscu i stolicy* (1), *miejsku i urzędzie* (1); *czyim* (66) – *swym* (9) –, *czego* (1)] = *po*; *pro Vulg, PolAnt; loco Vulg, JanStat; in locum Mącz* (67); *ZapWar* 1529 nr 2536; *BielŻyw* 90; *MiechGlab* **4v; *Przednyego Balfchą kthori yesth namyefczv Ayafzbałschinem z olfobna ymyenyem nałzym pođdrovyfł LibLeg* 7/36v, 7/41, 10/96; *LubPs Sv*; *KrowObr* 29, 33v; *Leop* 1.Par 5/22, 2.Par 36/1, 1.Mach 3/1, 13/32; *BibRadz* I 121, 4.Reg 14/21, 15 arg, 1.Par 4/41, 2.Par 36/1 (9); *Po śmierci iego nie náyduie fie w piłmie kto ná iego mieyfcu panował BielKron* 339v, 76, 80, 89, 114, 166 (10); *Mącz* 188b; *RejAp* 64v; *RejPos* 25v, 175, 300v; *RejZwierc* 64v; *BudBib* 3.Esdr 1/33[34]; *HistHel* D2v; *SkarJedn* 116; *SkarŻyw* 363; *CzechEp* 328, 373 marg, 375, 379, 422 [2 r.], 426; *potrzebá ná mieyfcu Piotrowym/ tákiego ko^{go} vpátrować/ kteryby ofobliwą mocą [...] kluczami tymi władał NiemObr* 29, 28, 29 [4 r.], 48 [3 r.], 164; *ArtKanc* I16; *ActReg* 167; *Calep* [1020]a; *WujNT Matth* 2/22, s. 391; *tákowy [kmięć] wćieć álbo odyść nie może/ iedno [...] ná mieyfcu fwym kmięciá także bogátého ofádziwłzy SarnStat* 657, 658.

~ W charakterystycznych połączeniach: *na [czyim] miejscu być* (10), *krolować* (9), *mieszkać* (2), *nastać, panować, (p)osadzić* (3), *postanowić* (*postanowion(y)*) (6), *siedzieć* (*siedzący, usieść, zasieść*) (11), *(po)stawić* (*postawion, ustawić, ustawion*) (7), *uczynić, wkorzeniony, zasadzać* (*zasadzone*) (3), *zostać, zostawić*. ~

e. W znaczeniu 'jako, za' (9) :

Wyrażenia przyimkowe: »na miejsce [kogo, czego]« = *jako ktoś a. coś* (3): *niechay będzie policzon ná miefthce fyna [in filii ... succedat locum] kthoregom z infzey żony miał HistAl* A 6v; *ktorzy pokládaią gorzkość ná mieyfce fłodkości/ á fłodkość ná mieyfce gorzkości [ponentes amarum dulce, dulce amarum]*. *BibRadz Is* 5/20.

»na miejscu [kogo, czego]« = *jako ktoś a. coś, będąc kimś; loco JanStat* (6): *KromRozm II* h2v; *KromRozm III* K6; *GroicPorz* p2; *Sprobuemy też rofkofzek fwiátá omyłnego/ Co ie niektorzy kłáda ná mieyfcu lepszego. RejWiz* 19v; *ten co iest ná miefku nieukow [qui supplet locum idiotae]/ iákoż rzecze; Amen/ ná tve dziękowánie? WujNT* 1.Cor 14/16; *SarnStat* 380.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (17)* : Topus, Latine locus, Mieyſce. *Mqcz* 458c, 147a, 196c, 231d, 322d, 330a; Locus – Mieifcze. *Calep* 610a; Z łtrony owégo łłowá, miefce: mym zdániém, lepiejby było mieyſce *JanNKar* F3v, F3v [3 r.]; *JanNKarKoch* F3 [2 r.].

Zwroty: »miejsce [komu] dawać« (1): Cedo, Vítépuyę [!]/ Mieyſce ynim dáwam. *Mqcz* 43b.

»zasadzać miejsce« (1): Sufficio, [...] zafadzam mieyſce próżne *Mqcz* 116b.

Wyrażenie: »miejsce próżne« (1): *Mqcz* 116b *cf* »zasadzać miejsce«.

Wyrażenie przyimkowe: »na insze miejsce« (1): Substitutio, Záfádzam álbo wáfádzam ná ynſze mieyſce. *Mqcz* 414a.

*** *Dubium (1)* : 23 [lutego] e Wigilia. y mieſce roku przeſtępnego. *LatHar* [++v].

Synonimy: 1. plac, przestrzeństwo, przestwor; 2. plac, pole.

ZZa, (HG, RS)